شکوه مرجعیت

فصلنامه علمی و فرهنگی دفتر مرجعیت
حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی دامت برکاته

سال اوّل، شماره اوّل، تابستان ۱۴۰۵

دفتر مرجعیت دینی و علمی حضرت آیت الله العظمی عبدالله جوادی آملی دامت برکاته

تابستان ۱۴۰۵

بسم الله الرحمن الرحیم و ایاه نستعین

حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی دامت برکاته:

از مهمترین وظایف دفاتر،
تقویت رابطه قرآن، عترت و حوزه با مردم است.

فصلنامه علمی و فرهنگی دفتر مرجعیت حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته
سال اوّل، شماره اوّل، تابستان ۱۴۰۵

مدیر مسئول: حجت الاسلام و المسلمین مرتضی جوادی آملی
سردبیر: حجت الاسلام و المسلمین سید کمال الدین عمادی
شورای علمی: اساتید محترم حجج الاسلام و المسلمین آقایان مرتضی جوادی آملی، یداللّه مقدّسی، صادق مزینانی، ابوالفضل خراسانی، علی روح اللّهی، مهدی معلّمی، هادی زین العابدینی، سید کمال الدین عمادی
مدیر اجرایی و تدوین: محمد اوتادی
مدیر هنری و گرافیک: رضا ایوبی

شماره تماس: ۰۲۵-۳۷۸۴۱۸۴۱
آدرس: شهر مقدّس قم، خیابان شهداء (صفائیه)، کوچه ۱۹، پلاک ۷
کد پستی: ۳۷۱۳۷۴۳۷۳۳

فهرست

سخن سردبیر ۵

محراب شهود ۷
(نماز عارفانه حضرت استاد[دامت برکاته] بر پیکر قائد شهید[قدس سره])

در محضر استاد ۱۵
(روایت دیدارها با معظّم له[دامت برکاته])

نفحات هدایت ۲۶
(پیام‌های منتشره از ساحت مرجعیت)

سروهای سرخ ۳۷
(روایت شهید و شهادت)

در آستان نور ۴۶
(سفر تاریخی ساحت مرجعیت به عتبات عالیات)

آیین ایام ۶۹
(نگاهی به مناسبت ها)

فروغ فتوا ۷۴
(پاسخ های مرجعیت به استفتائات)

بازتاب آفتاب ۷۷
(حضرت استاد[دامت برکاته] از منظر اهل نظر)

چراغ‌های شهر ۸۲
(گزارشی از فعالیت دفاتر معظم له[دامت برکاته])

ساحت اندیشه ۸۵
(مقالات مرتبط با دیدگاه های حضرت استاد[دامت برکاته])

ارتباط با ما ۸۸

بازگشائی مدارس، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه مایه امید، نشاط و برکت این کشور و مردم آن است. دفتر مرجعیت حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی دامت برکاته ضمن تبریک و تهنیت به همه معلمان مدارس، اساتید دانشگاه‌های کشور و حوزه‌های علمیه، یادآور می‌شود که عظمت مرجعیت شیعه به بلندای تاریخ و گستردگی ممالک اسلامی از شرق تا غرب است؛ همان‌طور که امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند: «الْمُؤْمِنِينَ الْفُقَهَاءَ حُصُونُ الْإِسْلَامِ كَحِصْنِ سُورِ الْمَدِينَةِ لَهَا». فقیهان باورمند به عنوان وارثان علوم اهل بیت علیهم السلام مرزبانان حقیقی سرزمین اعتقاد و دین‌داری هستند که چنین فقیهانی به فرموده امام حسن عسکری علیه السلام شایسته پیروی و اعتماد در عمل برای دیگران می‌باشند. «فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِناً لِنَفْسِه، حَافِظاً لِدِينِه، مُخَالِفاً لِهَوَاهُ، مُطِيعاً لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ.» از این روی حوزه‌های علمیه به خصوص حوزه پر برکت قم دارای مقام نیابت از حضرت ولیعصر(عج) پرچم با عظمت قرآن وعترت علیهم السلام را به سر دست گرفته و در آخرالزمان پرچم انتشار علوم آل‌محمد (علیهم السلام) از حوزه مبارک قم بلند شده است. «....وَ ذَلِكَ عِنْدَ قُرْبِ ظُهُورِ قَائِمِنَا فَيَجْعَلُ اللَّهُ قُمَّ وَ أَهْلَهُ قَائِمِينَ مَقَامَ الْحُجَّةِ وَ لَوْ لَا ذَلِكَ لَسَاخَتِ الْأَرْضُ بِأَهْلِهَا....». این حوزه مبارک علاوه بر عناصر محوری علمی، دارای عناصر محوری عملی نیز می‌باشد؛ همچنان که در آیه شریفه «يُعَلِّمُهُمُ الْكِتابَ وَ الْحِكْمَةَ»، به عنصر اصیل علم اشارت دارد که اساس کار انبیا و اولیا علیهم السلام تعلیم است تا هم عقلِ اندیشه محور را برای تزکیه و هم عقلِ عبادت‌مدار را به کرسی حکمرانی در مملکت وجود بنشانند و با انجام این دو کار است که انسان به جایگاهی می‌رسد که لذت طهارت را می‌چشد و مصداق آیه «فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا» می‌شود و همانند آب کُر، که خود طاهر است و مطهّر دیگران نیز می‌باشد؛ لذا ریشه قداست حوزه، برای همین دو کار است.

ما دارای یک فقه اصغر و یک فقه اکبر هستیم؛ فقه اصغر دروس فقهی است که روزانه در حوزه ها دایر است. این فقه به مسأله احکام شرعی دین می‌پردازد و به ما می‌گوید آلودگی حدثی و خبثی را آب و خاک پاک می‌کند. اما گاهی آلودگی‌هایی دامن‌گیر جامعه می‌شود که آب و خاک قدرت پاک کردن آن را ندارد و آن آلودگی مانند استکبار و استثمار است که تنها با رهبری عالمان سترگ ستم‌سوز مانند امام خمینی رضوان الله تعالی علیه و با ایثار خون شهیدان پاک می‌شود! این مردم شریف ایران بودند که با ایثار خون شهیدان خود ایران عزیز آلوده به استکبار پهلوی و استثمار غرب را پاک کرده‌اند و بعد از آن تا قریب به نیم قرن در مقابل استکبار جهانی آمریکا با ایثار خون بهترین جوانان مانع سلطه مجدد استکبار جهانی شدند؛ لذا در وصف شهیدان آمده است: «طِبْتُمْ وَ طَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي فِيهَا دُفِنْتُمْ». کشور به برکت خون این شهیدان طیّب و طاهر شده است، اما یک آلودگی دیگری است که حتی خون شهید هم توان پاک کردن آن را ندارد و آن اندیشه سکولاری، تفکر الحادی و مشرکانه است، این آلودگی‌ها را تنها مرجعیت حوزه است که می تواند پاک کند. شبهات ملحدانه و مشرکانه و سکولاریسم را قلم بزرگان حوزه همانند علامه طباطبایی و شهید مطهری‌ها رضوان الله تعالی علیهم و هم اکنون علامه جوادی آملی‌ها برطرف می‌کنند، به همین دلیل است که فرمودند، قلم عالم سنگین‌تر از خون شهید است؛ «مداد العلماء افضل من دماء الشهداء»، این مداد و مرکب قلم علماست که کارکردش هم شهیدپرور است و هم پاک‌کننده الحاد و شرک؛ لذا طبق این مبانی حرف اول مملکت را در عرصه دانش توحیدی مرجعیت و حوزه‌های علمیه می‌زنند چون قلم الحادستیز و شرک‌ستیز همانند پرچم مجاهدت رهبری جهاد علیه استکبار به دست این بزرگان است.

در روایتی امام علیه السلام فرمود؛ ائمه (علیهم السلام) محکمات جامعه هستند، سپس فرمودند علما جانشین ما هستند، در نتیجه بکوشید مثل ما باشید و در مسیر ما حرکت کنید؛ لذا مراجع که امروز در همان مسیر ائمه حرکت می‌کنند محکمات جامعه هستند به همین دلیل کسی نباید توقع داشته باشد که مرجعیت مانند او بیندیشد، مرجع که محکم جامعه است، نباید مانند متشابه فکر کند، بلکه متشابه باید خود را به محکم نزدیک کند و همانند او فکر کند. البته مراجع نیز باید پدرانه پناهگاه همه باشند

و آحاد جامعه را همانند فرزند خود بدانند، راهی را که خود می‌روند، دلسوزانه به آن‌ها نشان بدهند و به مشکلات جامعه اشراف همه‌جانبه داشته باشند و نسبت به آن، خود را مسئول بدانند تا حقیقتا به عنوان محکمات جامعه و جانشینان حضرت ولیعصر(عج) و حافظ دین ایفای نقش کنند، تا زمانی که این دین را به دست صاحب اصلی‌اش برسانند.[1]

بر این اساس دفتر مرجعیت حضرت آیت اللّه العظمی علامه جوادی آملی دامت برکاته در جهت پاسخ‌گوئی به نیازهای فکری و پرسش‌های عموم مردم، نخبگان و فرزانگان، همچنین جهت انتشار اندیشه، دیدگاه و اخبار دیدارهای حضرت استاد و نشست‌های علمی_فرهنگی که در دفاتر مرجعیت برگزار می‌گردد، این مجله الکترونیکی را دایر کرده است تا انشاءاللّه به صورت فصل‌نامه در طی سال تقدیم عموم علاقه‌مندان گردد. ضمن تشکر و قدرشناسی از خوانندگان گرامی که برای مطالعه این مجله وقت گرانبهای خود را صرف می‌نمایید، امید است با نقدهای سازنده و پیشنهادات خود ما را در اصلاح و جبران نقاط ضعف، متناسب با جایگاه منیع حضرت علامه آیت اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته یاری بفرمایید. للّه الحمد و الیه اُنیب.

سید کمال الدین عمادی

شهریورماه ۱۴۰۵

۱ . برگرفته از سخنان حکیمانه علامه جوادی آملی دامت برکاته در جمع اساتید سطوح عالی حوزه ۷ آذر۱۳۹۷.

محراب شهود

نماز عارفانه حضرت استاد (دامت برکاته) بر پیکر قائد شهید (قدس سرّه)

نماز عارفانه و تاریخی آیت الله علامه جوادی آملی

نماز عارفانه و تاریخی مرجع عظیم الشأن حضرت علامه جوادی آملی دامت برکاته بر پیکر قائد عظیم الشأن آیت اللّه العظمی سید علی حسینی خامنه ای رضوان الله تعالی علیه شهید امّت نه تنها در هنگامه اقامه آن، تأثیر عمیق بر میلیون‌ها نمازگزاری که در مراسم حاضر بودند، داشت و صدای بلند گریه آنان در صحن مسجد مقدس جمکران و همچنین بلوار پیامبر اعظم (ص) و خیابان‌های اطراف شنیده میشد بلکه در همان ساعات اولیه، شکوه این نماز به یاد ماندنی در فضای مجازیِ سراسر کشور به طور گسترده منتشر گردید و تحسین دوستان و تعجب همگان را برانگیخت؛ لذا شاهد تفسیرها و تحلیل‌های مختلف از نخبگان فراوان در خصوص این نماز با شکوه بوده‌ایم که هرکدام از منظر خویش به توصیف، ستایش و تبیین آن پرداختند. این نماز در چهار محور؛ «**زمان و مکان**» و «**نمازگزاران**»، «**شخصیت امام جماعت**» و «**متن نماز**»، قابل بررسی و تبیین است.

۱. زمان و مکان نماز

بعد از اقامه نماز شکوه‌مند ملت انقلابی ایران با حضور میلیون‌ها نمازگزار در مصلای تهران در روز دوشنبه به امامت آیت اللّه العظمی سبحانی دامت برکاته، سپیده‌دم روز سه شنبه شانزدهم تیرماه سال ۱۴۰۵ شمسی برابر با ۲۲محرم ۱۴۴۸ ه.ق، در مسجد مقدس جمکران شاهد نماز با شکوه دوم بودیم که در تاریخ تشیع و انقلاب اسلامی درخشنده و مانا شد. از حیث مکان نماز باید گفت: شهر قم زیارتگاه حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیه دختر امام هفتم و خواهر امام هشتم علیهما السلام بر اساس روایات، شهر مورد عنایت خاندان رسالت و به شهر اهل بیت علیهم السلام شهرت دارد. از طرفی مرکز حوزه‌های علمیه ایران و خواستگاه اصلی انقلاب اسلامی ایران است؛ باید یادآور شد مسجد مقدس جمکران نیز یکی از بزرگترین مساجد دنیاست که هر هفته شب چهارشنبه ده‌ها هزار نفر از شهرهای دور و نزدیک برای اقامه نماز منسوب به امام زمان عجل الله تعالی فرجه

الشریف به این مسجد مشرف می‌شوند؛ لذا از این جهات نیز این نماز با شکوه در این مکان دارای اهمیت ویژه‌ای است.

۲. شخصیت امام جماعت

شناخت شخصیت والای امام جماعت در فهم محتوائی آن تاثیرگذار است. حضرت آیت اللّه العظمی عبداللّه جوادی آملی دامت برکاته (متولد ۱۳۱۲ش) فقیه و حکیمی است که تاریخ شیعه کمتر مانند او دیده است. این عالم ربانی در علوم رایج حوزه (فقه، تفسیر، کلام و حدیث) سرآمد است. همچنین در دانش فلسفه و عرفان از شاگردان برجسته مرحوم علامه طباطبائی رضوان الله تعالی علیه و در عصر حاضر یگانه دوران است و بیش از نیم قرن از یاران با وفای امامین انقلاب اسلامی ایران است. در دیدار گروه علمی کتاب گران‌سنگ تفسیر تسنیم با قائد شهید رضوان الله تعالی علیه در تاریخ ٤ اسفند ۱٤۰۳ ، معظم له فرمود: «**این تفسیر از افتخارات شیعه است و میتوان آن را بر سر دست گرفت**» همچنین بیان داشتند که : «**حوزه وامدار آیت اللّه جوادی است**» لذا این نماز به امامت یک مرجع عالیقدر شیعه و مفسری بزرگ، فیلسوفی سترگ و عارفی شناخته شده در شهری که به اهل بیت علیهم السلام منسوب است اقامه گردید؛ لذا همان‌گونه که انتظار می‌رفت جملات نمازی که اقامه شد قابل توجه همه اقشار خصوصاً فرهیختگان قرار گرفت.

۳. نمازگران حاضر

علاوه بر مردم شریف قم جمعیت بسیار گسترده میلیونی از شهرهای اطراف قم حتی از شهرهای دور مانند اهواز جهت شرکت در این نماز تاریخی بر پیکر شهید انقلاب و امت، به امامت عارف بزرگ، خود را به شهر قم رساندند و از یک روز قبل منتظر این نماز بودند؛ از طرفی حضور چشمگیر علما و اساتید و روحانیون در این

نماز قابل توجه بود. گستردگی جمعیت نمازگزاران به حدی بود که

علاوه بر مسجد مقدس جمکران و خیابان‌های اطراف، صفوف نماز از بلوار پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم تا حرم شریف امتداد داشت.

٤. متن نماز

متن نماز میت دارای پنج تکبیر و دعاهای بعد از آن است که دارای متن مأثور خاص نیست؛ لذا در رساله‌های عملیه نیز به دو صورت مختصر و تفصیل آمده است و تفصیل آن هم متفاوت است؛ لذا نمازگزاران بر اساس شرائط، اذکار آن را کم و زیاد می‌کنند. بر همین اساس نماز حضرت آیت اللّه العظمی علامه جوادی آملی دامت برکاته بر پیکر شهید امت رضوان الله تعالی علیه در دعای تکبیر چهارم، تفاوت زیادی با نمازهای رایج دارد که در ادامه ذکر می‌گردد:

تکبیر اول: «أشْهَدُ أنْ لا إلهَ إلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَهُ الهاً واحداً حیّاً قیّوماً ازلیاً ابدیاً سرمدیاً لا شَرِیکَ لَهُ و بِذَلکَ أُمِرنا وَ هُوَ اَرحَمُ الرّاحمینَ وَ أشْهَدُ أنَّ مُحَمَّداً ص عَبْدُهُ وَ رَسولُهُ و نَبِیّهُ وَ نَجِیهُ وَ نَجِیبَهُ أرْسَلَهُ بِالْحَقِّ بَشِیراً وَ نَذِیراً بَیْنَ یَدَی السَّاعَهِ مُنذراً هَادِیاً مُعلّماً مُبلّغاً وَ تَقَبَلَ اللّهُ منهُ بِحرمَتِه عَلَیهِ السّلام.»

تکبیر دوم: «اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّد وَ آلِ مُحَمَّد وَ بَارِکْ عَلی مُحَمَّد وَ آلَ مُحَمَّد وَ تَرَحَّمْ عَلَی مُحَمَّد وَ آلَ مُحَمَّد و تَحَنَّنْ عَلَی مُحَمَد وَ آلِ مُحَمَّد کَأَفْضَلِ مَا صَلَّیْتَ وَ بَارَکْتَ وَ تَرَحَّمْتَ و تَحَنَّنْتَ عَلی اَحَد من اَولیائکَ بِحُرمَة مُحَمَّد وَ آله علیهم السلام.»

تکبیر سوم: «اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمنینَ وَ الْمُؤْمنات وَ الْمُسْلمینَ وَ الْمُسْلمات الأَحْیَاء منْهُمْ وَ الأَمْوَات تَابِع اللّهُمَّ بَیْننَا وَبَیْنَهُمْ بِالْخَیْرَات انَّکَ قَاضیُ الحَاجَات انَّکَ مُقَدِّرُ الأُمُورِ وَ البَرَکَات إنَّکَ مُجِیبَ الدَّعَوَات إنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْء قَدیر و بالاجابة حَقیقٌ وَ جَدیرٌ.»

تکبیر چهارم این حکیم الهی در نماز بر پیکر رهبر شهید دارای فرازهای به یادماندنی است که باعث شد یک نماز با شکوه تاریخی شکل بگیرد که در ادامه بیان میشود:

- «اللَّهُمَّ إِنَّ هذَا الْمُسَجَّى قُدَّامَنَا عَبْدُكَ وَ ابْنُ عَبْدِكَ وَ ابْنُ أَمَتِكَ. نَزَلَ، نَزَلَ، نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ عَظَمَتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ. نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ. نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ.»
- «اللَّهُمَّ إِنَّهُ نَزَلَ مُجَاهِداً، مُبَالِغاً، وَرِعاً، مُوَحِّداً، مُتَأَلِّهاً. خدایا، او در حالی بر تو وارد شده که مجاهدی سخت‌کوش، پرهیزکار، یکتاپرست و اهل تألّه و خداشناسی بوده است.»
- «اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، إِنَّهُ نَزَلَ عِنْدَكَ شَهِيداً لِلْإِسْلَامِ وَ الْقُرْآنِ وَالْعِتْرَةِ؛ هذَا أَوَّلاً. خدایا، خدایا، خدایا، او نزد تو در مقام گواه [شهید] اسلام، قرآن و عترت فرود آمده است؛ این نخستین گواهی ماست.»
- «اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، إِنَّهُ نَزَلَ عِنْدَكَ قَتِيلًا لِلْإِسْلَامِ؛ قَتِيلًا لِلْأُمَّةِ الْمُسْلِمَةِ؛ قَتِيلًا لِسِيَاسَتِهَا؛ قَتِيلًا لِصِيَانَتِهَا؛ قَتِيلًا لِكِيَانِهَا؛ قَتِيلًا لِعَظَمَتِهَا وَ سِيَادَتِهَا وَ مَوْلَوِيَّتِهَا وَ وَحْدَتِهَا. خدایا، خدایا، خدایا، او نزد تو در حالی آمده که کشته راه اسلام است؛ کشته امت مسلمان

است؛ کشته راه سیاست اسلام؛ کشته راه پاسداری از اسلام؛ کشته راه کیان [=حفظ موجودیت امت اسلامی] آن؛ کشته راه عظمت، سیادت، مولویّت [مولی‌بودن و ولایت و حقّ رهبری و فرمانروایی] و وحدت آن است.»

● «يَا مَنْ يَقْبَلُ الْيَسِيرَ وَ يَقْبَلُ الْيَسِيرَ، اقْبَلْ مِنْهُ وَ مِنَّا الْيَسِيرَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. ای آن‌که عمل اندک را می‌پذیری و بر کار ناچیز پاداش می‌دهی، از او و از ما همین عمل اندک را بپذیر؛ همانا تو بر هر کاری توانایی.»

● «اللَّهُمَّ إِنَّهُ نَزَلَ بِعِزِّ غُفْرَانِكَ، وَ هُوَ عَبْدُكَ وَ مُحْتَاجٌ إِلَى رَحْمَتِكَ. خدایا، او به پناه عزّت آمرزش تو فرود آمده است و او بنده توست و نیازمند رحمت توست.»

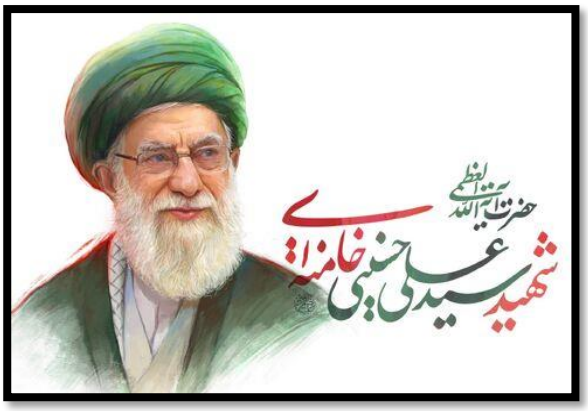
● «اللَّهُمَّ احْشُرْهُ مَعَ الْأَئِمَّةِ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ. خدایا، او را با امامان هدایت‌گر و هدایت‌یافته محشور فرما.»

● «وَاخْلُفْ عَلَى أَهْلِهِ فِي الْغَابِرِينَ، صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، وَاحْشُرْنَا مَعَهُ مَعَ عِنَايَتِكَ وَ عِنَايَةِ مُحَمَّدٍ وَ عِتْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ. و برای بازماندگانش جانشینی نیکو قرار ده، و بر او و بر همه آنان درود فرست، و ما را نیز به عنایت خود و به عنایت محمد و عترت پاک او با وی محشور گردان.»

معظم له پس از **تکبیر پنجم** فرمود: رحم اللّه من قرأ الفاتحة مع الصلوات.

۵.اشاراتی به دعاهای تکبیر چهارم

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی دامت برکاته در دیدار جمعی از ائمه جمعه و جماعات استان تهران، در ۲۴تیر ۱۴۰۵ ، با اشاره به جایگاه والای رهبر شهید رضوان الله تعالی علیه فرمودند: «**ما در این نماز**

مرز قتل عادی را از شهادت جدا کردیم «من قتل دون مظلمته فهو شهید»[۲] **این نصوص مطلق است هر کس در راه دفاع از مال و حریم خود جان ببازد، در شمار شهیدان بالمعنی الاعم است اما آنجا که صیانت از اسلام و قرآن و اهل‌بیت** علیهم السلام **هست که با همت بزرگ این بزرگوار و تلاش و کوشش این شهید، بزرگوار مطرح است، شهادت به معنای خاص شامل ایشان است و آن‌جا که حفظ استقلال مملکت و اقتصاد و حریم ایران را در نظر بگیریم، شهادت به معنای عام شامل ایشان است.»**

جناب استاد مرتضی جوادی آملی دام عزه العالی فرزند شایسته این حکیم دوران که خود از شاگردان برجسته درس حکمت و عرفان والد معظم خویش است و از اساتید برجسته این دو رشته می‌باشند، در مصاحبه با سایت KHAMENEI.IR در مورد نماز با شکوه حضرت علامه جوادی آملی به نکته ظریفی اشاره کردند و فرمودند: «این نماز، فقه آمیخته با حکمت و عرفان الهی بود. تکبیر چهارم نماز میت به تناسب شخصی که نازل به درگاه الهی شده است، از چند جهت قابل توجه است. حضرت آیت اللّه جوادی آملی، این جهات متعدد را مورد توجه قرار دادند تا به جامعه اسلامی و انسانی بفهمانند که چه کسی به محضر چه حقیقتی باریافته است. ایشان در بیان این نکته فرمود: همگان به سمت حضرت حق در حرکتند اما همگان به مقام عزّ جلال قدس الهی بار نمی‌یابند. **آیت اللّه جوادی آملی در باب نزول مقام معظم رهبری در پیشگاه حق به این نکته تذکر دادند که گرچه آیت اللّه العظمی خامنه‌ای به سمت حق رفته است، اما ایشان با جلوه عمومی حق که اللّه هست، رو به رو نشده بلکه با جلوه‌ای که از عزت و قدس و جلال حق حکایت می‌کند رو به رو گردیده است.[۳]پس، اصلِ نزول برای همگان است، اما کیفیت نزول مهم است.»**

---

[۲] . الكافي (ط - الإسلامية) ؛ ج۵ ؛ ص۵۲ ج۱...عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ قُتِلَ دُونَ مَظْلَمَتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.

[۳] . رک: الصحيفة السجادية ؛ ص۲۱۶، دعای ۴۷ دعای روز عرفه فراز (۴۹) حَمْداً يَجِبُ لِكَرَمِ وَجْهِكَ، وَ يُقَابِلُ عِزَّ جَلَالِكَ، برای درک این نکته جناب استاد حاج آقا مرتضی جوادی باید این فراز از مناجات شعبانیه توجه گردد تا عمق نگاه علامه جوادی به جایگاه معنوی قائد شهید رضوان الله تعالی علیه دانسته گردد: «الهِي هَبْ لِي كَمالَ الانْقِطاعِ اِلَيْكَ، وَ انِرْ أَبْصارَ قُلُوبِنا بِضِياءِ نَظَرِها اِلَيْكَ،

ایشان در ادامه فرمودند: حضرت آیت اللّه جوادی آملی ، در این نماز این شخصیت عظیم را تحلیل وجودی کردند که او چه شخصیتی بود و در چه نظرگاهی نظام اسلامی را راهبری کرد؟ **او حقیقتی بود که اسلام را در یک قالبی که اولا از قرآن و عترت است حکایت می‌کند، لذا عنوان شهادت را برای این منظور قرار دادند که او شهید اسلام و قرآن و عترت است. مقام شهادت برای این امر است که اگر کسی برای اسلام و قرآن و عترت به شهادت برسد او به حق شهید است؛ فلذا باید او را «عنداللّه» دید نه از باب «نزل بک» که به سمت حق باشد.** بلکه نزول ایشان نزول حق در مقام قدس حق است و آیت اللّه العظمی خامنه‌ای به جهت جلالتی که داشت به آن مرتبه بار یافته است و نحوه باریابی ایشان هم به صورت **شهادت** بوده است. اما جلوه دیگری که حضرت آیت اللّه جوادی آملی در نماز برجسته کردند بیان نسبت حضرت آیت اللّه العظمی خامنه‌ای با کشور، استقلال آن، نظام اسلامی و صیانت و سیاست این نظام بوده است؛ بنابراین نحوه حضور حضرت آیت اللّه العظمی خامنه‌ای در پیشگاه حق با دو جلوه برتر **شهادت و قتیل بودن** بیان شده است. جلوه‌های دیگری که در این نماز باشکوه از حضرت آیت اللّه العظمی خامنه‌ای بیان شد، جلوه مدنی و اجتماعی سیاست‌مدار و ولی جامعه بودن ایشان است که برای صیانت از کشور و وطن کوشش کردند. برای مشاهده فیلم مصاحبه به این آدرس مراجعه بفرمایید.

از جمله کسانی که به شرح نکات عمیق این نماز تاریخی همت ورزیده اند جناب استاد آیت اللّه علیدوست دامت افاضاته است، ایشان در مراسم بزرگداشت رهبر شهید انقلاب از سوی حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در قم برگزار شد در جمع اساتید و نخبگان حاضر، فرمود: «اگر بخواهیم بر نماز حضرت آیت‌اللّه جوادی آملی عنوان پژوهشی بگذاریم، بهترین عنوان «**حضرت آیت‌اللّه سیدعلی خامنه‌ای‌شناسی**» است.

بنابراین هر جمله این نماز در تکبیر چهارم که حضرت علامه جوادی آملی بر پیکر مطهر امام شهید رضوان الله تعالی علیه گفته شد ، بیانگر یک عمر مجاهدت و خلوص این شهید عزیز در دفاع از اسلام و انقلاب و ایران بود. نماز این فقیهِ عارف و حکیمِ متألّه که در آن دقایقِ ملکوتی سپیده دم، همراه حزن و اندوه سنگین که بر خیل عظیم نمازگزاران حاضر سایه افکنده بود با شنیدن جملات عمیق و عارفانه و حکیمانه از سر سوز و گداز در فراق دوست و رهبری محبوب بیان شد و بغض جماعت میلیونی شکستِ و صدای هق هق گریه آنان را به دنبال داشت، تنها یک نمازِ میت رایج نبود؛ بلکه همان‌طور که آیت اللّه علیدوست اشاره کردند معرفی شخصیت رهبر فرزانه انقلاب و شهید این امت است. در واقع نماز علامه جوادی آملی دامت برکاته ، در پنج محور «**کیفیت نزول شهید**»، «**بیان خصائص رهبر شهید**» و «**مقام شهادت**» و «**اشاره به عنوان قتیل**» «**اقتداء به زینب کبری** (س)» به تبیین شخصیت فاخر و الهی آن رهبر شهید اشاره دارد که در ادامه به تبیین آن می‌پردازیم.

حَتّی تَخْرِقَ أَبْصارُ الْقُلُوبِ حُجُبَ النُّورِ، فَتَصِلَ الی مَعْدِنِ الْعَظَمَةِ وَ تَصیرَ أَرْواحُنا مُعَلَّقَةً بِعِزِّ قُدْسِكَ....» الإقبال بالأعمال الحسنة (ط - الحديثة) ؛ ج۳ ؛ ص۲۹۹(عمادی)

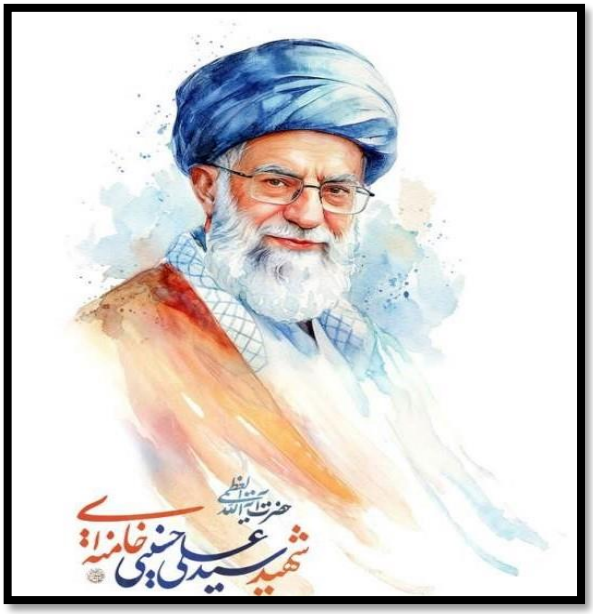
محور اول: نزول شهید به مقام عزّ جلال

حضرت علامه جوادی آملی دام ظله العالی در محور اول از تکبیر چهارم نماز خود چنین بیان داشت:

«نَزَلَ، نَزَلَ، نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ عَظَمَتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ» او فرود آمده است، فرود آمده است، فرود آمده است به پیشگاه عزّت، جلال، جبروت، عظمت و ملکوت تو. «نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ.» او به پیشگاه عزّت، جلال، جبروت و ملکوت تو فرود آمده است. «نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ.» او به پیشگاه عزّت، جلال، جبروت و ملکوت تو فرود آمده است. لذا همان‌طور که در بیان استاد حاج آقا مرتضی جوادی آمده است در این جملات اشاره به مرتبه‌ای از عروج و تعالی آن شهید نزد خدا اشاره دارد که همگان را به این مرتبه از نزول و ضیافت راه نیست که با تأکید و تکرار سه بار کلمه «نزل» همچنین تکرار سه بار جمله یادشده« نَزَلَ، نَزَلَ، نَزَلَ بِعِزِّ جَلَالِكَ وَ جَبَرُوتِكَ وَ عَظَمَتِكَ وَ مَلَكُوتِكَ» بیان کردند.

محور دوم: بیان خصائص رهبر شهید

حضرت علامه در این محور به کمالاتی از آن رهبر شهید اشاره می‌کند که هر سیاست‌مداری و صاحب منصب حکومتی، واجد این کمالات نیستند. همین موجب شگفتی عموم مردم حتی دشمنان شده است علامه در این محور بیان داشت: « اللَّهُمَّ إِنَّهُ نَزَلَ مُجَاهِدًا، مُبَالِغًا، وَرِعًا، مُوَحِّدًا، مُتَأَلِّهًا.» خدایا، او در حالی بر تو وارد شده که مجاهدی سخت‌کوش، پرهیزکار، یکتاپرست و اهل تألّه و خداشناسی بوده است. در این جمله از دعا به خصائص مجاهدت و تبلیغ و اهل ورع بودن و موحد بودن و متألّه بودن آن شهید

اشاره می‌کند هر یک از این عبارات، از یک فقیه عارف و حکیم درباره شخصیت آن شهید دارای عمق معنای است که در این مختصر نمی‌گنجد و فقط می‌توان اشاره کرد که جمع چنین کمالاتی برای یک مقام عالی اجرائی سیاسی طی نیم قرن سیاست‌ورزی و کار اجرائی بسیار دشوار است.

محور سوم: مقام شهادت

حضرت علامه جوادی آملی دام ظله العالی در محور سوم در ادامه دعای تکبیر چهارم به خدای تعالی عرضه داشت: «اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، إِنَّهُ نَزَلَ عِنْدَكَ شَهِيدًا لِلْإِسْلَامِ وَ الْقُرْآنِ وَالْعِتْرَةِ؛ هذَا أَوَّلًا. » خدایا، خدایا، خدایا، او در حالی نزد تو فرود آمد که شهید راه اسلام، قرآن و عترت (علیهم السلام) است؛ این نخستین گواهی ماست. در این قسمت به مقام شامخ شهادت قائد عظیم‌الشأن اشاره دارد که دارای چند نکته مهم است. نخست آنکه اللّهم سه بار تکرار نمودند، دوم اینکه به جای «نزل بک» جمله «نزل عندک» قرائت کردند، سوم اینکه شهادت رهبر شهید را برای اسلام و قرآن و عترت علیهم السلام دانست دیگر اینکه در پایان این بخش قید «اوّلاً» آورده است، این قید در مقابل بخش بعدی است که مربوط به عنوان «قتیل» است؛ یعنی اول اینکه او شهید است و یک شهید معمولی و عادی هم نیست بلکه شهید اسلام و قرآن و عترت علیهم السلام است این دو باهم تفاوت عمیق دارد که توضیح آن در بیان خود علامه مدظله العالی پیش از این گذشت. اما تکرار اللّهم به خاطر آن داغ سنگین از دست دادن آن مرد بزرگ و برای تمنا و التجای بیشتر از درگاه الهی است. لذا نکته مهم این بخش عبور از تعبیر رایج «**نزل بک**» که برای همگان است به تعبیر بلند «**نزل عندک**» است که برای خواص می‌باشد که با عنایت به مقام این شهید والامقام تغییر داده شد؛ همان‌طور که قرآن درباره شهدا می‌فرماید: «أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ» یا در توصیف متقین می‌فرماید: «فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ» بنابراین تفاوت این دو تعبیر، تنها یک تفاوت لفظی نیست یعنی این شهید، فقط یک مسافر معمولی نیست که دست‌خالی آمده

باشد، بلکه او با کوله باری از خلوص و تألّه به مقام شهادت خاص بار یافت و به مقام شامخ "**عند ربهم یرزقون**" رسیده و مستقیماً وارد حریم قرب و ضیافت خاص الهی شده است .

محور چهارم: اشاره به عنوان قتیل اسلام

حضرت علامه جوادی آملی دام ظله العالی در محور چهارم از نماز خود در بیان جلوه دیگری از شهادت قائد شهید چنین بیان داشت: «اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، اللَّهُمَّ، إِنَّهُ نَزَلَ عِنْدَكَ قَتِيلًا لِلْإِسْلَامِ؛ قَتِيلًا لِلْأُمَّةِ الْمُسْلِمَةِ؛ قَتِيلًا لِسِيَاسَتِهَا؛ قَتِيلًا لِصِيَانَتِهَا؛ قَتِيلًا لِكِيَانِهَا؛ قَتِيلًا لِعَظَمَتِهَا وَ سِيَادَتِهَا وَ مَوْلَوِيَّتِهَا وَ وَحْدَتِهَا. خدایا، خدایا، خدایا، او نزد تو در حالی آمده که کشته راه اسلام است؛ کشته برای امت مسلمان است؛ کشته راه سیاست امت و کشته راه پاسداری ؛ کشته راه حفظ کیان و موجودیت آن؛ کشته راه عظمت، سیادت، مولویّت و وحدت امت است؛ یعنی این اقدامات رهبر شهید برای حفظ اصل امت و برای مجد و عظمت امت همچنین برای سروری این امت و وحدت و انسجام این امت کشته است چون این امور مانع اسارت امت به دست استعمارگران پلید مدعی حقوق بشر است و سران کفر والحاد چون او را مانع اسارت امت دیدند اقدام

به قتل او کردند در این بخش با عنوان «قتیل» میرساند او قاتلان خاص دارد که این اقدامات رهبری شهید مانع بزرگی برای زورگویی آنان است.

محور پنجم: اقتداء به زینب کبری (س)

حضرت استاد علامه جوادی دام ظله العالی در قسمت پایانی نماز بعد از آن‌که به خصائص ممتاز و کم نظیر پیشوای شهید رضوان الله تعالی علیه اشاره کردند. در این مقام به وجه اللّه نظر کرد به فقر ذاتی ماسوی‌اللّه در مقابل عظمت و جلال ذات لایتناهی روی آورد و همان‌گونه که زینب کبری سلام الله علیها در قتلگاه وقتی به پیکر بی سر و غرق به خون برادرش حضرت اباعبداللّه الحسین سلام الله علیه رسید آن را بوسید و روی دست گرفت و به سوی آسمان بلند کرد گفت : «اللّهمّ تقبل منا هذا القربان» حتی در برخی از مقاتل قید «قلیل» دارد: «اللّهمّ تقبل منّا هذا القلیل من القربان»[٤] لذا حضرت علامه نیز با اقتداء به آن بزرگ بانو سلام الله علیها چنین دعا کرد:

● يَا مَنْ يَقْبَلُ الْيَسِيرَ وَ يَقْبَلُ الْيَسِيرَ، اقْبَلْ مِنْهُ وَ مِنَّا الْيَسِيرَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. ای آن‌که عمل اندک را می‌پذیری و بر کار ناچیز پاداش می‌دهی، از او و از ما همین عمل اندک را بپذیر؛ همانا تو بر هر کاری توانایی.

● اللَّهُمَّ إِنَّهُ نَزَلَ بِعِزِّ غُفْرَانِكَ، وَ هُوَ عَبْدُكَ وَ مُحْتَاجٌ إِلَى رَحْمَتِكَ. خدایا، او به پناه عزّت آمرزش تو فرود آمده است، و او بنده توست و نیازمند رحمت توست.

این بود مختصری از اسرار نماز تاریخی یک فقیه عارف بر پیکر یک زمامدار عارف و حکیم مطالب بلند دیگری است که در این مختصر نمیگنجد لله الحمد و علیه التکلان.

١٤٠٥/٠٥/٠٣

سید کمال الدین عمادی

٤. حياة الإمام الحسين(ع)، القرشي ج٢ ، ص ٣٠١ ؛ موسوعة عاشوراء ، ص ٣٥٩ ؛ الحسين و بطلة كربلاء، مغنية ، ص ٤٣٣ ، از نرم افزار نور مقتل الحسين ع.

در محضر استاد

روایت دیدارها با معظّم له دامت برکاته

دیدار رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم حضرت آیت الله بوشهری

آیت الله حسینی بوشهری، ریاست محترم جامعه مدرسین روز پنجشنبه ۱۷ اردیبهشت ماه، با حضور در بیت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته با ایشان دیدار و گفت‌وگو کردند.

در این دیدار، مسائل مهم کشور، وضعیت حوزه‌های علمیه، شرایط فرهنگی و اجتماعی جامعه و همچنین حضور آگاهانه مردم در صحنه و همچنین ضرورت توجه مسئولان به مشکلات معیشتی مردم مورد بحث و بررسی قرار گرفت . همچنین در این دیدار بر رسالت حوزه‌های علمیه در شرایط کنونی و ضرورت بازخوانی مأموریت‌های حوزه و توجه به نیازهای فکری و فرهنگی جامعه تأکید شد . حضرت آیت‌اللّه‌العظمی جوادی آملی در این دیدار با اشاره به جایگاه والای معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام، اظهار داشتند: «**در روایات ما، حقیقت علم و معرفت بیان شده است و اهل‌بیت علیهم‌السلام راه تعالی و کرامت انسان را برای ما ترسیم کرده‌اند.**»

معظم‌له با اشاره به مضامین بلند زیارت جامعه کبیره بیان داشتند: «اهل‌بیت علیهم‌السلام به انسان آبرو و شخصیت می‌بخشند و از خداوند باید توفیق حمل معارف و علوم آنان را مسئلت کرد؛ چنانکه در زیارت جامعه می‌خوانیم و از اهلبیت عصمت و طهارت هم مدد می خواهیم که این ظرفیت به ما عطا شود که بتوانیم شاگردی کنیم و علوم آنها را حمل کنیم «و محتمل لعلمکم» باشیم.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با اشاره به نقش مدیریت در رشد علمی حوزه‌های علمیه پرداختند و گفتند: «اهلبیت عصمت و طهارت خیلی به ما آبرو دادند، ابوحمزه ثمالی از شاگردان امام سجاد علیه السلام هر روز به بیرون کوفه رفت و آمدی داشت، که بعدها فهمیدند که این شخصیت سر قبل مطهر امیرالمومنین علی علیه السلام میرفته و آنجا با جمعی از شاگردان خود تدریس و تحصیل داشته اند، از زمان امام سجاد علیه‌السلام و شاگردانی چون ابوحمزه ثمالی، این منطقه محل درس و تربیت شاگردان خاص بوده است. در دوره امام صادق علیه‌السلام و با آشکار شدن محل قبر مطهر امیرالمومنین علی (علیه السلام)، روشن شد که چرا امام سجاد(علیه السلام) شاگردش ابوحمزه ثمالی را به تحصیل در آن مکان راهنمایی می کردند!»

دیدار خانواده شهید لاریجانی

خانواده شهید دکتر علی لاریجانی، در تاریخ پنجشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۵با حضور در بیت حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی، با معظم له دیدار و گفتگو کردند.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته در این دیدار، ضمن تکریم مقام شامخ شهدا، یاد دو شهید بزرگوار، شهید مطهری و شهید دکتر علی لاریجانی و فرزندشان را گرامی داشته و بیان داشتند: «**هم شهید مطهری از شهدای ماندگار هستند و هم شهید لاریجانی و فرزندشان؛ امیدواریم این بیت که امانت خود را عطا کرده است خداوند به احسن وجه قبول بفرماید**». معظم له ضمن تکریم از بیت مرجعیت آیت اللّه العظمی میرزا هاشم آملی، توصیه کردند که خانواده و فرزندان شهید لاریجانی نیز راه اسلاف خویش را در عرصه‌های علمی و معنوی، چه در حوزه و چه در دانشگاه، ادامه دهند.

ایشان ضمن اشاره به گفتار حضرت زینب کبری(س) در مجلس ابن زیاد، بیان داشتند: «ابن زیاد وقتي براي زخم زبان به وجود مبارک زینب کبري(سلام الله علیها) گفت کاري که خدا با برادرت کرد را چگونه دیدي؟ فرمود: «مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلاً»ما غیر از زیبایي چیزي دیگر ندیدیم». آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دام ظله العالی با بیان اینکه فقدان شهدا بسیار سخت و جانکاه است، فرمودند: «**اگر قلب خود را به خداوند بسپاریم، خداوند نیز صبر و تحمل را عنایت فرموده و تحمل این داغ ها برای انسان آسان تر خواهد شد و خداوند اجر صابران را خواهد داد.**» در پایان، ایشان ضمن دعا برای خیر و عزت ملت ایران، از خانواده‌های شهدا تقدیر و برایشان صبر، پاداش الهی و تداوم راه شهدا را آرزو نمودند و بیان داشتند: «شهادت فیض

احدی و فوز واحدی را به همراه دارد، امید است نظام امامت و امت ایران اسلامی، از آن فیض ها و از این فوض ها بهره مند شده، به ویژه شهید آیت الله مطهری (رحمه الله) و شهید دکتر علی لاریجانی

(رحمه الله)، همانند سایر شهدا بهره مند شده تا ظهور ولی زمان و زمین، همچنان تابان بماند.»

دیدار آیت اللّه فیاضی

بدون تبدیل معاد به مسئله روز جامعه، فلسفه به رسالت خود دست نخواهد یافت.

آیت اللّه فیاضی رئیس هیئت مدیره مجمع عالی حکمت اسلامی در تاریخ دوشنبه ۱۱ خرداد با حضور در بیت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، با معظم‌له دیدار و گفت‌وگو کرد.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی (دامت برکاته) در این دیدار، با قدردانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی انجام‌شده، توفیق خدمت به معارف دینی را از برکات الهی و انقلاب اسلامی دانستند و بر ضرورت ایفای نقش فعال‌تر حوزه‌های علمیه و مجمع عالی حکمت در شرایط کنونی جهان تأکید کردند و بیان داشتند: «**تلاش شود تا این توفیقاتی که داشته اید را توسعه دهید و کوثرش کنید.**» ایشان بیان داشتند: «امروز جهان به منزله یک شهر بزرگ است و حوزه‌های علمیه باید بیش از گذشته به وظایف علمی خود عمل کنند. همان‌گونه که در فقه، با ابتکار و روش مرحوم آیت‌اللّه بروجردی، آراء و دیدگاه‌های دیگر مذاهب مورد توجه قرار گرفت و همین امر موجب بالندگی فقه شد، در علوم عقلی و فلسفی نیز باید اندیشه‌ها و دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی و نقد علمی قرار گیرد.»

معظم له با اشاره به حضور گسترده مباحث فلسفه غرب در مراکز دانشگاهی، خاطرنشان کردند: «بخش مهمی از آموزش فلسفه در دانشگاه‌ها به آراء متفکرانی همچون هگل و کانت اختصاص دارد و خیلی فلسفه اسلامی در دانشگاه ها رواج ندارد، حوزه‌های علمیه باید ضمن حفظ و تقویت مبانی فلسفه اسلامی، زمینه حضور مؤثر این میراث علمی را در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی فراهم سازند و پاسخگوی نیازهای فکری نسل جدید باشند.»

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی همچنین بر ضرورت توجه به مسئله معاد به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل فکری و اعتقادی انسان تأکید کرده و اظهار داشتند: «فلسفه غرب کاری به معاد و عالم پس از مرگ ندارد، کلمه «یوم» و «یومئذ» که در قرآن آمده،غالبا درباره معاد هست، فلسفه غرب به اینکه انسان پس از مرگ می پوسد یا از پوست به در می آید، اصلا کاری ندارد، در صورتی که موضوع معاد و حیات پس از مرگ خیلی مهم است و تا وقتی که به مسئله روز جامعه تبدیل نشود، فلسفه به رسالت اصلی خود دست نخواهد یافت.»

در دیدار آیت اللّه فیاضی با حضرت آیت اللّه جوادی آملی، معظم له با اشاره به اهتمام قرآن کریم و روایات اهل‌بیت (علیهم السلام) به مسئله معاد، تصریح کردند: «آموزه‌های دینی نشان می‌دهد که توجه به حیات پس از مرگ امری دست‌یافتنی و قابل فهم برای انسان است و باید با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فلسفی و کلامی، این حقیقت برای جامعه تبیین شود.»

معظم‌له همچنین بر لزوم طرح سنجیده مباحث علمی و شبهات فکری در مجامع تخصصی تأکید کرده و اظهار داشتند: «طرح مباحث نو و شبهات علمی نباید فورا در جامعه منتشر شود، بلکه اول باید در محیط‌های علمی و در میان اهل فن مورد بررسی و پختگی قرار گیرد؛ زیرا گاهی شبهه زودتر از پاسخ در ذهن مخاطب جای می‌گیرد و این امر نیازمند دقت و احتیاط علمی است.»

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخشی از این دیدار، با اشاره به نقش دعا و توکل در پیشبرد امور، اظهار داشتند: «بسیاری از موفقیت‌های بزرگ، فراتر از محاسبات عادی و مادی تحقق یافته است، اینکه این دو کشور استکباری، اینگونه حمله کنند ولی شکست بخورند، نشان داد که قدرت الهی می‌تواند معادلاتی را رقم بزند که از نگاه ظاهری دست‌نیافتنی به نظر می‌رسند.» معظم له در پایان، بر تقویت پیوند میان حوزه و دانشگاه، گسترش مطالعات فلسفی و توجه جدی به نیازهای فکری و اعتقادی روز تأکید کردند و آن را از مهم‌ترین وظایف مراکز علمی و حوزوی در عصر حاضر دانستند.

دیدار رئیس دفتر ریاست جمهوری

مردم به وظیفه خود عمل کرده‌اند؛ مسئولان نیز با اختلاس، احتکار و نجومی‌بگیری مقابله کنند.

دکتر محسن حاجی‌میرزایی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور و هیئت همراه، سه‌شنبه ۱۲خردادماه ۱۴۰۵ با حضور در بیت حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، با معظم له دیدار و گفتگو کردند.

معظم له در این دیدار، یاد امام راحل و رهبر شهید را گرامی داشتند و با تأکید بر ضرورت عمل به وظایف فردی و اجتماعی در نظام امامت و امت، اظهار داشتند: «هر کدام از دولت و ملت باید وظایف خود را بدانند و بدان عمل کنند، آن کار عمومی که همه ما باید بدانیم این است که ما با دشمنی طرف هستیم که ﴿لا تزال تطلع علی خائنة منهم﴾ هر روز نقشه می‌کشد، باید بدانیم که دشمنی آمریکا و اسراییل، انکار ناپذیر است؛ لذا **اگر می‌خواهید با این دشمنان، مذاکره کنید و دست بدهید باید انگشتان دست خود را بشمرید.** ایشان با اشاره به حضور مردم در صحنه، افزودند: «مردم با حضور خودشان در صحنه‌ها، وظیفه خودشان را انجام دادند، اما انتظار دارند تا مسئولین نیز با مشکلات اقتصادی همچون اختلاس، نجومی و احتکار مبارزه کنند و در این راه به وظایف خودشان عمل کنند.»

ایشان با اشاره به توصیه‌های بزرگان فقه بیان داشتند: «در متون دینی و فقهی آمده است که جوانان باید به گونه‌ای تربیت شوند که اوقات خود را یا در مسیر علم‌آموزی و یا در مسیر جنگ و آمادگی برای دفاع صرف کنند. بر اساس این توصیه‌ها، انسان باید یا در مسیر علم و آگاهی و فهم گام بردارد و یا خود را برای جنگ و دفاع از ارزش‌ها آماده سازد. ایشان سپس به وظایف دولت و ملت اشاره کرده و بیان داشتند: در نظام امامت و امت، سه مأموریت مهم هست که باید انجام شود، یکی جهل زدایی، یکی جهالت زدایی و دیگری جاهلیت زدایی.»

ایشان وظایف هر کدام از نهادها در مقابل این سه ماموریت مهم را برشمردند و بیان داشتند: «جهل‌زدایی» وظیفه اصلی و رسمی حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها است که باید جامعه را عالم کنند، «جهالت‌زدایی» بر عهده مساجد، هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها و مراکز فرهنگی است که این مراکز باید اخلاق، همدلی، تقوا و پرهیز از اختلاف را در جامعه تقویت کنند. ایشان در ادامه جاهلیت زدایی را وظیفه رسمی دولت در نظام امامت و امت دانستند و بیان داشتند:«جاهلیت‌زدایی» از وظایف رسمی دولت در نظام امامت و امت است، مقابله با جریان‌های سلطه‌گر، زورگو، ظالم و مستکبر جهانی که امنیت و آرامش ملت‌ها را تهدید می‌کنند، در این بخش قرار می‌گیرد، این حادثه میناب و امثال آن، جهل و جهالت نبود، بلکه جاهلیت بود و وظیفه دولت و حکومت، جاهلیت زدایی و مقابله با استکبار و ظالمین است.

معظم له با اشاره به دستاوردهای جمهوری اسلامی در برابر قدرت‌های جهانی خاطرنشان کردند: بسیاری از رخدادها و پیروزی‌های بزرگ انقلاب اسلامی بر اساس محاسبات عادی و مادی قابل تبیین نیست و نشانه‌هایی از امدادهای الهی در آنها مشاهده می‌شود. ایشان با یادآوری فداکاری‌های رزمندگان و شهدای دفاع مقدس گفتند: «**جوانانی بودند که در سخت‌ترین شرایط، برای دفاع از کشور و ارزش‌های اسلامی جان خود را فدا کردند. ایثار و ازخودگذشتگی این عزیزان سرمایه عظیم ملت ایران است و همه ما در برابر آنان مسئول هستیم، اینکه ما در مقابل شهید تهرانی مقدم و امثال آن میگوییم سلام اللّه علیه، برای همین است، که این رزمندگان به یاری امام زمان خودشان اقدام کرده و آبرو، امنیت و ناموس یک کشور را با این موشک و این اقتدار حفظ کردند.**»

ایشان در پایان با ابراز امیدواری نسبت به آینده کشور گفتند: با توکل بر خداوند متعال، حفظ وحدت و انجام وظایف، پیروزی نظام اسلامی قطعی است و هیچ تردیدی در این زمینه وجود ندارد. البته این موفقیت نیازمند مقاومت، هوشیاری و مراقبت دائمی از ارزش‌های الهی و انقلابی است. آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی همچنین برای موفقیت مسئولان کشور، از جمله رئیس‌جمهور و اعضای دولت، دعا کردند و خواستار حفظ انسجام ملی شدند.

دیدار وزیر ارتباطات

پیشرفت کشور در گرو خدمت صادقانه به مردم و غلبه بر دشمن درون است.

دکتر سیدستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، به همراه جمعی از مدیران این وزارتخانه در تاریخ چهارشنبه ۲۷ خرداد ۱۴۰۵ با حضور در بیت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته در احمدآباد دماوند، با معظم‌له دیدار و گفت‌وگو کرد.

معظم له در این دیدار با تأکید بر اینکه جهان بر مدار حق و عدل الهی اداره می‌شود، اظهار داشتند: گرداننده این عالم خدای سبحان است و همه نظام هستی به دست او اداره می‌شود. همان خدایی که از تلخ‌ترین گیاهان، شیرین‌ترین عسل را پدید می‌آورد، قادر است از دشواری‌ها و حوادث نیز فرصت و رشد بیافریند. معظم‌له با اشاره به نقش انسان در مسیر پیشرفت و تعالی افزودند: اگر انسان در مسیر الهی حرکت کند، هیچ مانعی نمی‌تواند جلوی رشد او را بگیرد؛ زیرا سراسر عالم بر اساس حق و عدل اداره می‌شود.

ایشان با تقدیر از خدمت‌گزاری مسئولان به مردم، خدمت به جامعه را از ارزشمندترین اعمال دانسته و بیان داشتند: آنچه برای انسان باقی می‌ماند، خدمت به بندگان خداست. هر اندازه انسان بتواند گره ای از کار مردم باز کند، به همان میزان به خدا نزدیک‌تر خواهد شد.آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با اشاره به ظرفیت‌های علمی و تمدنی ایران اسلامی خاطرنشان کردند: «**این سرزمین دارای ریشه‌های عمیق فرهنگی و معنوی است و هیچ مانعی برای پیشرفت کشور وجود ندارد، البته به شرطی که از سرمایه‌های انسانی و الهی خود به‌درستی بهره ببریم.**»

معظم‌له در ادامه با تأکید بر ضرورت نگاه کلان مدیران کشور تصریح کردند: مدیریت صحیح آن است که انسان جهانی بیندیشد و محلی عمل کند. امروز جهان به هم پیوسته است و هیچ کشوری نمی‌تواند بدون شناخت تحولات جهانی برای آینده خود برنامه‌ریزی کند. ایشان همچنین مهم‌ترین مانع پیشرفت انسان و جامعه را غفلت از اصلاح درون دانسته و اظهار داشتند: پیش از مبارزه با دشمنان بیرونی، باید با دشمن درونی یعنی هوا و هوس مبارزه کرد؛ زیرا تا انسان بر نفس خود مسلط نشود، بسیاری از مشکلات اخلاقی و اجتماعی پابرجا خواهد ماند. آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به دشمنی‌های تاریخی رژیم صهیونیستی با ملت‌ها، بر ضرورت حفظ وحدت، اخلاق و خدمت‌رسانی صادقانه به مردم تأکید کرده و گفتند: «**خدمت به مردم عبادت بزرگی است و جامعه‌ای که بر پایه اخلاق، همدلی و مسئولیت‌پذیری شکل بگیرد، در برابر تهدیدهای بیرونی نیز استوار خواهد ماند.**» در ابتدای این دیدار، دکتر سید ستار هاشمی گزارشی از برنامه‌ها، اقدامات و فعالیت‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ارائه کرد.

دیدار جمعی از ائمه جمعه و جماعات استان تهران

امروز وظیفه همگان، حفظ وحدت، حمایت از رهبری و صیانت از نظام اسلامی است.

جمعی از ائمه جمعه و جماعات استان تهران صبح روز ۲۴تیر ۱۴۰۵ با حضور در بیت حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی، با معظم‌له دیدار و گفت‌وگو کردند.

معظم له در آغاز سخنان خود، ضمن گرامی‌داشت و تکریم مقام شامخ شهدا، به‌ویژه رهبر شهید و شهید امت و دیگر شهدای اخیر، از خداوند متعال مسئلت کردند که آنان را با شهدای کربلا محشور فرماید. ایشان خاطرنشان کردند: همان‌گونه که نهضت کربلا موجب حفظ اسلام، تشیع و این سرزمین شد، خون‌های پاک این شهیدان نیز زمینه‌ساز صیانت هرچه بیشتر از مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام و جامعه اسلامی خواهد بود. **آیت‌اللّه العظمی جوادی**

آملی با اشاره به نقش برجسته شهید حسن طهرانی‌مقدم و همکاران ایشان، از آنان به عنوان الگوهایی کم‌نظیر در یاری دین و دفاع از امت اسلامی یاد کردند و اظهار داشتند: مجاهدت علمی این شهیدان، نمونه‌ای برجسته از به‌کارگیری دانش در مسیر حفظ اسلام، صیانت از کیان کشور و پاسداری از عزت و اقتدار امت اسلامی است و لذا ما بارها به ایشان گفته ایم «سلام اللّه علیه».

ایشان تأکید کردند : علم، زمانی ارزش حقیقی خود را می‌یابد که در خدمت اسلام و دفاع از جامعه اسلامی قرار گیرد و بتواند با اتکا به ایمان و اخلاص، تهدیدها و توطئه‌های دشمنان را خنثی سازد. معظم له با استناد به آیات قرآن کریم و بیانات امیرالمؤمنین علیه‌السلام، عزت امروز جمهوری اسلامی ایران را مرهون اسلام، ایمان مردم و مجاهدت‌های خالصانه مؤمنان دانستند و خاطرنشان کردند: قرآن کریم یادآور می‌شود که روزگاری مستکبران جهان، مسلمانان را خوار و تحقیر می‌کردند، اما خداوند به برکت اسلام، آنان را به عزت رساند. ملت ایران نیز که زمانی از سوی قدرت‌های استکباری، به‌ویژه آمریکا، مورد تحقیر قرار می‌گرفت، امروز به برکت اسلام، حضور آگاهانه مردم در صحنه و ایمان و ایستادگی آنان، به عزت، اقتدار و آبرو دست یافته است.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با اشاره به جایگاه والای رهبر شهید، تأکید کردند: «**ایشان حقی بزرگ بر گردن ما دارد. هرچند در آموزه‌های اسلامی، هر کس در راه دفاع از حق، مال، سرزمین و حریم خود جان ببازد، در شمار شهیدان بالمعنی الاعم هست، اما شهادت به معنای خاص با این فرق می کند؛ و این شهید بزرگوار آنجا که صیانت از اسلام و قرآن و اهلبیت** علیهم السلام **را در نظر بگیریم، شهادت به معنای خاص شامل ایشان است و آنجا که حفظ استقلال مملکت و اقتصاد و حریم ایران را در نظر بگیریم، شهادت به معنای عام شامل ایشان است.**»

معظم له همچنین با قدردانی از حضور گسترده و استقامت مردم در صحنه‌های مختلف، این حضور را جلوه‌ای از نصرت الهی دانستند و با استناد به آیه شریفه ﴿وَهُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾، تأکید کردند: **این مردم را خداوند به میدان آورده است**، مگر می شود چندین ماه، زن و مرد اینچنین در میدان حاضر باشند، این مردان و زنان با ایمان، «جنود الرحمن» هستند و همین ایمان و حضور آگاهانه، پشتوانه اصلی اقتدار و پایداری جامعه اسلامی به شمار می‌رود. آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با تأکید بر

ضرورت قدردانی از مردم و مسئولان، اظهار داشتند: «**امروز وظیفه همگان، حق‌شناسی نسبت به مردمی است که با حضور و ایستادگی خود از نظام اسلامی حمایت کرده‌اند و نیز قدردانی از دولت و خدمتگزاران صادق این نظام است**». ایشان افزودند: تکریم رهبر شهید و دیگر خدمتگزاران بزرگوار، تنها به دعا و طلب مغفرت محدود نمی‌شود، بلکه احترام حقیقی آن است که راه، سیره، اندیشه، آرمان‌ها و رهنمودهای آنان در جامعه استمرار یابد و به‌صورت عملی تحقق پیدا کند. آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی انتخاب رهبر معظم انقلاب را «**صالحٌ بعد صالح**» دانستند و تأکید کردند: **رهبری که امروز عهده‌دار این مسئولیت شده است، ادامه‌دهنده راه، اندیشه و آرمان‌های رهبر شهید است؛ لذا همانطور که حمایت و صیانت از رهبر شهید وظیفه همگان بود، امروز نیز تأیید، و حفظ این بزرگوار وظیفه ماست.** آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی سپس با استناد به فرمایش امیرالمؤمنین علیه‌السلام، «إذا تغيّر السلطان تغيّر الزمان»، بیان داشتند: با تغییر مسئولیت، نباید از تهدیدهای بیرونی غافل شد؛ هر چند ما در داخل، حفظ قانون قبلي به احترام حاکم قبلي را داریم، اما دشمنان ما در عرصه بین الملل این حرفها را نمی شناسند، لذا ما باید سعي کنیم نگذاریم زمانه ما طوری عوض بشود که زمینه ما هم تغییر

کند. استواری بر اصول و نشانه عقیده راسخ داشتن یعنی این؛ باید با صیانت از استقلال، امنیت، عزت، سرمایه های ملی و همه ظرفیت های مادی و معنوی کشور، مانع از آن شویم که دگرگونی های زمانه، به بنیان های نظام اسلامی آسیب بزند.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با تأکید بر اینکه مهم‌ترین وظیفه جامعه اسلامی در شرایط کنونی، «**صیانت از وحدت ملی**» است، اظهار داشتند: باید اتحاد ما محکم تر شود، «**حفظ اتحاد و انسجام جامعه**»، کار آسانی نیست و نیازمند شناخت دقیق افکار، جریان‌ها، اقوام و انگیزه‌های پنهان است تا خدای ناکرده زیر پوشش مصلحت و خیرخواهی، سخنی مطرح نشود که به این «**وحدت**» و به جایگاه رهبری آسیب بزند.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با تأکید بر وفای به عهد به عنوان یکی از شاخصه‌های اساسی ایمان، اظهار داشتند: از منظر اسلام، پایبندی به تعهدات صرفاً یک تکلیف اخلاقی نیست، بلکه هویت و شناسنامه مؤمن به شمار می‌آید؛ ازاین‌رو، جامعه اسلامی باید در همه عرصه‌ها بر عهد و پیمان خود استوار باشد. در جریان امضا و تعهد هم قرآن صریحاً فرمود که «فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ»، امضاء کردید، پای آن بایستید، ولي باید مواظب باشید و بدانید که با چه کسي تعهد کنید، با چه کسي تعهد نکنید، با چه کسي دست بدهید، با چه کسي دست ندهید. ایشان با اشاره به **سابقه عهدشکنی آمریکا** تأکید کردند: «**امروز با طرفی روبه‌رو هستیم که صبح توافقی را امضا می‌کند و عصر آن را پاره می کند؛ لذا باید نهایت هوشیاری را در تعامل با چنین طرفی داشت و بارها گفته ایم که اگر خواستید با چنین طرفی دست بدهید، حتما بعد از آن، انگشتان دست خود را بشمرید!**» آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پایان، با تأکید بر جایگاه حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، تصریح کردند: آن حضرت همواره ناظر و حاضر بر احوال امت اسلامی است و در حقیقت این ما هستیم که از محضر ایشان غاییم، نه امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، از خداوند متعال مسئلت کردند که به مردم، مسئولان، رهبر معظم انقلاب، خانواده‌های آنان، شهدا و همه خدمتگزاران نظام اسلامی، عزت، جلال و سعادت دنیا و آخرت عطا فرماید و توفیق دهد تا امانت بزرگ نظام اسلامی را به‌درستی حفظ کرده و آن را به صاحب اصلی‌اش، حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، بسپارند.

دیدار سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه

تأکید بر گسترش دیپلماسی دینی و گفت‌وگوی کلامی با اندیشمندان روسیه

دکتر کاظم جلالی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه، در تاریخ جمعه ۲۶ تیر ۱۴۰۵با حضور در بیت حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی، با معظم‌له دیدار و گفت‌وگو کرد.

معظم له در این دیدار، با تسلیت این ایام و گرامیداشت یاد رهبر شهید بزرگوار و شهدای اخیر، اظهار داشتند: این شهیدان، افزون بر آنکه به دین، آبرو و عزت بخشیدند، برای ایران و پرچم جمهوری اسلامی نیز افتخار آفریدند و نشان دادند که نصرت الهی، فراتر از محاسبات ظاهری است، هیچ کس فکر نمی کرد ایران اینچنین در مقابل این دو قدرت جهانی بایستد و آنها را رسوا گرداند. ایشان با استناد به آیات قرآن کریم، پیروزی ملت ایران را جلوه‌ای از وعده الهی دانسته و افزودند: خداوند همان‌گونه که در قرآن فرموده است: ﴿هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾ جامعه اسلامی را هم با امدادهای غیبی و هم با حضور و ایمان مردم یاری می‌کند؛ حوادث اخیر نیز نمونه روشنی از این سنت الهی است.

معظم‌له با اشاره به مأموریت سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه، تأکید کردند: ما علاوه بر اینکه ایرانی هستیم، مسلمان نیز هستیم، لذا افزون بر مسئولیت سیاسی، وظیفه مهم‌تری نیز بر عهده شماست و آن، **برقراری ارتباط علمی و کلامی با عالمان و**

اندیشمندان مسلمان روسیه است.[۵] این ارتباط باید با محورهایی

---

۵. سفر استاد مرتضی جوادی آملی به روسیه برای شرکت در نشست منطقه‌ای جایزه جهانی امام خمینی در مسکو و دیدار با رئیس شورای مفتیان و رئیس اداره دینی مسلمانان روسیه در دی ماه ۱۴۰۳.

همچون خداشناسی، معاد، حقیقت انسان و مسائل بنیادین اعتقادی شکل بگیرد، اینکه خدایی هست، ابدیتی هست؛ زیرا این گفت‌وگوها می‌تواند فطرت الهی انسان‌ها را بیدار کند، اینکه خدا

هست، ابدیت هست.

ایشان با یادآوری مأموریت تاریخی **ابلاغ پیام حضرت امام خمینی(ره) به میخائیل گورباچف**، خاطرنشان کردند: آن نامه، نامه‌ای سیاسی و دیپلماتیک نبود، ما آنها را قانع کردیم که این نظیر استوارنامه نیست که تسلیم کنیم، بلکه این نامه‌ای تعلیمی است، که ما باید بخوانیم و تعلیم دهیم چرا که انسان را به اندیشیدن درباره حقیقت خویش، خدا و سرنوشت ابدی دعوت می‌کرد؛ از همین رو، باید این معارف همچنان در گفت‌وگو با اندیشمندان جهان دنبال شود. حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی همچنین با اشاره به ضرورت هوشیاری در برابر دشمنان، تصریح کردند: اسرائیل همواره در حال خیانت و جاسوسی است، قرآن کریم نیز می فرماید ما با دشمنی روبرو هستیم که ﴿لا تَزالُ تَطَّلِعُ عَلى خائِنَةٍ مِنْهُمْ﴾ هر روز نقشه می کشند، جاسوسی می

کنند، امروز نیز تجربه نشان داده که دشمنان با بهره‌گیری از شبکه‌های جاسوسی در پی ضربه زدن به ملت ایران هستند؛ ازاین‌رو، حفظ بصیرت و اتکال به خداوند، رمز عزت و اقتدار کشور است. ایشان در پایان، بار دیگر بر لزوم توسعه ارتباطات فکری و کلامی با اندیشمندان مسلمان روسیه تأکید کرده و ابراز امیدواری کردند که با تبیین معارف عقلانی و قرآنی، زمینه گسترش حقیقت، عدالت و معارف اهل‌بیت(ع) در جهان بیش از پیش فراهم شود.

دیدار رئیس قوه قضاییه حجت الاسلام و المسلمین اژه ای

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه، روز شنبه ۱۰ مرداد ماه ۱۴۰۵، در سفر به شهرستان دماوند با حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی دیدار و گفت‌وگو کرد.

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در این دیدار، با اشاره به فرارسیدن ایام اربعین حسینی، این حرکت عظیم را ثمره فرهنگ «یا حسین» و پیام جاودانه حضرت زینب کبری(سلام‌الله‌علیها) دانستند و اظهار کردند: نهضت اربعین، محصول همان پیام ماندگار است که حضرت زینب کبری فرمودند: «**ما خاموش‌شدنی نیستیم.**» ایشان با تبیین ابعاد معرفتی خطبه‌های حضرت زینب(سلام‌الله‌علیها)، تصریح کردند: سخنان حضرت زینب در کوفه، صرفاً سخن از گریه و مصیبت نبود، بلکه کلامی عمیق و کلامی در برابر تفکر انحرافی جبرگرایی بود؛ آنگاه که عبیداللّه بن زیاد از زینب کبری پرسید «دیدی خدا با برادرت چه کرد؟» یا آنجا که گفت «علی بن الحسین را خدا در کربلا کشت!» اینجا سخن از من و ما و بنی امیه و اینها نبود، بلکه سخن از خدا و در واقع از موضع جبر سخن گفتن است! حضرت زینب پاسخ داد: «**ما رأیتُ إلا جمیلا**»؛ یعنی کار خدا زیباست، اما شما قاتل هستید، این شما بودید که علی بن الحسین را به شهادت رساندید، یعنی آن حضرت، تفکر جبری اموی را شکست و حقیقت اختیار و مسئولیت انسانی را بیان کرد.

معظم له با اشاره به چهل سال تلاش علمی در تفسیر قرآن کریم، خاطرنشان کردند: این حوزه بزرگ و ریشه‌دار، طی چهل سال و با تلاش چهار نسل از طلاب و اساتید، که هر نسل، ده سال کوشش

بی‌وقفه و بی‌سابقه داشته‌اند، به تفسیر قرآن پرداخته است. اگر این تفسیر به درازا کشیده، به‌سبب طرح مسائل جدید علمی و پرسش‌ها و سوالات تازه‌ای بوده که در طول این سال‌ها مطرح شده است. در برابر هر مشکل و مسئله‌ای، این نسل‌های پیاپی، همت کردند و این اشکالات پاسخ داده شد. بنابراین، این مسیر تفسیری، صرفاً به‌دست یک فرد انجام نشده است؛ این سخن تعارف نیست، بلکه حقیقتی است روشن؛ این اثر، محصول تلاش جمعی حوزه علمیه است. **ایشان با تأکید بر رسالت علمی حوزه‌های علمیه افزودند: حوزه علمیه باید همواره آماده پاسخ‌گویی به شبهات، نقدها و پرسش‌های جدید باشد و هنگامی میتواند پاسخگو باشد که حوزه جامعیت و پویایی علمی خود را حفظ کند، و لذا لازم است تا مباحث و اصول بنیادینی مانند «اصاله الحریه» و دیگر مبانی مرتبط نیز در حوزه های علمیه به صورت علمی تدریس و تبیین شود.**

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی همچنین با اشاره به جایگاه علم غیب در فقه اسلامی، اظهار داشتند: علم غیب، سند قضاوت فقهی نیست و از همین‌رو حضرات معصومین(علیهم‌السلام) با وجود برخورداری از علم الهی، در مقام داوری بر اساس بینه و سوگند حکم می‌کردند؛ چنان‌که فرمودند: «إِنَّمَا أَقْضِي بَيْنَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَالْأَيْمَانِ». اگر کسی با شهادت دروغ حقی را تصاحب کند، در حقیقت آتش برای خود فراهم کرده است، اما قضاوت بر پایه ادله ظاهری و موازین شرعی خواهد بود.

معظم‌له در بخش دیگری از سخنان خود، حضور گسترده و ایثارگرانه مردم در صحنه‌های دفاع از انقلاب اسلامی و کشور را جلوه‌ای از نصرت الهی دانستند و با استناد به آیه شریفه ﴿هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾ اظهار کردند: خدای سبحان، مؤمنان را برای یاری دین خود به میدان می‌آورد و این حضور آگاهانه مردان، زنان، جوانان و اقشار مختلف مردم، مصداق نصرت الهی است. ایشان با اشاره به وعده‌های الهی در حوادثی همچون بدر و خیبر، خاطرنشان کردند: همان خدایی که در صدر اسلام پیروزی‌های بزرگ را رقم زد، امروز نیز قادر است ملت مؤمن را یاری کند؛ چنان‌که در جنگ بدر نه مسلمانان گمان پیروزی داشتند و نه دشمنان انتظار شکست، اما اراده الهی بر تحقق وعده خود تعلق گرفت.

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در پایان، با گرامی‌داشت یاد و خاطره همه شهدای اسلام و انقلاب، به‌ویژه رهبر شهید، از خداوند متعال مسئلت کردند که آنان را با شهدای کربلا محشور فرماید و خدمتگزاران نظام اسلامی را در پاسداری از این امانت الهی موفق بدارد تا این پرچم را به دست صاحب اصلی آن حضرت ولی‌عصر(عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف) برسانند. در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه، گزارشی از مهم‌ترین اقدامات، برنامه‌ها و فعالیت‌های دستگاه قضایی ارائه کرد و به تبیین آخرین وضعیت برخی مسائل و موضوعات مرتبط با قوه قضاییه پرداخت.

دیدار حجت الاسلام و المسلمین محمدی گلپایگانی

حجت الاسلام و المسلمین محمدی گلپایگانی روز پنجشنبه ۲۲ مرداد ماه، با حضور در بیت آیت اللّه العظمی جوادی آملی با ایشان دیدار و گفتگو کردند.

دیدار حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی

حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی روز یکشنبه ۲۵ مرداد ماه، با حضور در بیت آیت اللّه العظمی جوادی آملی با ایشان دیدار و گفتگو کردند.

دیدار سردار احمدرضا رادان، فرمانده کل نیروی انتظامی کشور

حضور و همراهی مردم مؤمن از عوامل مهم نصرت الهی است

سردار احمدرضا رادان، فرمانده کل نیروی انتظامی کشور، صبح روز جمعه ۳۰ مرداد ۱۴۰۵، با حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی دیدار و گفت‌وگو کرد.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در این دیدار با اشاره به روایتی از امام حسن عسکری(علیه السلام)، نماز شب و ارتباط خالصانه با خداوند را از بهترین راه‌های تقرب به پروردگار دانستند و اظهار داشتند: امام حسن عسکری علیه السلام می فرماید: «انَّ الوُصُولَ الی اللهِ عَزّوجلَّ سَفَرٌ لا یُدرَکُ الّا بِامتطاءِ اللَّیلِ»؛ این راه، راه طولانی است، این سفر، سفر طولانی است و بدون مرکب نمی شود، مرکبش هم نماز شب است، انسان در خلوت و در نماز شب، بدون حضور دیگران، ضعف‌ها و نیازهای واقعی خود را با خداوند در میان می‌گذارد و همین ارتباط خالصانه، زمینه رشد و تعالی انسان را فراهم می‌کند.

معظم‌له در ادامه با اشاره به مفهوم «امانت» در قرآن کریم، بر اهمیت مسئولیت و امانت‌داری در نظام اسلامی تأکید کردند و گفتند: آنچه در آیه شریفه ﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ...﴾ مطرح شده، صرفاً به معنای امانت بودن قرآن، مال یا یک شیء مادی نیست؛ بلکه سخن از مقام امانت و امین‌اللّه بودن انسان است. ایشان افزودند: همان‌گونه که وقتی مقام امارت به کسی داده می‌شود، او «امیر» می‌شود، اگر مقام امانت الهی به انسان سپرده شود، او باید «امین‌اللّه» باشد. این مقام، مسئولیتی بسیار سنگین است و حفظ آن، نیازمند امانت‌داری حقیقی است. آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با اشاره به مسئولیت نیروهای انتظامی و دیگر مسئولان در نظام اسلامی تصریح کردند: «**جان مردم، مال مردم، ناموس مردم و سرزمین مردم، امانت الهی است و مسئولان باید در حفظ این امانت‌ها بکوشند.**» معظم‌له با بیان اینکه مسئولیت‌هایی همچون مدیریت، مسئولیت‌های مالی، حفظ امنیت و دیگر شئون اجتماعی نیز امانت هستند، خاطرنشان کردند: کسی که مسئولیتی را بر عهده می‌گیرد، باید بداند که این مسئولیت، ملک شخصی او نیست؛ بلکه امانتی است که باید آن را به درستی حفظ و ادا کند.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به آیه شریفه ﴿هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾، حضور و همراهی مردم مؤمن را از عوامل مهم نصرت الهی دانستند و با اشاره به پیروزی مسلمانان در جنگ خیبر بیان داشتند: در شرایطی که از نظر محاسبات ظاهری، پیروزی مسلمانان بر دشمن بسیار دشوار بود، نصرت الهی و حضور مؤمنان موجب پیروزی شد. معظم‌له با اشاره به حوادث و تحولات سال‌های اخیر و ایستادگی جمهوری اسلامی در برابر قدرت‌های استکباری، حضور مردم را یکی از مهم‌ترین عوامل اقتدار نظام دانستند و تأکید کردند: مادامی که مردم در صحنه باشند و با دین و نظام همراهی کنند، نصرت الهی نیز شامل حال جامعه خواهد بود. ایشان با تأکید بر

ضرورت همراهی مسئولان با مردم خاطرنشان کردند: اگر مردم در مشکلات، احساس کنند مسئولان نیز در کنار آنان هستند و در امنیت، آرامش و سختی‌های جامعه شریک‌اند، این همراهی موجب تقویت پیوند مردم و نظام خواهد شد.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پایان با اشاره به مقام والای شهیدان، بر ضرورت زنده نگه داشتن یاد و راه آنان تأکید کردند و برای مجموعه نیروهای انتظامی و همه خدمتگزاران نظام اسلامی، توفیق در ادای امانت و خدمت صادقانه به مردم را از خداوند متعال مسئلت کردند.

دیدار جمعی از پزشکان بیمارستان بقیه‌اللّه و اساتید دانشگاه بقیه‌اللّه

راه جهادی و خدمت به مردم، از درون انسان برمی‌خیزد

صبح روز چهارشنبه ۱۱ شهریور ۱۴۰۵، جمعی از پزشکان بیمارستان بقیه‌الله و اساتید دانشگاه بقیه‌الله با حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی دیدار و گفتگو کردند.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با اشاره به ایام ولادت پیامبر گرامی اسلام (ص) و امام جعفر صادق (علیهما السلام) و ضمن تبریک این ایام، بیان داشتند: پیامبر گرامی اسلام راهنمای ماست؛ معنای راهنما این است که نه‌تنها راهش رفتنی است، بلکه هم به ما تعلیم می‌دهد و هم به ما دستور می‌دهد که این راه را بیایید.

ایشان با بیان اینکه انسان برای رسیدن به معرفت تنها به آموخته‌های بیرونی وابسته نیست، اظهار داشتند: انسان دو راه دارد؛ یکی راه مدرسه و حوزه و دانشگاه است و یکی هم راه درون است. پیغمبر یعنی کسی که پیام می‌آورد؛ پیام را از خدا می‌آورد، خدایی که به ما از خود پیامبر هم نزدیک‌تر است. معلوم می‌شود که ما این استعداد را داریم که پیام ها را بشنویم و عمل کنیم؛ اگر این استعداد نبود که برای ما نمی‌فرستاد.

معظم‌له با تأکید بر اینکه در کنار درس و دانش رسمی، «راه درون» نیز باید مورد توجه انسان قرار گیرد، خاطرنشان کردند: راه جهادی و کارهایی که شما انجام می‌دهید، از درون برمی‌خیزد؛ ما بیش از آنکه از بیرون کمک بگیریم، باید از درون کمک بگیریم.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی با اشاره به جایگاه دعا و مراقبت از حالات درونی انسان بیان داشتند: بعضی‌ها درس حوزه و دانشگاه را خوب خوانده اند؛ درس‌هایی که معمولاً ما می‌خوانیم. ما اگر بیمار بشویم، دستور پزشک را اجرا می‌کنیم؛ اما بعضی‌ها دلباوری دارند؛ یعنی با ذکر و دعا، دردشان آرام می‌شود. دلباوری و دلدرمانی مهم است. بسیاری از بیماری‌ها را می‌توان از این راه آرام کرد؛ همچنان‌که خیلی از دانشمندان ما در هنگام مواجهه با برخی مشکلات علمی، از نماز و ارتباط با خدا برای گشایش علمی بهره می‌گرفتند. ایشان گفتند: یادمان نرود که ما می‌توانیم پیامبر خود باشیم؛ یعنی از درون آرام بگیریم؛ نه بیگانه در ما اثر کند، نه ما اثر سوء داشته باشیم، نه بد کسی را بخواهیم و نه بدپذیر باشیم. این راه هست؛ در شرایط کنونی هم انسان نه بیراهه برود و نه راه کسی را ببندد.

معظم‌له عزت امروز جمهوری اسلامی ایران را مرهون اسلام، ایمان و حضور مردم دانستند و بیان داشتند: مردم ایران با حضور خود دین را یاری کردند و در مقابل ابرقدرت‌های روزگار به عزت و اقتدار دست یافتند. حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به نقش همه اقشار جامعه در این حضور اظهار داشتند: ما یک «مردان» داریم، یک «زنان» و یک «مردم». مردم اعم از زنان و مردان است؛ همه حضور داشتند. قرآن به ما یاد داد که سه جور حرف بزنیم؛ آنجا که مخصوص مردهاست سخن از رجال است، آن‌جا که مخصوص زن‌هاست زنان را ذکر می‌کند و آنجا که می‌خواهد با جامعه صحبت کند، می‌گوید «مردم». قرآن این را به ما یاد داد که سه جور حرف بزنیم.

معظم‌له سپس با اشاره به معرفی حضرت مریم و حضرت آسیه (سلام الله علیهما) در قرآن کریم تصریح کردند: قرآن این دو بانوی بزرگ را تنها الگوی زنان معرفی نکرده، بلکه آنان را نمونه و الگوی «مردم» معرفی کرده است؛ فرمود نمونه مردم خوب مریم(س) است، نمونه مردم خوب آسیه(س) است.

ایشان با اشاره به کتاب «زن در آیینه جلال و جمال» که سال‌ها پیش در تبیین جایگاه زن از منظر قرآن نگاشته‌اند، تأکید کردند: این نگاه ریشه در بیان خود قرآن کریم دارد و قرآن، زنانی همچون حضرت مریم(س) و حضرت آسیه(س) را به‌عنوان الگوی جامعه انسانی معرفی می‌کند. حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پایان این دیدار، ضمن تکریم خدمات پزشکان و جامعه علمی کشور، خطاب به حاضران اظهار داشتند: خیلی از شما آقایان فداکاری کردید؛ راهنمایی شما، تعلیمات شما، تدریس شما و شاگردپروری شما اثرگذار بوده است.

ایشان همچنین با گرامیداشت رهبر شهید و یاد شهدا و همه کسانی که برای اسلام و ایران تلاش و فداکاری کرده‌اند، بیان داشتند: روح شریف رهبر شهید و همه کسانی که در اینجا شربت شهادت نوشیدند، با شهدای اسلام محشور باشند و همه کسانی که در اینجا زحمت کشیدند، خداوند آنان را از برکات خود بهره‌مند بکند.

معظم‌له در پایان برای پزشکان، خانواده‌های آنان و همه خدمتگزاران کشور آرزوی توفیق کردند و بر ضرورت استمرار مسیر علم، خدمت، ایمان و پاسداشت عزت ایران اسلامی تأکید نمودند.

نفحات هدایت

پیام‌های منتشره از ساحت مرجعیّت

شهادت حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای رهبر معظم انقلاب

بسم الله الرحمن الرحیم
إنّا لله و إنّا إلیه راجعون
شهادت رهبر بزرگوار حضرت آیت الله خامنه‌ای و شهادت جمعی از فرماندهان سانحه سنگینی است .رهبری که عمر پر برکت را در صیانت اسلام، عزت مسلمین و استقلال مملکت صرف کرد. توصیه مهم آن رهبر راحل، حفظ وحدت امت اسلامی، استقلال مملکت و تمامیت ارضی بود.ارتحال آن قائد عظیم را به امت اسلامی تسلیت، علوّ درجه معظم له و صبر جمیل امت اسلامی و اجر جزیل خاندان مکرم ایشان را از خدای سبحان مسئلت می‌نماییم.
«جوادی آملی ، ۱۰ /۱۲ /۱۴۰۴»

شهادت دکتر علی لاریجانی

«بسم اللّه الرّحمن الرّحیم
انّا للّه و انّا الیه راجعون»
شهادت شاهدان ملک و ملکوت برای حفظ حریم اسلامی و حرمت وطن محبوب ایران مهم ترین عامل پیروزی است.
شهادت همه مفاخر بویژه جناب آقای دکتر علی لاریجانی را تسلیت و صبر جمیل بازماندگان خصوصاً آیة الله آملی لاریجانی از خدای سبحان مسئلت می شود.
«جوادی آملی ، ۲۸ ماه مبارک رمضان ۱۴۴۷»

انتخاب آیت الله سید مجتبی خامنه ای، منتخب خبرگان، به عنوان سومین رهبر انقلاب اسلامی

بسمه تعالی
نظام امامت و امت از بهترین ره آوردهای وحیانی است، امید است پیشوایان رحیل با رهبران الهی محشور شوند، و آنچه مجلس محترم خبرگان رهبری انتخاب کرده است حافظ غابر و جامع شئون قادم باشد. والسلام علی من اتبع الهدی
«جوادی آملی ، ۱۹ رمضان المبارك ۱٤٤۷ ، ۱۸ اسفند ۱٤۰٤»

ارتحال آیت الله العظمی فیاض

بسم الله الرحمن الرحیم

و ایاه نستعین

ارتحال فقیه عالیقدر حضرت آیة الله العظمی شیخ محمد اسحاق فیاض رضوان الله علیه سانحه ای صعب و ثلمه ای سنگین بود. امید است روح آن مرجع عالی مقام با اهل بیت عصمت و طهارت محشور و حوزه های علمیه مأجور باشند. به اهل بیت آن فقیه رحیل تسلیت عرض می شود. «جوادی آملی ۱۹ ذی الحجة ۱۴۴۷»

ارتحال آیت اللّه محمد ابراهیم جنّاتی شاهرودی

بسم اللّه الرّحمن الرّحیم

إنّا للّه و إنّا إلیه راجعون

ارتحال فقیه وارسته، حضرت آیت اللّه آقای محمد ابراهیم جنّاتی شاهرودی، سانحه سنگین بود. امید است با اهل بیت وحی و عصمت (علیهم السلام) محشور باشند. فقدان اسفبار این روحانی جامع را به حوزه‌های علمیه و عموم علاقمندان ایشان تسلیت و صبر جمیل بازماندگان آن رحیل، از خدای سبحان مسئلت می‌شود. «جوادی آملی ، ۲۸ ماه مبارک رمضان ۱۴۴۷»

به مناسبت حضور مردم در تجمعات در حمایت از نظام اسلامی

حضور مردم در صحنه، نشانه ای از آیات الهی

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پیامی با اشاره به رخدادهای اخیر منطقه و حضور مردم در صحنه، این حضور گسترده را نشانه‌ای از آیات الهی دانستند و تاکید کردند:

باید این بزرگواری که مردان و زنان ایران اسلامی در این مدت آفریده‌اند، شناخته شود، تقدیر شود، تشویق شود، دعا شود و در تاریخ ثبت گردد.

ایشان اظهار داشتند: **آنچه را که ذات اقدس الهی، در این روزها و ماه‌ها و شب‌ها آفرید، همان آیت الهی است که احدی چنین قدرتی ندارد. قلوب خانم‌ها و دخترها و پسرها و خردسالان و سالمندان و میانسالان همه را هدایت کرده که در میدان حضور داشته باشند** تا پشتیبانی خود را نسبت به مرزداران، نسبت به نظامیان هوا و فضا، آن بزرگانی که ما بدون هیچ نگرانی درباره اینها گفتیم و می‌گوییم «سلام اللّه علیه»، برای اینکه چنین موشکی را ساخت، که مشکل جامعه را در حال خطر حفظ بکند. آیت اللّه العظمی جوادی آملی با تاکید بر دفاع از وطن و اهمیت مسئولیت پذیری اجتماعی، گفتند: **هیچ کس این قدرت را نداشت و ندارد که این دل‌ها را این گونه مسلط کند که خود را موظف بدانند در شرایط مختلف آب و هوایی، شبها، در باران و سرما حضور داشته باشند و رزمندگان و مبارزان و ایران را با نوا و شعارهای خود که «ایران وطن ماست، پرچم کفن ماست» تقویت و پشتیبانی کنند،** اینها «**حب الوطن**» را فهمیدند، اینها فهمیدند که رهبران الهی

آمدند و گفتند که مواظب آب و خاک و هوای وطن تان را داشته باشید تا بیگانه جسارت نکند، وطن‌داری، وطن‌دوستی در راه دین، کاری است که اهلبیت عصمت و طهارت به ما آموختند.

معظم له در بخش دیگری از پیام خود به میراث تاریخی ملت ایران اشاره کرده و جایگاه فرهنگی، تمدنی و هویتی این سرزمین را یادآور شدند و ابراز داشتند: **مردم ایران بزرگاند، این زن‌ها، این بچه ها، همه بزرگاند، و ما به این بزرگی افتخار می کنیم و این را وظیفه خود می دانیم، فخر کردن غیر از تکبر است، مآثر گذشتگان را عظمت و جلال و شکوه نیاکان را حفظ کردن این تکبر نیست این با خضوع همراه است، این کار را باید بکنیم،** ما تاریخ داریم جغرافیا داریم اما آمریکا جغرافیا ندارد، شما سرتاسر آمریکا را بشکافید یک اثر باستانی هنری پیدا نمی‌کنید اما هر گوشه ایران را بشکافید اثر هنری باستانی فرهنگی علمی نشان دارد.

ایشان تفاوت میان «آزادی» به‌عنوان ارزش انسانی و «رهاشدگی» را مورد تأکید قرار دادند و ابراز داشتند: آزادی که از بزرگ‌ترین نعمت‌های الهی است با رهایی و بی‌بند و باری که از پست‌ترین آداب اخلاقی است، فرق دارد؛ این فریاد علی بن ابیطالب است که فرمود «**إنّ النّاسَ کلّهُم أحْرارٌ**»، مردم آزادند. این آزادی را ذات اقدس اله به زبان علی بن ابیطالب اعلام کرد، خدا آزاد آفرید، مردم آزادند؛ چرا کسی به خود حق می دهد تا از آن گوشه دنیا حرکت کند برای غارت کردن اموال این سرزمین و به کشتار دست بزند، آن هم کشتار در مکانی مثل مدرسه میناب؟!

آیت اللّه العظمی جوادی آملی از تلاش‌ها و ایستادگی و فخر و بالندگی مردان و زنان ایران قدردانی نموده و بیان داشتند: **این زن‌ها و دخترها شاگردان آن زینب‌اند** که وقتی وارد قتلگاه شد، دید حسین بن علی [علیهما السلام]، صد منزل و صد ره از سدرة المنتهی بالا رفته است (از سدره صد ره، دورتر دیده برادر را) ایشان در پایان دعا کردند تا ذات اقدس الهی به برکت اهل بیت عصمت و طهارت، این نظام را تا ظهور صاحب اصلی‌اش حفظ بکند و همه شهداء را مخصوصاً رهبر شهیدمان را مشمول عنایت ویژه خود قرار دهد و همگان را در مائده و مأدبه پیغمبر اسلام و اهل بیت عصمت و طهارت [علیهم السلام] پذیرایی کند. «پایگاه اطلاع رسانی اسراء»

به مناسبت نقش کشورهای محور مقاومت

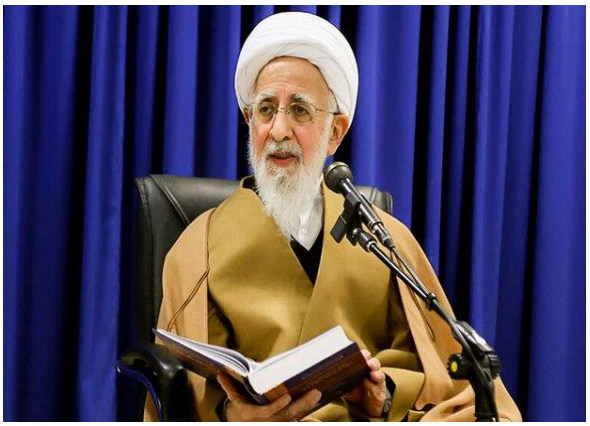
حقیقت محور مقاومت یعنی ایستادگی در برابر ظلم!

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در پیامی درباره تحولات منطقه تأکید کردند ایران، لبنان و یمن، در محور مقاومت، یک حقیقت واحد هستند و آن، مقاومت در برابر ظلم و تجاوز هست و باید این هماهنگی و هم آوایی ادامه داشته باشد. معظم له در این پیام با اشاره به اشتراک این کشورها در روحیه مقاومت، اظهار داشتند: همان‌طور که لبنان در مقاومت حضور داشته، ایران و یمن نیز در این مسیر ایستاده‌اند. ایشان افزودند: چنان‌که پارچه ابریشمی را می‌توان حریر، پرنیان و پرند خواند، اما در حقیقت و معنا یکی است «سه نگردد بریشم ار او را / پرنیان خوانی و حریر و پرند»؛ این کشورها نیز گرچه نام‌هایشان متفاوت است، اما حقیقت‌شان یکی است و آن مقاومت در برابر ظلم است. آیت‌الله العظمی جوادی آملی با اشاره به پیوند عمیق میان ملت‌های منطقه خاطرنشان کردند: «**اگر روزی لبنان عزیز در کنار ایران بود، امروز نیز ایران عزیز در کنار لبنان و یمن است.**»

به مناسبت حماسه سازی مردم در جنگ رمضان

مردم در صحنه ، جزء فرشتگان زمین هستند

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در پیام مهمی، با اشاره به جنایات دشمن در حمله به ایران و به شهادت رساندن کودکان و مردم بیگناه کشور و هتک حرمت قرآن و مراکز مذهبی و بقعه های متبرکه، بیان داشتند: حوادث تلخ و دردناکی در این ایام رخ داد و متأسفانه همچنان ادامه دارد. دشمنی که خارج از حق و حقیقت است که نه اسلام را می‌شناسد و نه عقل و دین را به رسمیت می‌شناسد، این هم به جان مردم حمله کرد هم به مال مردم ، هم به کودکان خردسال و بیگناه مدرسه‌ها حمله کرد و هم هتک حرمت قرآن و مراکز مذهبی و بقعه های متبرک کرد و به آنها حمله کرد، وقتی کسی کودک کشی دارد، وقتی کسی قرآن‌سوزی، حرم‌سوزی، مسجدسوزی دارد، هیچ نامی از انسانیت و بشریت نداشته و ندارد.

ایشان با بیان اینکه **دفاع در برابر دشمن واجب است**، اظهار داشتند: اگر دزدی به خانه کسی حمله کرد، بیگانه‌ای خواست به حریم انسان دخالت بکند ولو یک نفر را مورد حمله قرار بدهد، اینجا **دفاع واجب است** و این بیان نورانی را هم پیغمبر و هم ائمه اطهار فرمودند که دفاع واجب است. و یکی از تعابیر پیامبر گرامی

اسلام این است که اگر کسی بخواهد فقیه باشد در زندگی، باید حق‌شناس باشد حقیقت‌یاب باشد. فرمود **حق این است که شما دفاع بکنید.**

آیت الله العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از این بیانات، بر وفاداری نظام اسلامی به تعهدات بین‌المللی تأکید نمودند و با استناد به آیه شریفه ﴿فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ﴾ خاطرنشان کردند: نظام پربرکت اسلامی در همه موارد وفادار بود؛ هم تعهدات شخصی، و هم تعهدات بین‌المللی را کاملاً محترم می‌شمارد. در قرآن کریم آمده است اگر با کافر عهدی بستید، مادامی که آنها عهد را به هم نزدند شما بهم نزنید، این دستور بین‌المللی دین است. اما ما به حرفمان و تعهدمان عمل کردیم و متعهد بودیم، ولی دشمن در حین مذاکره، مذاکره را به هم زد، ما

در برابر کافر به این آیه عمل کردیم، **اما دشمن در برابر این آیه به اصول انسانی هم عمل نکرده و در متن مذاکره که خودش تعهد کرده بود، جنگ را شروع کرده، ما با چنین مهاجمی و چنین کافری و چنین سرکش و یاغی و طاغوت و محاربی مبتلا هستیم.** این نه تنها مسلمان نیست کافر هم نیست. چون کفر و اسلام فرع بر این است که کسی انسان باشد. ایشان در بخش دیگری از این پیام خود با بیان اینکه گذشته از دعا و وظایف عمومی چند مطلب هست که باید عرض کنم، ادامه دادند: مطلب اول، تقدیر و تشکر از رهبران سیاسی جنگ مخصوصاً شهید رهبران و رهبر شهیدان. **رهبر بزرگوار ما شربت شهادت نوشید. بسیاری از تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران شربت شهادت نوشیدند، حشر همه اینها با شهدای کربلا (صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین).**

ایشان با بیان اینکه حب الوطن از بهترین غرایز بشری است، اظهار داشتند: امام صادق به نقل از امام علی علیه السلام می فرماید اگر کسی بخواهد به خانه کسی حمله کند، می‌گوید بکش خونش به گردن من: «دمه علی». این تعبیر «دمه علی عنقی» در چند جا از علی بن ابیطالب نقل شد. فرمود باغیرت باشید اگر بیگانه‌ای به خاک شما حمله کرد خونش به گردن من. این تعبیر، تعبیر عادی نیست. این آمده مزاحم خاک ماست مزاحم آب ماست مزاحم حیات ماست مزاحم سرزمین ماست مزاحم وطن ماست که «حب الوطن» از بهترین غرایز بشری است. معظم له بیان داشتند: مطلب دوم به عزیزان **رزمنده هوایی، دریایی و زمینی، این اضلاع سه‌گانه را این بزرگان دارند حراست می‌کنند، صیانت می‌کنند، حفظ می‌کنند، فضا را حفظ می‌کنند، دریا را حفظ می‌کنند، تنگه هرمز را حفظ می‌کنند. آب و خاک را حفظ می‌کنند وظیفه ما هم تشکر هم دعا هم تقدیر است**، و از ذات اقدس الهی نصرت اینها را طلب

کردن است و خدا را قسم می‌دهیم به حق جمیع انبیاء و اولیاء و کتب آسمانی، این عزیزان رزمنده را مورد عنایت و لطف و صفا و وفای خود قرار بدهد.

ایشان با اشاره به حضور حماسی مردم در خیابان ها، بیان داشتند: مطلب سوم مربوط به مردم بزرگ و بزرگوار این سرزمین است که اینها شب‌ها مرتب در خیابان حضور خود را اعلام می‌کنند. **شما گاهی می‌بینید که یک مرد بزرگ و بزرگوار و باجلال و شکوهی،**

به همراه خانواده و فرزندان کوچک و بزرگ خودش حضور پیدا کرده، اینها جزء فرشتگان زمین‌اند. در کدام عصر در کدام مصر در کدام سرزمین شما این‌جور ذوات پاک دیدید؟ اینها را قرآن تربیت کرده، اینها را کربلا تربیت کرده است، اینها را حسین بن علی تربیت کرده است. سلام اللّه علیهم اجمعین. اینها شرف دادند به این سرزمین ، این آب و خاک مرده زمان پهلوی را اینها زنده کردند. به خاک شرف دادند به زمان آبرو دادند به زمین آبرو دادند به عصر آبرو دادند. معظم له گفتند: آیندگان افتخار می‌کنند که ما در عصری زندگی می‌کردیم که مردم آن عصر، زن و مرد، کوچک‌و بزرگ، با این وضع در خیابان حاضر شدند و رزمنده‌ها را یاری کردند. **آیندگان افتخار می‌کنند و می‌گویند شرف ما آن است که ما آن عصر را درک کردیم، آن روزگار را درک کردیم که یک کسی با تمام حیثیت خانوادگی‌اش به میدان بیاید با اینکه احتمال خطر هست.** از همه اینها حق‌شناسی می‌کنیم. نسبت به همه اینها خضوع داریم. برای همه اینها دعا می‌کنیم، از ذات اقدس اله مسئلت می‌کنیم به فردفرد این بچه‌ها، کودک‌ها، نوسال‌ها، پدرها و مادرها، عزت و جلال و شکوه و صفات برتر در دنیا و آخرت مرحمت بفرماید.

آیت اللّه العظمی جوادی آملی با بیان اینکه **از تمام نیروهای خدماتی و هلال احمر و کادر درمان و دیگر نیروها نیز حق شناسی می کنیم**، بیان داشتند: مردان و زنانی هستند که آنها عهده‌دار خدمات شدند؛ گاهی در منزل، گاهی در کنار خیابان‌ها خدماتی ارائه می‌کنند، زحماتی می‌کشند که نیازهای اینها را فراهم بکنند یا با غذا یا با دارو یا با امور دیگر اینها تلاش و کوشش می‌کنند، هلال احمرها و امثال ذلک، تمام بزرگواران پزشکی و درمانی و پرستاری همه اینها به پا ایستاده‌اند، دارند به این عزیزان خدمات ارائه می‌کنند و هیچگاه حاضر نیستند که خودشان مثلاً آرام باشند و دیگری در زحمت، و اینها را اداره می‌کنند.

ایشان بیان داشتند: دیگر عزیزانی هستند که در کسب و تولید تلاش و کوشش سعی می‌کنند که چیزی کم نباشد و کسی خدای ناکرده احتکار نکند، فراوانی نعمت باشد که همگان از این جهت محفوظ باشند. مسئولان سیاسی ما که در درجه اول قرار دارند، همراه مسئولان و رهبران سیاسی همه اینها از صدر تا ذیل، از ذیل تا صدر اینها با پرچم می‌آیند. پرچم یک شرفی است. اول کسی که در مبارزات، پرچم به دست گرفت و روی پرچم نوشته شده بود: «لا اله الا الله» ابراهیم خلیل بود.

ایشان در ادامه خطاب به مردم **که با بغض در گلو و اشک در چشم همراه بود، بیان داشتند: شما مردم هم ابراهیم‌زاده‌اید، پیغمبرزاده‌اید، رسول‌زاده‌اید، بزرگ‌زاده‌اید، بزرگوارید. ما اگر در برابر شما خضوع می‌کنیم، اگر در برابر شما اظهار کوچکی می‌کنیم، برای این است که شما خیلی بزرگید. من هر وقت این صحنه شب‌ها را می‌بینم، واقعاً احساس کوچکی می‌کنم. و این پرچم «لا اله الا الله» امروز به دست شماست.** ایشان در پایان برای حفظ نظام اسلامی و برای عزت و عظمت و جلال و شکوه دنیا و آخرت دعا فرمودند و اظهار امیدواری کردند تا ذات اقدس الهی این نظام را تا ظهور صاحب اصلی‌اش حفظ بفرماید!

رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله سید مجتبی خامنه ای دام ظله العالی در پیامشان که در ۱۴۰۵/۰۱/۲۰ منتشر گردید با اشاره به بیانات حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی اینگونه فرمودند: «این روزها خیلی‌ها نگاهی تمدّنی را با چشم دوختن به افقهای دور دست تجربه میکنند و برای خود تصویری نه موهوم بلکه متکی به واقعیات حال و آینده خلق میکنند. این خصوصیتی است که تا اندکی پیش از این در عدّه‌ی کمی که رهبر شهید در رأس آن قرار داشتند، دیده میشد. این‌گونه است که هر ناظری رشد سریع و معجزه‌وار این ملت را درک می‌کند و بی‌جهت نیست که در این روزها **حکیم نامدار دوران و فقیه عالی‌قدر آن‌گاه که با شما از این شأن صحبت می‌فرماید، بارها بغضِ گلو، سدّ راه کلامش می‌شود.**»

واکنش نسبت به اهانت رئیس جمهور آمریکا به پاپ، رهبر کاتولیک های جهان

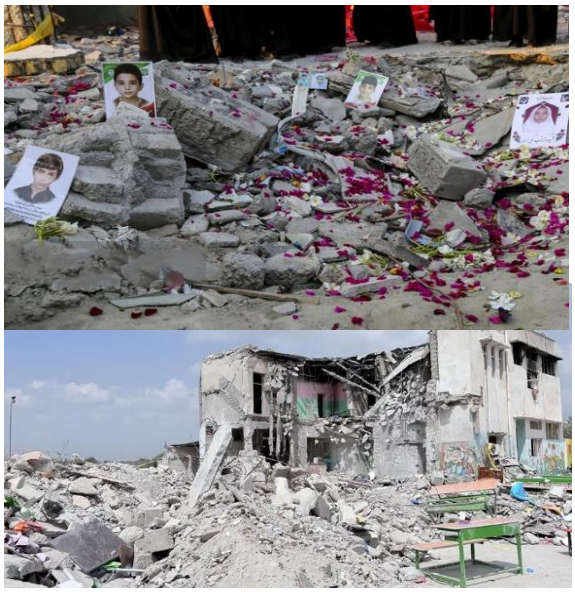
باید حرمت رهبران دینی جهان حفظ شود!

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پیامی از اهانت صورت‌گرفته توسط رئیس جمهور آمریکا به پاپ لئون چهاردهم، رهبر عالی کاتولیک جهان ابراز تأسف کرده و بر ضرورت واکنش و اعتراض جامعه مسیحی و شخصیت‌های مذهبی جهان، نسبت به این رفتار تأکید کردند و بیان داشتند: **اهانتی که به مقام شامخ رهبر کاتولیک جهان شده، باید ترمیم شود.** آیت اللّه العظمی جوادی آملی در پیام خود، با بیان اینکه حضرت عیسی مسیح(سلام الله علیه) از انبیای اولوالعزم و آیت الهی هست، بیان داشتند: قرآن کریم از مسیح(سلام الله علیه) و مادرش مریم با جلال و شکوه یاد می‌کند، حضرت عیسی و مادرش مریم (علیهما السلام) آیت جهانی‌اند و برای جهانیان محترم و ارزشمندند و تعظیم و تکریم و احترام این ذوات قدسی بر همگان لازم است. معظم له اظهار داشتند: اگر قرآن درباره نوح دارد ﴿سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ﴾، اگر درباره پیامبر دارد که ﴿رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ﴾ و اگر درباره مریم و فرزندش عیسی مشابه این تعبیرات را دارد، یعنی وظیفه جهانیان این است که در برابر این ذوات قدسی خضوع کنند، حرمت اینها را نگه دارند و اگر کسی، رهبر دینی چنین پیامبرانی بود، او هم محترم است و حرمت ویژه و خاص دارد؛ نه تنها پیروان حضرت مسیح، بلکه باید پیروان ادیان و انبیای دیگر هم حرمت اینها را حفظ کنند.

حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی بیان داشتند: قرآن کریم از ره آورد عیسای مسیح به عنوان حکمت یاد کرده است ﴿قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ﴾، حکمت معنایش آن است که اندیشوران جامعه یعنی حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، مراکز فکری و فرهنگی، در بخش اندیشه، اندیشه ای سالم، صائب و واقع‌بینانه داشته باشند و در بخش انگیزه، انگیزه ای عاقلانه، صائبانه و صالحانه داشته باشند. **متأسفانه رئیس جمهور آمریکا که نه در اندیشه صائب بود و نه در انگیزه، و صواب و صلاحی نه در کار علمی او هست نه در کار عملی او، جسورانه به حرم امن مقام شامخ رهبر کاتولیک جهان اهانت و بدرفتاری می‌کند، مسیحی‌ها عموماً و کاتولیک‌ها و بزرگانی که در خود آمریکا هستند خصوصا، باید این منکَر را نهی کنند و این قبیح را تقبیح کنند و صاحب این گفتار را تعلیم دهند و تربیتش کنند، گرچه او تربیت‌پذیر نیست.**

ایشان ابراز داشتند: رئیس جمهور آمریکا با همدستی اسرائیل یک ظلم فاحش و روشنی بر علیه ایران اسلامی که سوابق ممتدی در فرهنگ و دیانت و تربیت داشته و دارد، کردند، **اینها نه تنها نسبت به مردم نظامی، بلکه به غیر نظامی‌ها، به زن‌ها، به فرهنگیان، به هنرمندان، به کودکان و خردسالان، به دختران و پسران مدرسه میناب که مظهر مظلومیت بودند، حمله کردند، عده زیادی از این عزیزان را به شهادت رساندند و بازماندگانشان را داغدار کردند؛** هر مصیبتی در این راستا و از این قبیل باشد جگرخراش است و افسوس‌وار؛ و در برابر این‌گونه از جنایت‌هایی که ترامپ و امثال او مرتکب شدند، نصیحت کردن رهبر کاتولیک جهان در برابر این ظلم آشکار، یک سخن گرانمایه‌ای است و نباید در برابر این نصیحت و هدایت، کسی اعتراضی بکند.

یادواره ۳۹۸ شهید ارتش شهرستان آمل

ملت ایران هرگز آغازگر تجاوز نبوده‌اند، ولي هيچ مهاجمي را هم امان نمي‌دهند.

یادواره ۳۹۸ شهید سرافراز ارتش شهرستان هزارسنگر آمل با حضور جمعی از فرماندهان، خانواده‌های معظم شهدا، مسئولان و اقشار مختلف مردم با پیام حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی برگزار شد.

معظم له در پیام خود، با گرامیداشت یاد و خاطره همه شهیدان، به‌ویژه شهدای شهرستان آمل، با اشاره به شخصیت شهید امیرسرلشکر سید مسعود منفرد نیاکی، گفتند: این شهید والامقام از خاندان اصیل و شریف منفرد و از سادات گرانقدر آمل بود؛ شخصیتی آزاداندیش، مستقل و مورد احترام مردم که پس از طی مسیر علمی، به ارتش پیوست و در مسئولیتی مهم، سرانجام به فیض عظیم شهادت نائل آمد.

معظم‌له با تأکید بر اینکه فرهنگ ایثار و شهادت منحصر به آمل یا شمال کشور نیست، خاطرنشان کردند: ملت ایران هرگز آغازگر تجاوز نبوده‌اند، ولي هيچ مهاجمي را هم امان نمي‌دهند؛ مردم آمل نیز در حماسه ماندگار سال ۱۳۶۰، پس از آغاز حمله دشمن، با رشادت از شهر دفاع کردند و با تقدیم چهل شهید، افتخاری آفریدند که تا همیشه در تاریخ این سرزمین ماندگار خواهد بود؛ افتخاری که در وصیت‌نامه الهی ـ سیاسی امام راحل(ره) نیز از آن یاد شده است .حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از پیام خود، با استناد به روایتی از امام صادق(علیه السلام) مبنی بر اینکه پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) هرگز به دشمن شبیخون نزدند، اظهار داشتند: ما شاگردان مکتبي الهی هستیم که در زمان و زمین معادل ندارد؛ پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) با وجود آنکه دشمنان درصدد کشتن ایشان بودند، هرگز به آنان شبیخون نزدند، چرا که اسلام، دین مردانگی و آزادگی است و لذا توصیه می‌کند با کافر هم که می‌جنگید، مردانه بجنگید و از اصول انسانی و الهی فاصله نگیرید. حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی حضور و فداکاری مردم در صحنه‌های دفاع از انقلاب و کشور را جلوه‌ای از نصرت الهی دانسته و تأکید کردند: خدای سبحان، مؤمنان را برای یاری دین خود به میدان می‌آورد، این قیام شبانه مردم، مردان و زنان و جوانان و بزرگسالان، همین است که فرمود ﴿هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾، اوست که مردم را مبعوث میکند، و این حضور در میدان، مصداق این وعده الهی است .

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از پیام خود، با اشاره به **پیوند عمیق ملت ایران با فرهنگ عاشورا**، تأکید کردند: «**کشور ما و ملت ما، ملتی حسینی است و همان روحیه‌ای که در نهضت سیدالشهدا(ع) جلوه‌گر شد، امروز نیز در میان مردم این سرزمین زنده و جاری است.**» ایشان با تبیین سیره امام حسین(ع) در روز عاشورا فداکاری سعید بن عبدالله حنفی را نمونه‌ای ماندگار از وفاداری به ولایت و دفاع از حق دانستند و افزودند: «**راز ماندگاری نهضت عاشورا، اخلاص و جان‌فشانی یاران سیدالشهدا(ع) است و همین فرهنگ، امروز نیز این همه زائران اربعین که قابل شمارش نیستند را گرد هم می آورد.**» ایشان در ادامه با تبیین سیره امیرالمؤمنین علی(ع) در میدان‌های نبرد، خاطرنشان کردند: آن حضرت در همه جنگها، تا آنجا که ممکن بود با گفت‌وگو، مذاکره و رفت و آمد آغاز جنگ و نبرد را به تأخیر می انداختند تا جنگ از نخستین ساعات روز آغاز نشود؛ بلکه فرصتی برای هدایت قلوب و بهره مندی از ساعت رحمت الهی در هنگام ظهر فراهم شود و از سوی دیگر با نزدیک شدن شب، از گسترش خونریزی و افزایش تلفات جلوگیری شود، مگر آنکه دشمن آغازگر حمله بود و ضرورت دفاع اقتضا می‌کرد.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در ادامه از برگزارکنندگان یادواره، مسئولان، خانواده‌های معظم شهدا و همه پاسداران امنیت و عزت کشور قدردانی کردند و با اشاره به سابقه دوستی هفتاد ساله خود با رهبر شهید، بیان داشتند: **از مقام معظم رهبري حق‌شناسی می کنیم و شهید خودمان را دعا می‌کنیم؛ این دوست عزیزمان که از آغاز ورودمان یعنی از هفتاد سال قبل که وارد قم شدیم گرچه یک مقدار تفاوت سنی بود، با این بزرگ و بزرگوار دوست بودیم تا الآن. رفاقت هفتاد ساله کم نیست! دوست هفتاد ساله را انسان از دست بدهد کم نیست! حشر همه اینها با حسین بن علی!**

معظم‌له حفظ امنیت، آرامش و وحدت ملی را از مهم‌ترین نیازهای کشور برشمردند و تصریح کردند: مبادا خداي ناكرده راهي را برويم كه رضاي خدا در آن نباشد، هرگز نگذاريد از لبان مطهرتان حرفهاى مكروهى صادر شود، لذا اگر نظر يا طرحى هست حتما در فضايى دوستانه مطرح شود، بگذاريد اين مملكت صد درصد در آرامش و امنيت اداره شود، تا بتوانيم اين نظام اسلامى را به دست صاحب اصلي‌اش برسانيم.

معظم‌له در پایان، ضمن دعا برای علو درجات همه شهدای اسلام و امام شهدا و آقای شهید، از شهدای سراسر ایران، به‌ویژه شهدای میناب، از خداوند متعال مسئلت کردند که همه شهدا را با حضرت سیدالشهدا(ع) محشور گرداند و مادران و خانواده‌های آنان را مشمول الطاف و عنایات ویژه خود قرار دهد.

پیام به مناسبت آغاز سال تحصیلی

حوزه‌ای می‌تواند آباد باشد که علم آن، علاوه بر زنده بودن، سالم و آباد باشد

آیین آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه شهرستان آمل با پیام حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی سه‌شنبه ۱۷ شهریور ۱۴۰۵، در مدرسه علمیه حجتیه شهرستان آمل برگزار گردید. حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در این پیام ضمن گرامیداشت حضور علما، فرهیختگان و طلاب حوزه‌های علمیه، بر ضرورت شناخت حقیقت علم، انسان و مسیر دستیابی انسان به علم تأکید کردند. ایشان با بیان اینکه «علم ارزشش به اعتبار معلوم است و ارزش عالم به علم»، علم را یکی از ارکان اساسی نظام خلقت دانستند و با اشاره به آیات قرآن کریم فرمودند: خداوند متعال خود را معلم معرفی کرده و اولین تعلیم را نسبت به انسان انجام داد که ﴿وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا﴾ بعد ﴿عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾. خداوند خلقت را و نظام هستي را با علم شروع کرد با علم ادامه مي‌دهد و با علم به پایان مي‌رساند.

معظم‌له با تأکید بر پیوند عمیق میان علم و رحمت، به آیات سوره مبارکه الرحمن اشاره کرده و بیان داشتند ﴿الرَّحْمَٰنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾ یعنی مسیر تعلیم الهی از رحمت آغاز می‌شود، با تعلیم قرآن ادامه می‌یابد، به انسان‌شدن می‌رسد و در نهایت به بیان می‌انجامد، یعنی «الرحمن» یک، «علم القرآن» دو، بعد از اینها «خلق الإنسان» سه، آن گاه «علمه البیان» چهار. ایشان تصریح کردند: آنچه از زبان و قلم انسان صادر می‌شود، هنگامی «بیان» است که از انسانی صادر شده باشد که شاگرد قرآن و آموخته الهی باشد؛ نه کسی که سخن و نوشته‌اش برخاسته از هوا و هوس و خواسته‌های نفسانی باشد. معظم له تاکید کردند: اضلاع چهارگانه که در حوزه و دانشگاه مطرح هستند اول توحید است بعد تعلیم قرآن است بعد انسان شدن است بعد سخن گفتن و تعلیم و تربیت است. حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به فرمایش امیرالمؤمنین(علیه‌السلام) درباره علم و ایمان، بر ضرورت پیوند علم و ایمان تأکید کرده و فرمودند: «بِالْإِيمَانِ يُعْمَرَ الْعِلْمُ»؛ علم گاهی فرسوده و کهنه می‌شود و آنچه علم را تعمیر، زنده و اثربخش می‌کند، ایمان است، ایمان است که علم را زنده، شاداب و ثمربخش نگه می دارد.

ایشان در پایان با دعا برای توفیق حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها، ابراز امیدواری کردند: هم حوزه ما بشود حوزه‌ای که «بالایمان یعمر العلم» و هم دانشگاه ما دانشگاهی بشود که «بالایمان یعمر العلم». حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی همچنین برای عزت و سربلندی ملت ایران، پایداری نظام اسلامی و توفیق علما، طلاب و همه خدمتگزاران دین و جامعه دعا کردند و اظهار امیدواری نمودند که جامعه اسلامی به جامعه‌ای علوی تبدیل شده و این نظام به دست صاحب اصلی و اصیل آن، حضرت ولی‌عصر(عجل‌الله تعالی فرجه الشریف)، سپرده شود.

متن و فیلم کامل پیام معظم له را از اینجا مشاهده نمایید.

پیام به مناسبت رحلت مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی شبیری زنجانی

بسم الله الرحمن الرحیم
أنا لله وإنا اليه راجعون

ارتحال مرجع عالیقدر حضرت آیت اللّه العظمی شبیری زنجانی ضایعه اسفبار دینی و فرهنگی است.

فقیه ناموری که ارکان اساسی فقه إمامیه را ادراك کرده و عناصر محوری و اساتید ماندگاری را تربیت و کتابهای گرانسنگی را تألیف نموده و یك قرن را با قرآن و عترت و هدایت مردم سپری کردند. ۳۰ شهریور ۱۴۰۵

والسلام علیه یوم ولد و یوم مات و یوم یبعث حیا

سروهای سرخ

روایت شهید و شهادت

بهترین یاران امام زمان سلام الله علیه

کسی که در راه حق شهید شد و کسی که در راه دین شهید شد او محشور با همه انبیاء است. اگر سرایندگان دیروز ما می‌گفتند: «بنازم به دستی که انگور چید مریزاد پایی که در هم فشرد»، اما شعر امروز ما این است «بنازم به دستی که موشک نهاد مریزاد دستی که موشک گشود». **من بارها نسبت به این عزیزان موشک‌ساز گفتم «سلام اللّه علیه» اینها از بهترین یاران و یاوران ولی عصرند.** همان‌طوری که اصحاب خاص ائمه(علیهم السلام) یار و یاورشان بودند اینها هم یار و یاور رهبرشان بودند. یار و یاور ایران اسلامی بودند یار و یاور ملت بودند. «پیام ۱۴۰۴/۱۲/۱۳»

خوشحالی شهدا از راهیان کوی شهادت

خدای سبحان هم جریان شهید را به بازمانده‌ها اعلام کرده و هم جریان بازمانده‌ها را به شهید اعلام می‌کند.شهید به فکر آنهایی است که همرزمان و همراهان او هستند. لذا خدای سبحان جریان همرزمان و همراهان شهید را به شهید اعلام می‌کند؛ چه اینکه جریان خود شهید را به بازماندگانش هم اعلام می‌کند. به آنها که راهیان کوی شهید و شهادت‌اند جریان شهید را اعلام می‌کند تا تشویق بشوند و جریان راهیان کوی شهادت را به شهدا اعلام می‌کنند تا اینکه آنها خوشحال باشند. «تفسیر سوره بقره جلسه ۲۶۷ ، ۱۳۶۵/۰۸/۲۵»

آرزوی شهدای راه حق

«هم شهید می گوید «یا لَیْتَ»، هم برنامه رسمی ما این است که هر وقت به یاد کربلا افتادیم بگوییم «یا لَیْتَ». برنامه رسمی ما همین است که امام رضا سلام الله علیه به ریان بن شبیب فرمود هر وقت به یاد سالار شهیدان افتادی بگو «یا لَیْتَ»؛ اي كاش با تو بودم! هم شهدا از آن طرف می گویند «یا لَیْتَ»، این بخش سوره مبارکه «یس» را نگاه کنید، پیام شهید سوره «یس» چیست؟ وقتي شربت شهادت را نوشید زنده وارد بهشت برزخی شد «قيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ» به او گفته شد وارد بهشت بشوید که این بهشت، بهشت برزخی است، پیام شهید سوره «یس» از بهشت برزخی این است: «يا لَيْتَ قَوْمي يَعْلَمُونَ بِما غَفَرَ لي رَبِّي وَ جَعَلَني مِنَ الْمُكْرَمينَ»، این ای کاش از دو طرف است؛ هم امام رضا سلام الله علیه به ما می‌فرماید بگویید ای کاش ما با شما بودیم، هم شهید آن کوی می‌گوید ای کاش با ما بودید و می‌دیدید اینجا چه خبر است.»

آید از آن کشتگان زمزمه یا حُسین

من یک وقتی به زیارت بعضی از این قبور شهدا می‌رفتم، این شعر فؤاد کرمانی را من دیدم بر بالای قبر این شهید نوشتند و یک تغییری دادند؛ آن جناب فؤاد می‌گوید:

«گر بشکافند هنوز خاک شهیدان عشق / آید از آن رفتگان زمزمه دوست دوست»

امّا روی قبر این شهید همین شعر را با این وضع نوشتند:

«گر بشکافند هنوز خاک شهیدان عشق / آید از آن کشتگان زمزمه یا حُسین»

سخنرانی۲۵ /۱۳۹۵/۰۸

شهید و شهادت

شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی

انقطاع شهید سلیمانی از مظاهر دنیا

بیان نورانی امام سجاد علیه السلام و دعای آن حضرت در حق رزمنده هاست که خدایا آن توفیق را به مجاهدان و رزمندگان بده که آنها هوس سالم برگشتن و زندگی کردن را نداشته باشند، یاد زن و بچه رو از یاد اینها ببر !

چون کسی که فرزندان خودش را به خدا بسپارد، یقین دارد خدا بهترین حفظ کنندگان است و نگرانی ندارد. **شهید قاسم سلیمانی** به فکر پشت جبهه نبود، در پیش روی خود دین، قرآن، اهل بیت، نظام جمهوری اسلامی و ایران را می دید و آن ایرانی که در روبرو می دید غیر از ایرانی است که دیگران در خانه گذاشتند و رفتند! یک وقت هست کسی می گوید زودتر جنگ تمام شود تا من به شهر خودم برگردم، و گروهی دیگر می گویند خدایا من آمدم دین تو را حفظ کنم نه اینکه سالم برگردم! شاگرد این مکتب قاسم سلیمانی بود که به فکر این بود تا دین، وطن، کشور، ناموس و آب و خاک را حفظ کند.

ایشان(شهید سلیمانی) پارسال که آمده بود قم، یک دیداری با آقایان داشت، وقتی به مؤسسه آمد، عده‌ای هم همراهش بودند، بعد از اینکه آن آقایان تشریف بردند گفت حاج آقا من کار دارم، گفتم بفرمایید! من دیدم آن پارچه را از جیبش درآورد، گفت این کفن من است، شهادت بدهید! ما چه صلاحیت داریم که شهادت بدهیم! یک کسی که عمری به قرآن خدمت کرده است، آبروی ما را حفظ کرده، امنیت ما را حفظ کرده، ناموس ما را حفظ کرده، دین ما را حفظ کرده، شرف ما را حفظ کرده، نظام ما را حفظ کرده، حرف‌های امام را حفظ کرده، حرف‌های رهبر را حفظ کرده است! ما گفتیم خیلی خوب! امضا کردیم، خدایا تو شاهدی گفتیم «هو الشاهد»؛ **خدایا تو شاهدی! این عزیز ما کارگزار توست!** الآن هم با بهترین وجه، خدا را مهمان خود قرار داد، حشرش با انبیا، حشرش با اولیای الهی، حشرش با شهدای کربلا، حشرش با حسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام.» «دیدار اعضای ستاد بزرگداشت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ، ۱۴۰۱/۰۹/۲۷»

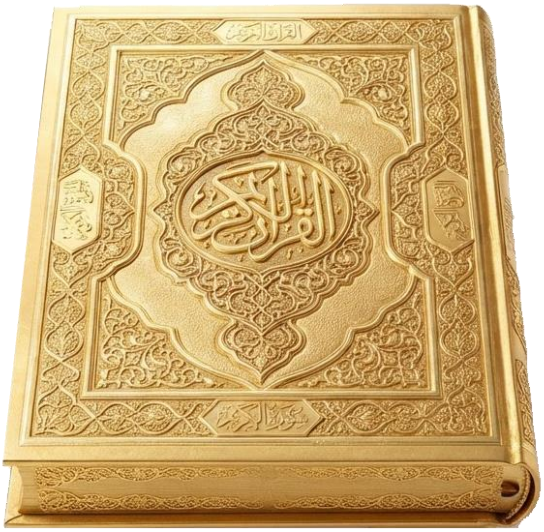

سید حسن نصرالله(رضوان الله تعالی علیه)

انس با قرآن و اهل بیت علیهم السلام **کلید موفقیت نصرالله**

شهادت جائزه مسابقه ای است که مساحت میدان آن؛ ﴿عَرْضُهَا السَّماواتُ وَ الْأَرْضُ﴾ است، چنان جائزه ای مصون از گزند تبدیل و آسیب تحویل خواهد بود، زیرا از دستی می رسد که نه برتر دارد نه برابر. **حجت الهی فقید سعید رهبر حزب الله جناب سید حسن نصر الله (قدس سره)** که؛ «لَوْ كَانَ جَبَلًا لَكَانَ فَنْداً وَ لَوْ كَانَ حَجَراً لَكَانَ صَلْداً» اجر بی بدیل وی در جهان برتر استَ، اوج عروج ملکوتی او به مقیاس اجیران عالم ملك در نمی‌آید. مجاهدان شرق سرزمین اسلام و غرب آن و مبارزان محدوده‌ء شمال مسلمان نشین و جنوب آن بویژه لبنان عزیز و مردم مقاوم آن خصوصاً حزب الله قهرمان، محاکمه صهیونیست و آزادی فلسطین و قدس عزیز را خواهان و نجات همه آزادگان از استکبار جهانی و صهیونیسم بین الملل و همچنین تعالی ارواح شهیدان و تسلیت بازماندگان بیت شریف آن رحیل مسئلت مي شود. «پیام تسلیت به مناسبت شهادت سید حسن نصرالله ، ۱۴۰۳/۰۷/۰۷»

خدا غريق رحمت كند اين سيد بزرگوار سيد حسن نصر الله را! ايشان چند سالي در قم بود و در درس تفسير شركت مي‌كرد. يک سفر كوتاه كه من رفتم لبنان، دور من مي‌چرخيد كه من استادم را ديدم. **اين قرآن مي‌تواند اين گونه بپروراند.** اين كتاب يک كتاب عادي نيست، كتابي است كه جنس و انس جمع بشوند راه فكري ندارد تا مثل آن بياورند. اگر مي‌بينيد كه اين سيد دنيا را تكان داد، **به بركت همين قرآن كريم بود.** اگر يک رهبر عادي بود، اين طور جلال و شكوه نداشت كه دنيا را تكان بدهد؛ اما وقتي كه قرآني زندگي كرد **و با قرآن بود و با عترت بود و با اهل بيت بود** و آن فداكاري‌ها را كرد اين طور شد. «سخنرانی در همایش تفسیر تسنیم، دوشنبه ۶ اسفند ۱۴۰۳»

آیت الله مرتضی مطهری(رضوان الله تعالی علیه)

نبوغ شهید مطهری ثمره تلاش علمی و شب زنده داری

حضور مرحوم شهید مطهری در جلسه خصوصی درس استاد عالی مقام علامه طباطبایی (قدّس سرّه) فروغ تازه و نبوغ خاصی را به همراه داشت که مایه افاضه بیش تر و پایه افاده فراوان تر حضرت استاد علامه بود؛«فَسالتْ أودیة بِقَدَرِها» رسالت تدریس در دو پایگاه مهم فکری را چنان ادا کرد که هم طلاب حوزه علمیه را شیفته مکتبش ساخت، هم دانشجویان دانشگاه را مشتاق محضرش کرد. سرانجام امانت شهادت در راه خداوند را چنان به دوش جان کشید که هم اکنون حیّ مَرزوق عِنْد الله، رَحِمَه الله یوْم وُلد ویوْم قُتل فی سبیل الله ویوْم یُبعث حیاً. «سروش هدایت ، ج۱ ، ص۲۷۵»

مرحوم شهید مطهری همه برکات را از درس و بحث نگرفت، چه اینکه خود مرحوم علامه طباطبایی (رضوان الله تعالی علیه) هم همین‌طور بود؛ قسمت مهم برکات که پیدا می‌شود روی عنایت الهی است. **ایشان با داشتن روح مطهر، با شب‌زنده‌داریها و با اخلاص در واقع این چنین شدند.** «تفسیر سوره مائده ، جلسه ۱۰۰»

جلسه اخلاق

حفظ عزت، وظیفه دینی ما در همه عرصه‌هاست
مؤمن حتی در گفتگو با بیگانه نیز عزت خود را حفظ می‌کند

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در جلسه درس اخلاق خود با اشاره به کلمات نورانی حضرت امیرالمؤمنین(علیه السلام) در نهج‌البلاغه، بر جایگاه والای «آبروی مؤمن» تأکید کردند و آن را امانت الهی دانستند. ایشان در شرح حکمت ۱۵۹ نهج البلاغه که حضرت می فرمایند: «مَنْ وَضَعَ نَفْسَهُ مَوَاضِعَ التُّهَمَةِ، فَلَا يَلُومَنَّ مَنْ أَسَاءَ بِهِ الظَّنَّ»، بیان داشتند: فرد حق ندارد کاری بکند که آبرویش از بین برود، جامعه هم حق ندارد کاری بکند که آبروی امت اسلامی از بین برود. لذا فرمود اگر انسان کاری بکند که مورد تهمت واقع شود، نباید دیگران را ملامت کند. آیت‌الله العظمی جوادی آملی در ادامه بیانات اخلاقی خود با تأکید بر جایگاه والای مؤمن در پیشگاه خداوند متعال فرمودند: شأن مؤمن، عزت است؛ ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ و کسی حق ندارد کاری کند که عزتش خدشه‌دار شود. ایشان با اشاره به اینکه حفظ عزت، وظیفه دینی ما در همه عرصه‌هاست، افزودند: **در گفت‌وگو با بیگانان نیز همین اصل عزت باید رعایت شود؛ ما از موضع برابر گفت‌وگو می‌کنیم و هیچ فشاری را نمی‌پذیریم؛ انسان عزیزانه گفت‌وگو می‌کند، عزیزانه سخن می‌گوید، و عزیزانه عمل می‌کند تا عزتش محفوظ بماند**معظم له اظهار داشتند: انسان، امین‌الله است؛ آبروی مؤمن، امانت الهی است؛ همان‌طور که دیگری حق ندارد هتک حیثیت کند، خود او نیز حق ندارد آبرویش را ببرد؛ این آبروی شما برای شما نیست لذا فرد حق ندارد هر حرفی بزند، هر جایی برود، هر غذایی بخورد، هر لباسی بپوشد؛ اگر چیزی به حیثیت او برمی‌خورد و سبب تهمت و خدشه به آبرویش می شود، جایز نیست انجام دهد. ایشان تاکید داشتند: انسان در اصل وجود، بنده‌ی خداست و در تمام شئون زندگی نیز باید چنین باشد. هیچ بخشی از حیات انسان نیست که در آن مستقل از شریعت باشد. حتی آبرو و مال انسان نیز امانت الهی است. بر همین اساس، هیچ‌کس حق ندارد به بدن خود، مال خود یا حیثیت خود آسیبی وارد کند، حتی اگر به نظرش برای خودش ضرری ندارد؛ انسان نباید بگوید من آزاد هستم و هر کاری می توانم انجام دهم! انسان همان‌طور که در اصل هویتش بنده خداست، در تمام شئون نیز بنده خداست.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود با تأکید بر نقش محوری عقل در رفتار مؤمنانه فرمودند: حضرت امیرالمومنین در کلام ۱۶۰ نهج البلاغه می فرماید: «مَنْ مَلَكَ اسْتَأْثَرَ.» یعنی کسی که به قدرت رسید، خودش را بر دیگران مقدم می‌دارد. این انسان اهل هلاکت است. اما کسی که اهل ایثار شد، نجات می‌یابد. هنر پیامبر گرامی اسلام این بود که جامعه‌ای پر از اختلاف را به جامعه‌ای ایثارگر تبدیل کرد. «جلسه اخلاق ، مسجد اعظم ، ۱۴۰۴/۰۱/۲۷»

خانواده و تربیت فرزند

وظیفه انسان نسبت به گذشته و آینده بنیاد خانواده

فرزندان شایسته ای همچون اسماعیل و اسحاق (سلام الله علیهما) که در مراحل دریافت وحی و الهامات رحمانی ، مورد عنایت پروردگار بودند، بهترین نعمت و عطیّه الهی اند، از این رو حضرت ابراهیم (سلام الله علیه) وظیفه خود می داند که خدا را بر این نعمت بزرگ شکر گزارد و این ، نشان مقام والا و مرتبه بلند اوست : «اَلحَمدُ لله الَّذی وَهَبَ لی عَلَی الکِبَرِ اسمٰعیلَ و اسحٰقَ». اصولاً انسان باید در امور خانواده ، هم گذشته را فراموش نکند؛ هم به فکر آینده باشد؛ یعنی از یک سو به پدر و مادر و نیاکان خود احترام گذارد و زحمات و خدمات آنان را نادیده نگیرد و برای آمرزش آن ها قدم بردارد و با دعا و انجام دادن کارهای شایسته ، آنان را از رحمت خاص خدا بهره مند سازد، هرچند انسان هر کار خیری انجام می دهد، ثوابی از آن نثار پدر و مادر، معلّم و گذشتگانی می شود که در تربیت وی مؤثر بودند و از سوی دیگر باید برای تربیت و پرورش فرزندان و نسل آینده کوشا باشد ، تا در آینده نیز همگان از خوبی ها و نیکی ها برخوردار باشند. انسان در میان گذشته و آینده قرار گرفته ، تا گذشته و آینده را دریابد و حضرت ابراهیم (سلام الله علیه) برای تحقّق این مهم در نیایش های خود، هم برای پدر و مادر خود که در آموزش و پرورش او زحمت کشیدند، از خدا آمرزش خواست:«رَبَّنَا اغفِر لی و لِوالِدَیَّ و لِلمُؤمِنینَ یَومَ یَقومُ الحِسابُ». هم از نسل آینده غفلت نورزید و برای شایستگی و وظیفه شناسی آنان دعا کرد : «رَبَّنا لِیُقیمُوا الصَّلوٰةَ فَاجعَل اَفئِدَةً مِنَ النّاسِ تَهوی اِلَیهِم وَارزُقهُم مِنَ الثَّمَراتِ لَعَلَّهُم یَشکُرونَ» ؛ «رَبِّ اجعَلنی مُقیمَ الصَّلوٰةِ و مِن ذُرِّیَّتی رَبَّنا و تَقَبَّل دُعاءِ». «تفسیر تسنیم ، ج۴۴ ، ص۱۶۴»

اهمیت نیکی به خانواده

خانواده، نخستین کانون رشد و آرامش بشری است که مراقبت از آن مسولیتی سنگین به شمار آمده و موجب نجات از رنج و عذاب دنیوی و اخروی خواهد گردید. رسول خدا (صل الله علیه و آله و سلم) فرمود: هر معروفی صدقه به شمار می آید و هر آنچه را که مومن برای خود و خانواده و همسرش هزینه کند و نیز هر آنچه با آن آبروی خود را حفظ کند، برایش صدقه نوشته می شود و فرمود: بهترین شما کسانی هستند که برای خانواده خود بهترین باشند، و من برای خانواده خودم بهترین شما هستم و نیز فرمود : کسی که به بازار رود و تحفه ای بخرد و آن را برای خانواده خویش ببرد ، مانند کسی است که صدقه ای را به سوی نیازمندان می برد. رسول خدا (ص) فرمودند : هر معروفی صدقه به شمار می‌آید و هر آنچه را که مؤمن برای خود و خانواده و همسرش هزینه کند و نیز هر آنچه با آن آبروی خود را حفظ کند، برایش صدقه نوشته می‌شود و فرمودند: بهترین شما کسانی هستند که برای خانوادهٔ خود بهترین باشند و من برای خانوادهٔ خودم بهترین شما هستم و نیز فرمودند : کسی که به بازار رود و تحفه ای بخرد و آن را برای خانوادهٔ خویش ببرد، مانند کسی است که صدقه‌ای را به سوی نیازمندان می‌برد.
«مفاتیح الحیاة، ص ۲۳۳ و ۲۳٤»

در آستان نور

سفر تاریخی ساحت مرجعیّت به عتبات عالیات

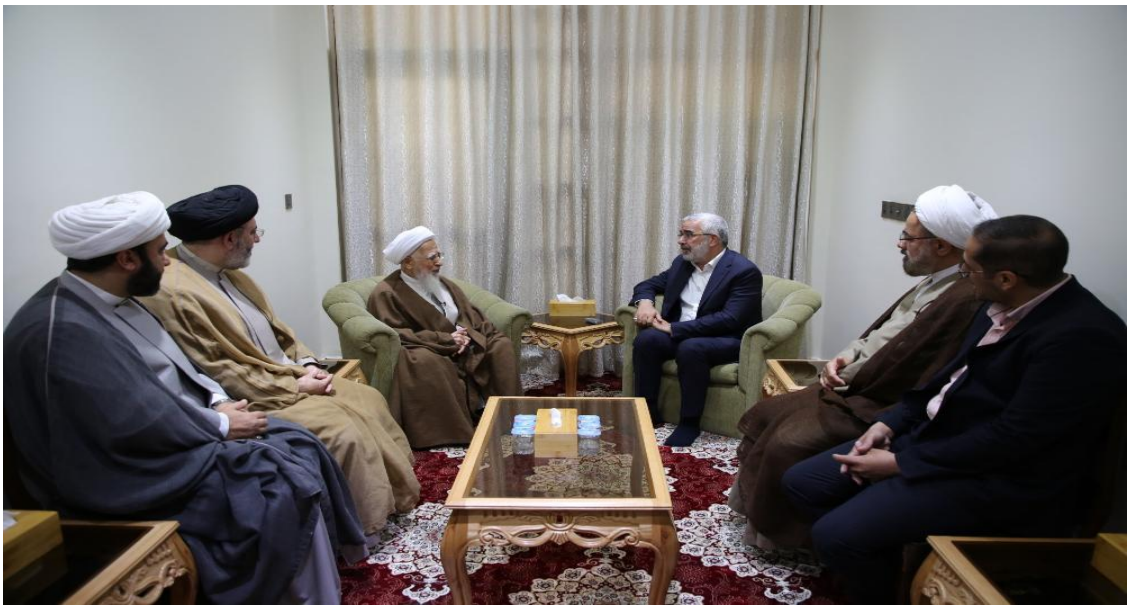
استقبال تولیت محترم آستان مطهر حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام

قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام، محور وحدت مسلمانان

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، در سفر به عتبات عالیات، پس از ورود به نجف اشرف، در روز پنج‌شنبه ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ با استقبال تولیت محترم آستان مطهر حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام، مواجه شدند. در این دیدار، سید عیسی خرسان تولیت حرم علوی ضمن خوشامدگویی به معظم‌له، گزارشی از فعالیت‌ها، خدمات و برنامه‌های جاری آستان قدس علوی را ارائه کرد.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در سخنانی خطاب به تولیت آستان علوی بیان داشتند: خداوند را شاکر باشید که توفیق خدمت در این بارگاه ملکوتی را به شما عنایت فرموده است؛ شما در آستان مقدسی خدمت می‌کنید که تالی‌تلو قرآن کریم است.

ایشان با اشاره به خدمات گسترده آستان علوی به زائران عتبات، به‌ویژه در ایام اربعین، تأکید کردند: مراسم باشکوه اربعین، افزون بر آنکه یک عبادت است، یک حرکت سیاسی و اجتماعی نیز به شمار می‌آید چون موجب وحدت و همبستگی امت اسلامی می‌شود. آیت‌الله العظمی جوادی آملی همچنین تصریح کردند: قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام همواره محور و عامل وحدت مسلمانان هستند. سید عیسی خرسان در این دیدار با ابراز خرسندی از حضور این فقیه برجسته در نجف اشرف، با بیان اینکه همه ما در کنار سفره اهل‌بیت علیهم‌السلام نشسته‌ایم و مفتخر به خدمت به زائران ایشان هستیم، بیان داشت: مراسم اربعین هر سال باشکوه‌تر از قبل برگزار می‌شود و ابعاد فرهنگی و اعتقادی آن روز به روز در حال گسترش است.

تشرف حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی
به حرم امیرالمومنین علیه السلام

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، در سفر معنوی خود به عتبات عالیات؛ روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت ماه پس از نماز مغرب و عشاء به زیارت مرقد مطهر امیرالمومنین علی علیه السلام رفتند و به نماز و دعا برای امت اسلام پرداختند. برای مشاهده کلیپ تصویری تشرف به حرم امیرالمومنین به این آدرس مراجعه بفرمایید.

دیدار تاریخی حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی با حضرت آیت‌الله العظمی سیستانی

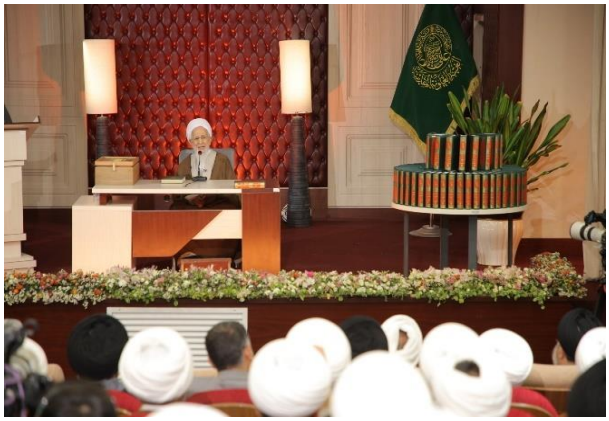
در روز دوشنبه ۲۲ اردیبهشت ۱٤۰٤ ، حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دام ظله با حضور در بیت حضرت آیت‌اللّه العظمی سیستانی دام ظله در شهر مقدس نجف، با معظم‌له دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدار که در فضایی صمیمی و سرشار از احترام متقابل برگزار شد، حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی یک دوره کامل از تفسیر گران‌سنگ تسنیم در ۸۰ جلد را به محضر حضرت آیت‌الله العظمی سیستانی اهداء نمودند و برای نمونه جلد هشتادم را شخصاً خدمت معظم له تقدیم کردند و ایشان نیز با کمال احترام و توجه ویژه آن را دریافت نمودند.

حضرت آیت‌الله العظمی سیستانی ضمن خوش‌آمدگویی و ابراز خرسندی از توفیق حضور ایشان در عتبات عالیات، تفسیر تسنیم را افتخاری برای شیعه خواندند و بیان داشتند: شما ٤۰ سال در محضر قرآن کریم بودید و زحمت کشیدید و این اثر شما افتخاری برای شیعه است. ایشان بیان داشتند: اصل و محور، قرآن کریم است؛ روایات اهل بیت علیهم السلام باید به قرآن عرضه شود و تنها در صورتی که با قرآن مطابقت داشته باشد، قابل استناد و عمل است. معظم له تاکید کردند: نگاه ما به حوزه علمیه قم، هیچ تفاوتی با نگاه‌مان به حوزه نجف ندارد و در حد توان، هر آنچه مقدور باشد برای حوزه های علمیه انجام خواهیم داد . ایشان همچنین با ابراز خرسندی از این دیدار، خطاب به حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی بیان داشتند: ما اوصاف شما و آثار علمی شما را زیاد شنیده بودیم، اما شنیدن، کی بود مانند دیدن! حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی نیز با تجلیل از شخصیت ممتاز حضرت آیت‌اللّه العظمی سیستانی بیان داشتند: وجود شخصیت بزرگی چون شما، نعمتی بزرگ برای حوزه‌های علمیه و جامعه اسلامی است. شما برای شیعیان و مردم عراق مانند پدری دلسوز و مهربان هستید، ان شاءالله سایه‌تان مستدام باد. ایشان با اشاره به نقش برجسته مرجعیت در کشور عراق افزودند: حوزه نجف، چه با واسطه و چه بی‌واسطه، منشأ برکات فراوانی برای جهان اسلام بوده و هست؛ نقش شما در حفظ نظام اجتماعی و مقابله با جریان‌های تکفیری چون داعش، نقشی تاریخی و ماندگار است. حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی همچنین از خدمات ارزنده حضرت آیت‌اللّه العظمی سیستانی به حوزه‌های علمیه، چه در داخل و چه در خارج عراق، تقدیر و تشکر کردند و بر ارتباط بیشتر حوزه‌های علمیه تأکید نمودند.

اهدای تفسیر شریف تسنیم به آستان مقدس علوی توسط حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی

شیعیان امیر بیان و شاگردان امیر بنان، چون سهمي از طهارت دارند، توان فهم قرآن کریم را به برکت الهي و اذن الهي خواهند داشت

طی مراسم با شکوهی که در روز سه‌شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴ در جوار حرم مطهر حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام برگزار شد، حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی یک دوره کامل از تفسیر شریف تسنیم در ۸۰ جلد را به آستان مقدس علوی اهدا کردند.

در این مراسم که با حضور تولیت و جمعی از مسئولان عتبه علوی و همچنین ده‌ها نفر از علما و اساتید حوزه علمیه نجف اشرف برگزار شد، حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی در سخنانی به تبیین جایگاه قرآن کریم، اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام پرداختند و بیان داشتند: فهم صحیح و عمیق قرآن تنها توسط اهل طهارت ممکن است. هیچ‌کس حق ندارد خود را سخنگوی قرآن بداند مگر آنکه مطهّر باشد و در سایه مطهرین، شاگردی کرده باشد.

ایشان افزودند: مراد از آیه شریفه «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ»، حضرت علی و اولاد طاهرین علیهم‌السلام اوست. مفسران حقیقی قرآن کریم، کسانی هستند که در مکتب طهارت و مکتب اهلبیت پرورش یافته باشند .مفسران اصلي قرآن کریم مطهراناند چون سخنگوي همه آنها امیر بیان **سلام الله علیه** صریحاً اعلام کرد که این کتاب خداست «فاستنطقوه و لن ینطق و لکن اخبرکم عنه»؛ اما شیعیان علي پیروان امیر بیان و شاگردان امیر بنان، چون سهمي از طهارت دارند، توان فهم قرآن کریم را به برکت الهي و اذن الهي خواهند داشت.

ایشان در بخش دیگری از سخنان خود به جایگاه ویژه حوزه علمیه نجف اشرف اشاره کرده و اظهار داشتند: حوزه نجف، حوزه‌ای پربرکت است که حق بزرگی بر گردن دیگر حوزه‌ها دارد. این حوزه از علی علیه‌السلام وام گرفته و از دیرباز سرچشمه فیوضات علمی و معرفتی برای جهان اسلام بوده است. علمای نجف، معلمان و اساتیدی هستند که تأثیر آنان در سراسر حوزه‌های جهان مشهود است. معظم له همچنین درباره ویژگی های تفسیر تسنیم خاطرنشان کردند: این اثر در طول ۴۰ سال تهیه شده و محصول ٤ نسل در حوزه است.

سخنرانی حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در دارالعلم امام خویی نجف

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، عصر روز سه شنبه ۲۳ اردیبهشت ماه با حضور در دار العلم امام خوئی در شهر مقدس نجف، در جمع باشکوه صدها نفر از اساتید، طلاب و فضلای حوزه علمیه، به ایراد سخنرانی پرداختند که متن سخنرانی معظم له در ادامه ذکر میگردد.

أعوذ باللّه من الشيطان الرجيم

بسم اللّه الرحمن الرحيم

«الحمد للّه ربّ العالمين و صلّي اللّه علي جميع الأنبياء و المرسلين و الأئمة الهداة المهديّين و فاطمة الزّهراء بهم نتولّي و من أعدائهم نتبرّء إلي الله»

مقدم شما بزرگان و بزرگواران حوزه علميه كهن و گرانسنگ نجف را گرامي مي‌داريم! اين حوزه بزرگ مصداق بارز ﴿أسس على التقوى﴾ است لذا از شيخ طوسي ها تا آيت اللّه العظمي خويي‌ها مردان الهي پروراندند كه ﴿فيه رجال يحبون أن يتطهروا﴾ همه اين بركات سابق و لاحق، غابر و قادم، محصول ولايت ولي مطلق، وجود مبارک امير بنان و بيان علي بن ابي طالب است.آنچه از قرآن و عترت به ما رسيده است فيض و فوز الهي بود و هست؛ اما آنچه در محضر شما بزرگان و بزرگواران مطرح است كه وظيفه همه ما در تمام حوزهها هم از اين برنامه بيرون نيست، دو چيز است: امر اول امر ايجابي است كه وظيفه ما درباره علم چيست و امر دوم امر سلبي است كه وظيفه ما پرهيز از چيست.

فصل اول اینکه به ما فرمودند هم تحصیل علم واجب است و هم معلوم در اختیار شماست و هم معلم قبل از تعلّم شما مأمور به تعلیم است. نظام هستي از صدر تا ساقه و از ساقه تا صدر را خدا آفريد اولاً و به همه فرمان داد كه در تحت اختيار بشر باشند ثانياً. هيچ چيزي در جهان شهادت _نه در جهان غيب، هيچ چيزي در جهان شهادت_«من السماوات الي الارض و من الارض الي السماء» نيست كه بشر نتواند از آن باخبر بشود و آن را تسخير كند اولاً و هيچ چيزي نيست كه ابا داشته باشد و معلوم بشر نشود ثانياً. هم بشر مأمور به فراگيري است هم نظام هستي مأمور به تسخّر و تسخيرپذيري جامعه بشريت است. گرچه هم اكنون در جمع شما بزرگان و بزرگواران حوزوي سخن مي‌گوييم ولي محور بحث و دايره سخن شامل تمام دانشگاه‌هاي جهان هم خواهد شد.

در فصل اول که محور بحث، جذب علم، ضرورت دانشمندي و دانشمند شدن است، بحث اين است که فرمود: «طلب العلم فريضة» اولاً و بعد فرمود تعليم قبل از تعلّم شماست ثانياً. بعد نفرمود چه کتابي بخوانيد نفرمود چه درسي بخوانيد، خدايي که جهان آفرين است فرمود از صدر آسمان تا ذيل زمين و از ذيل زمين تا صدر آسمان هر چه هست «من السماوت و الارضين» کتاب شماست و الا و لابد بايد ياد بگيريد (يک) و جهان هم الا و لابد مسخَّر شماست و معلومي است در تحت تسخير بشر (دو). هيچ کس نميتواند بگويد «من نميتوانم»! فرمود: ﴿سخر لكم ما في السموات و ما في الارض﴾ تمام آنچه در آسمانها و زمين هست معلوم ماست يعني ميتوانيم فرا بگيريم. بخشي از اين، وظيفه رسمي حوزه و بخشي، وظيفه رسمي دانشگاههاست. فرمود فقه و اصول و اخلاق و تهذيب و تربيت مربوط به حوزهها و کشف ستارهها و آسمانها، کشف طبقات زمين و احکام زمين و کشف آنچه بين الارض و السماء است، به عهده دانشگاههاست. فرمود اگر بگويي من نميتوانم خلاف گفتي، اگر بگويي من مأمور نبودم خلاف گفتي. هم ساختار خلقت مأمور است و هم شماي انسان مأموريد که نظام هستي را کتابخانه بدانيد.

بر ما حوزويان لازم است که بدانيم و بفهميم قرآن من الصدر الي الذيل، چه فرمود اولاً و اهل بيت عصمت و طهارت که قرآن ناطق اند، در سيره و سنت و در بنان و بيان چه فرمودهاند من الصدر الي الذيل ثانياً. اين وظيفه ماست علماً و وظيفه ماست عملاً؛ اما دانشگاهها موظفاند طبق رهنمودهاي همين دو ثقل ثقيل يعني قرآن و عترت، درباره آسمان و آسمانيها درباره زمين و طبقات زمين درباره معادن ارضي و غير ارضي بکوشند تا جامعه انساني اسلامي از نياز به غرب و شرق مستغني بشود و دستش به سوی احدي دراز نشود و همه جوامع از جامعه اسلامي کمک بگيرند. آنگاه حوزه ميشود حوزه اسلامي انساني و دانشگاهها ميشوند دانشگاههاي انساني اسلامي و ايران و عراق و ساير کشورهاي اسلامي ميشوند مستقل، آنگاه ميگويند جوامع ديگر از ما کمک بگيرند نه ما از آنها مدد بگيريم.

آنچه به حوزهها برميگردد، تنها آيه «نفر» نيست. ذات اقدس اله فرمود: ﴿لولا نفر من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين و لينذروا قومهم إذا رجعوا إليهم﴾ هذا بَضعة و بِضعة من العلوم الإلهية التي اشار إليها القرآن الكريم!

ائمه(علیهم السلام) فرمودند هیچ چیزي نیست که بشر به آن نیاز دیني و فقهي داشته باشد ، الا اینکه ما گفتیم و ما میگوییم. فرمود: « شرّقا و غرّبا فلا تجدان علما صحیحا الا شیئاً خرج من عندنا اهل البیت» فرمود مشرق بروید مغرب بروید، حرف صحیح درباره توحید، معارف دیني، مبدأ، معاد، اخلاق و تربیت نیست مگر اینکه خاندان ما گفته‌اند. حوزه موظف است که نیازي به شرق و غرب نداشته باشد؛ در جوار مقبره ولي مطلق ما و سایر ائمه(علیهم السلام)، همه این علوم را میتواند فرا بگیرد (یک) و عمل بکند (دو).

امام صادق(علیه افضل صلوات المصلین) قدم به قدم ما را تربیت کرد، فرمود موظفید که سفر کنید هجرت کنید عالم بشوید (یک) و در علم به یک حد خاص بسنده نکنید (دو) و بیش از سوادتان حرف نزنید (سه). این نص صریح امام صادق سلام الله علیه است فرمود: «و أن لا یجوز منطقک علمک» بیش از سوادت کتاب ننویس، بیش از سوادت حرف نزن، بیش از سوادت فتوا نده؛ همه چیز مرزبندي شده است. فرمود به تقلید اکتفا نکنید به تجزي اکتفا نکنید، مجتهد مطلق بشوید تا نیاز خود را برطرف کنید و حاجت جامعه را برطرف کنید؛ فرمود: «علینا القاء الأصول و علیکم التفریع» ما قواعد کلي فقه قواعد کلي اصول قواعد کلي دیگر را میگوییم و بر شما واجب است که مجتهد بشوید تا بفهمید که چه واجب است و چه واجب نیست و چه حلال است و چه حلال نیست. تقلید، مشکل جامعه را حل نمیکند؛ البته کسي که استعدادي ندارد، به همان اندازه کافي است؛ ولي اگر کسي هوشمند است و استعداد دارد، بکوشد مجتهد بشود (اولاً)، معناي اجتهاد، تشخیص دقیق اصول است (ثانیاً)، معناي اجتهاد، کیفیت سرآمدي اصول نسبت به فروع است (ثالثاً) و معناي اجتهاد، کیفیت اندراج فروع تحت اصول است (رابعاً) تا نتیجه این بشود که به صورت فتوا در بیاید. فرمود: شما باید قدرت داشته باشید که فرع را به اصل برگردانید و مجتهد عصر خودتان بشوید، تا جامعه به شما مراجعه کند.

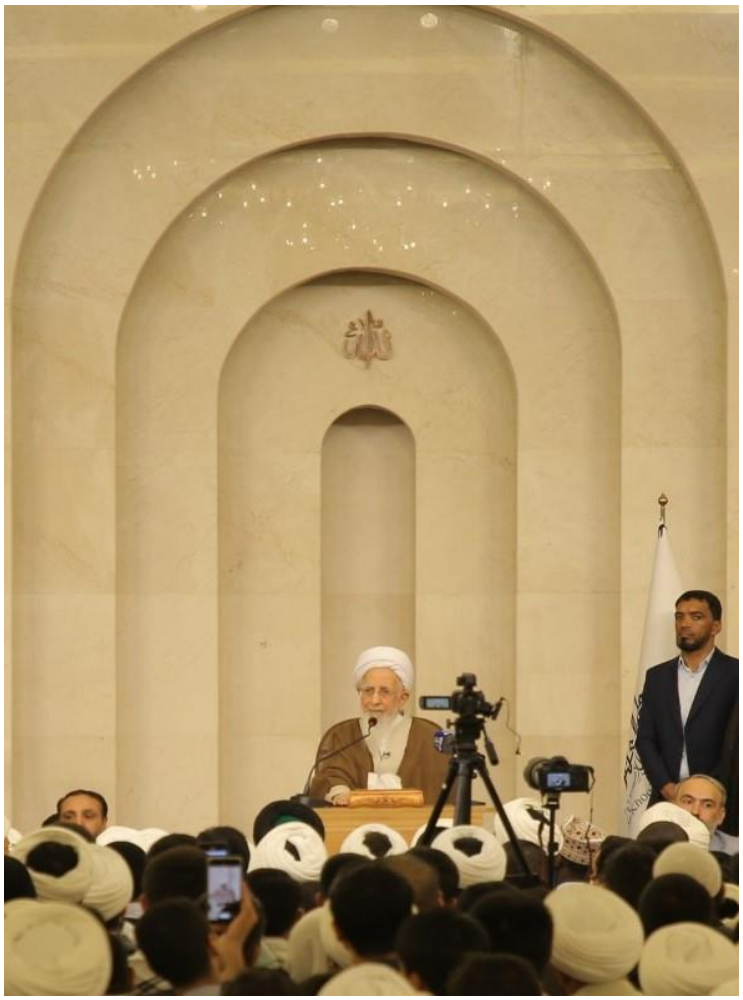
بنابراین هیچ فرعي بي پاسخ نمیماند، زیرا گرچه اصول ثابت است اما فروع که موضوعات است روزانه در دگرگون شدن است؛ هم بخشهاي آسماني هم بخش‌هاي زميني هم آداب و سنن و رفتار و اخلاق. موضوعات که عوض میشود، فقیه نامور باید آن توانایي را داشته باشد که موضوع را به خوبي بشناسد حکم را به خوبي بشناسید اندراج موضوع تحت حکم را به خوبي بشناسد سایه افکني حکم بر موضوع را به خوبي بشناسد، تا بشود مجتهد روز و کهن بشود نه کهنه.

این گوشه‌اي از وظایف سنگین ما حوزوي‌هاست؛ اما بخش دانشگاهي‌ها را که ائمه(علیهم السلام) از قرآن استخراج کرده اند، عبارت از این است: در هر مرکز علمي یک عده دانشجو لازم است یک عده استاد لازم است یک بخش هم مربوط به کتاب‌ها و معلومات که آن حوزه یا آن دانشگاه چه چیزي را بخوانند و از کجا شروع بکنند. فرمود این کتاب نظام هستي براي دانشگاهي‌هاست؛ آسمان‌ها چگونهاند، فیض رسیدن از آسمان به زمین چگونه است، حرکت زمین چگونه است، حرکت آسمان چگونه است، براي بهزیستي‌مان چگونه از جهان استفاده کنیم، فرمود تمام آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است مسخر شماست و هیچ بشري نمیتواند بگوید «من نمیتوانم»! فرمود: ﴿سخّر لکم ما في السموات و ما في الارض﴾ یعني کل شیئي که در آسمان‌ها هست مسخر شماست کل شیئي

که در زمین‌ها هست مسخر شماست. هم شما می‌توانید هم آن‌ها معلوم بالتسخیر هستند. ما یک سلسله معلوم بالتسخیر داریم یک سلسله معلوم بالقسر؛ قسر با قاف و سین یعني فشار. هیچ قسري هیچ فشاري هیچ تحمیلي بر نظام هستي نیست؛ نظام هستي مسخر یعني تحت تسخیر یعني رام بشریت است. هیچ ستارهاي نیست که رام نباشد، هیچ شمس و قمري نیست که رام نباشد، هیچ طبقه‌اي از طبقات آسمان‌ها نیست که رام نباشد؛ منتها یک عرضه انساني مي‌خواهد که آسمان‌شکاف باشد شمس‌شکاف باشد قمرشکاف باشد و شمس و قمر را بشناسد. نه تنها «سیروا في السموات و الارض»! بلکه فرمود نظام هستي مسخر بشریت است و بشر کاملاً میتواند از اسرارمادي و طبیعي دنیا باخبر بشود، البته اسرار غیبي حساب دیگري دارد. این فصل دامنه وسیع دارد، به همین مقدار بسنده میکنیم اما فصل ثاني: فصل اول در جذب علم و عالم شدن بود و فصل دوم در نجات از جهل و عاقل شدن بود. این فصل ثاني را شریعت به وسیله قرآن و عترت کاملاً معین کرده است. فرمود جامعه در سه بخش موظف است از قرآن و عترت بهره بگیرد: یک: هیچ گاه گرفتار جهل نشود، تا میتواند جهل زدایي بکند و عالم بشود؛ دو: در بخش اخلاق، تهذیب روح و هدایت دروني، هیچ کسي نمیتواند بي راهه برود یا راه کسي را ببندد.

جهالت یعني جهالت! جهالت مربوط به عقل عملي است و جهل مربوط به عقل نظري است. فرمود هیچ کسي حق ندارد بگوید من نمیخواهم درس بخوانم و عالم بشوم. دفع جهل واجب است در عقل نظري، دفع جهالت هم واجب است. بین جهالت و جهل فرقهاست؛ جهالت، به عمل برمیگردد و جهل، به علم و نظر برمیگردد. دفع جهالت واجب است تا بشود عالم عاقل، عالم عادل.

این مربوط به افراد است؛ اما جامعه چه؟ جامعه اگر به طرف علم برود و از جهل جدا بشود، واجب است اما هنر نکرده است، جامعه اگر به طرف عقل برود و از جهالت نجات پیدا کند هنر نکرده است، جامعه الا و لابد بعد از عالم شدن و بعد از عاقل شدن، باید تمام تلاش و کوشش را بکند که نظام اسلامي داشته باشد و از جاهلیت نجات پیدا کند. «فهناک امور ثلاثه»: الجهل العلمي، الجهالة العملي، الجاهلية النظامية! اگر کشوري اگر مملکتي اگر سکانداري بعد از عبور از جهل علمي و جهالت عملي، نتواند جاهلیت نظام را برطرف کند او به مقصد نرسیده است.

آن‌چه درباره امامت ائمه (علیهم افضل صلوات المصلین) آمده آن است که کار امام تنها رفع جهل علمي و رفع جهالت اخلاقي نیست، بلکه گذشته از رفع جهل علمي و رفع جهالت عملي، رفع جاهلیت نظام است، لذا به ما گفتهاند: «من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة» نه «مات میتة جاهل أو مات میتة جهلا». الموت الجاهلي غیر الموت الجهلي و الموت الجاهلي غیر الموت الجهالة! «من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة». هناک امر ثالث، عدا الجهل العلمي عدا الجهالة الاخلاقي؛ هناک جهالة سیاسیة اجتماعیة و لذا قال: «من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة.

این آخرین جمله را در حوزه علمیه نجف در مدرسه پربرکت آیت الله العظمي خویي (رضوان الله تعالي علیه) به عرض شما بزرگان و بزرگواران برسانم. وجود مبارک علي (صلوات الله و سلامه علیه)، صاحب این بقعه، بعد از فتنه عمروعاص ها فرمود شما برگشتید به جاهلیت. نفرمود کار شما جاهلانه است، نفرمود بر اثر جهالت این کار را میکنید، فرمود وقتي بیگانه بر سر شما کلاه بگذارد، شما را بفریبد و از مکتب ولاي ما دور کند، این جاهلیت است.

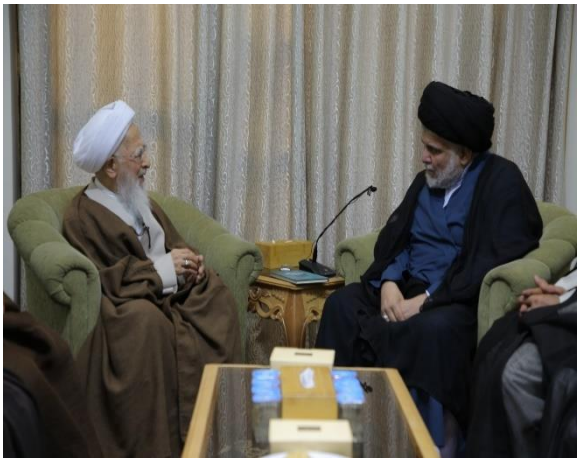
بنابراین ما سه وظیفه داریم؛ اولین مهم، دومي هم مهم؛ اما سومي اهم است. «غفر الله لنا و لکم و السلام علینا و علیکم و علی آیة الله العظمی الخمیني و الخامنئي و الخوئي إنشاءالله»!

دیدار جمعی از اساتید حوزه و نمایندگان بیوت مراجع تقلید عراق
با حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی

در ادامه سفر حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی به عتبات عالیات، جمعی از اساتید و نمایندگان بیوت مراجع تقلید عراق در تاریخ سه‌شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴ با حضور در محل اقامت معظم‌له در نجف اشرف، با این مرجع عالی‌قدر شیعه دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدارها، مسائل فرهنگی و دینی جهان اسلام به ویژه وضعیت حوزه های علمیه دو کشور مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت و بر ضرورت تقویت ارتباط میان نخبگان جهان تشیع و تبادلات علمی و پژوهشی میان حوزه های علمیه تاکید شد.

معظم له حضور در جوار بارگاه حضرت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام را توفیقی الهی برشمردند و افزودند: ما هر چه داریم از برکت اهلبیت عصمت و طهارت است «اللَّهُمَّ مَا بِنَا مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ». ایشان در این راستا بر لزوم تدریس بیشتر دروس تفسیر قرآن و نهج البلاغه در حوزه های علمیه و مراکز آموزشی تاکید کردند. از سوی دیگر، در این دیدارها، گزارشی از وضعیت فعلی حوزه علمیه نجف، تعداد طلاب، مدارس، و جلسات درس از سوی حاضران ارائه شد. همچنین با اشاره به آثار علمی حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی، ترجمه این آثار به زبان عربی و انتشار دیجیتالی آثار معظم له درخواست شد، تا عموم طلاب و فضلای حوزه بهتر بتوانند از این گنجینه علمی بهره‌مند شوند.

سید مقتدا صدر

آیت الله شیخ محمد سند

حجج اسلام والمسلمین شیخ محمود فیاض (فرزند آیت الله العظمی شیخ اسحاق فیاض)

شیخ علی بشیر نجفی (فرزند آیت الله العظمی شیخ حسین بشیر نجفی)

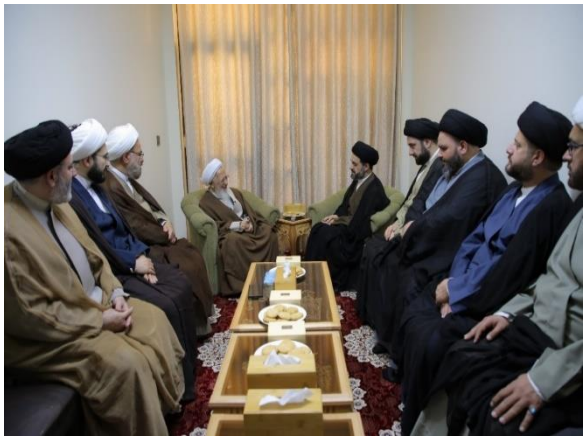
تولیت آستان مقدس عباسیه حجت‌الاسلام و المسلمین سید احمد صافی

خاندان کاشف الغطاء

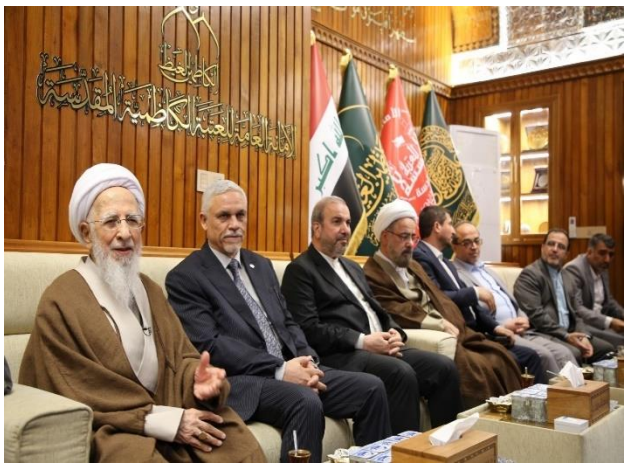
سید جواد خوئی (به نمایندگی از بیت مرحوم آیت الله العظمی خوئی رحمة الله علیه)

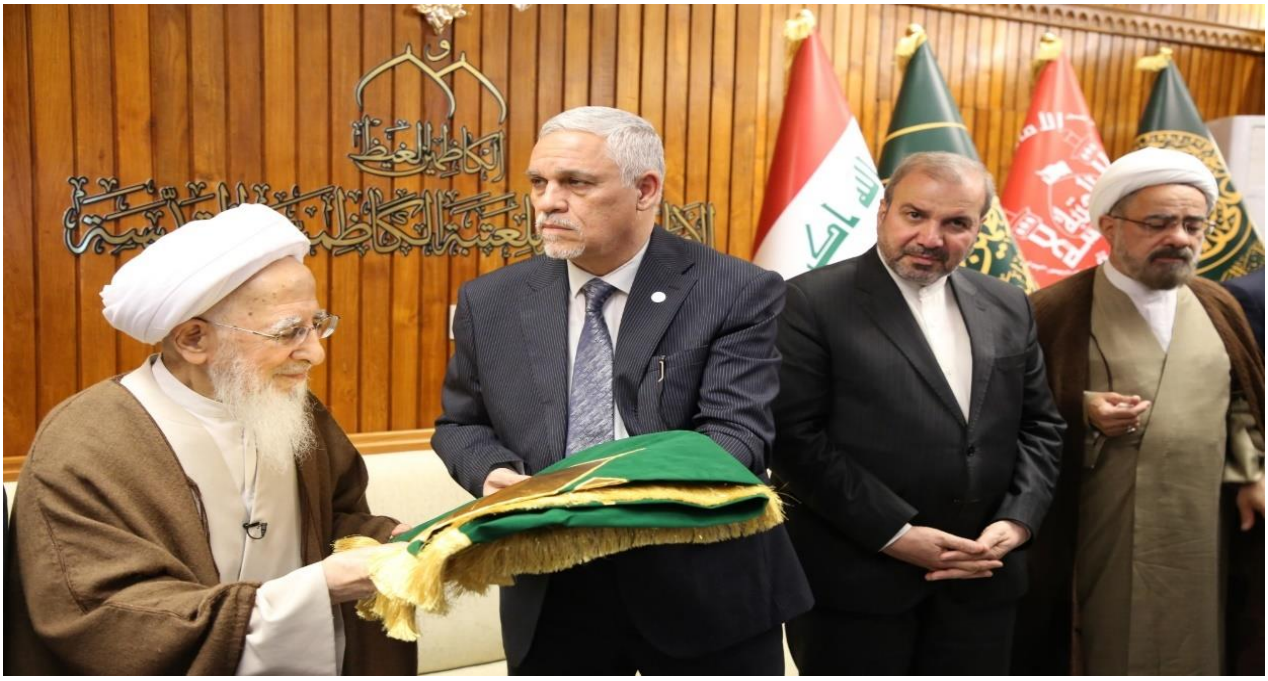
سید عمار حکیم

استقبال عتبه حرم مقدس کاظمین از حضرت آیت‌الله العظمی جوادی

در مراسمی معنوی و با شکوه در روز جمعه ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۴ در آستان مقدس امامین همامین، حضرت امام موسی کاظم و امام جواد علیهماالسلام، روپوش متبرک مضجع مطهر کاظمین(علیهماالسلام) به حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر شیعه، تقدیم شد. این آیین در فضایی آکنده از احترام، تواضع و ارادت به ساحت علم و مرجعیت برگزار شد .حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی نیز در این مراسم، با اشاره به اهمیت جایگاه عتبات عالیات در دل‌های مؤمنان، برای عزت اسلام، نصرت مسلمانان، و دور ماندن امت اسلامی از شر بیگانگان دعا کردند.ایشان همچنین با تأکید بر ضرورت حفظ وحدت امت اسلام، خواستار تقویت انسجام و برادری میان مسلمانان جهان شدند.

تشرف حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی به حرم امامین همامین کاظمین علیهما السلام

حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی پس از مراسم استقبال تولیت حرم مقدس کاظمین (علیهماالسلام) و اهدای روپوش متبرک مضجع مطهر کاظمین(علیهماالسلام) به زیارت آن دو امام همام مشرف شدند.

وداع حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی به حرم امامین همامین کاظمین علیهما السلام

مرجع جهان تشیع پس از یک روز اقامت در کنار مضجع نورانی امامین همامین کاظمین (علیهماالسلام) در صبح روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱٤۰٤ با حضور در حرم مطهر امامین همامین، حضرت امام موسی بن جعفر و امام محمد تقی (علیهماالسلام) ، با مرقد نورانی ایشان وداع کردند. این وداع معنوی در فضایی آکنده از خشوع و توسل برگزار شد و حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی در کنار ضریح مطهر این امامین همامین، برای امت اسلامی دعا کرده و از خداوند متعال توفیق خدمت، عزت دین و نصرت مسلمانان را مسئلت نمودند.

تشرف حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی به حرم مطهر امامین عسکریین علیهماالسلام

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، در ادامه زیارت‌های خود در سفر به عتبات عالیات، روز شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴ وارد شهر مقدس سامرا شدند. ایشان با حضور در حرم مطهر امامین عسکریین علیهماالسلام، به زیارت مرقد نورانی امام علی النقی (هادی) و امام حسن عسکری علیهماالسلام پرداختند و برای عزت اسلام و وحدت امت اسلامی دعا کردند.

اهدای کتاب «ادب فنای مقربان؛ شرح زیارت جامعه کبیره» به حرم مطهر امامین عسکریین علیهماالسلام

راه قرب الهی، سحرخیزی و تربیت در مکتب امامین عسکریین

علیهما السلام

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی دامت برکاته، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، در ادامه زیارت‌های خود در سفر به عتبات عالیات، روز شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴ وارد شهر مقدس سامرا شدند. همزمان با زیارت حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی از حرم مطهر امامین عسکریین علیهماالسلام در شهر مقدس سامرا ، یک دوره ۱۲ جلدی از کتاب گران‌سنگ ادب فنای مقربان شرح زیارت جامعه کبیره اثر این مرجع بزرگ جهان تشیع، به آستان مقدس امامین عسکریین اهدا گردید.

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در این مراسم که با حضور مسوولان عتبه عسکریین برگزار شد، طی سخنانی به تبیین جایگاه اهل‌بیت علیهم‌السلام و به‌ویژه امامین عسکریین در مسیر تربیت انسان الهی پرداختند و بیان داشتند: اهل‌بیت علیهم‌السلام، آموزگاران ملکوت و تربیت‌کنندگان انسان‌های فرشته‌خوی‌اند. ایشان در این سخنان، به تبیین جایگاه ملکوتی اهل‌بیت علیهم‌السلام و نقش تربیتی ایشان در هدایت بشریت پرداختند.

معظم‌له با اشاره به کرامت اهل‌بیت علیهم‌السلام، به‌ویژه امام هادی و امام عسکری علیهماالسلام، اظهار داشتند: هر آنچه داریم، در کنار عنایت ولیّ عصر (عجل‌الله تعالی فرجه)، از برکت علوم، کرامات و هدایت‌های امامین عسکریین علیهماالسلام است. ایشان با بیان اینکه اهل‌بیت علیهم‌السلام مستقیماً از منبع وحی و ذات اقدس الهی علم آموخته‌اند، افزودند: در زیارت جامعه کبیره که از امام هادی علیه‌السلام نقل شده، اوج مقامات علمی و معنوی اهل‌بیت علیهم‌السلام به‌روشنی بیان شده است. آنان نه‌تنها راه‌گشای مسائل اجتماعی، سیاسی و اخلاقی بشرند، بلکه حامل علوم ملکوتی‌اند.

ایشان تاکید داشتند: اهل‌بیت علیهم‌السلام انسان‌هایی را تربیت کرده‌اند که فقط تکلیف‌مدار نیستند، بلکه دوست‌دار خدا و محبوب خدا هستند و خداوند نیز با آنان معامله محبت‌آمیز دارد.

آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی بیان داشتند که ما آمده ایم تا در مصاف شاگردان ائمه هدی در آییم و فرشته خوی شویم. معظم له در ادامه، به تفسیر سخنان امام حسن عسکری علیه‌السلام درباره راه قرب الهی پرداختند و بیان داشتند :قرب به خدا، نه با سفر زمینی و نه با حرکت فیزیکی است، بلکه تنها راه آن نماز شب و سحرخیزی است؛ سفری که مرکب آن تفکر، اشک، دعا و گشودن راه دیگران است. ایشان گفتند: بیان نورانی امام حسن عسکری(سلام الله علیه) این است که «الوصول الی الله عزّوجل سفرٌ لا یُدرَک الاّ بامتطاء اللیل» این را وجود مبارک امام عسکری(سلام الله علیه) فرمود، فرمودند این سفری است، و سفرنیز با مرکب قابل طی کردن است، مرکبش هم

سحر خیزی، نماز شب و دعا برای دیگران است؛ انسان سحر برمی‌خیزد وبا خدایش گفتگو می‌کند، و برای دیگران دعا می کند و از لغزش‌ها به برکت او مصون می‌ماند، نه بیراهه می‌رود نه راه کسی را می‌بندد .ایشان تأکید کردند: اگر بشر فرشته‌خو نشود، خطر جنگ، استعمار و درندگی در کمین اوست؛ اما اگر به تربیت اهل‌بیت علیهم‌السلام تن دهد، می‌تواند به جایگاهی برسد که نه‌تنها راه کسی را نبندد، بلکه درهای بسته را بگشاید. این تربیت، تنها در مکتب امامین عسکریین و در پرتو عنایت ولیِّ عصر محقق می‌شود. حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در پایان، برای موفقیت ملت‌های اسلامی، به‌ویژه مردم عراق و ایران دعا کرده و اظهار داشتند: امیدواریم جامعه انسانی، با تمسک به اهل‌بیت علیهم‌السلام، از سیاهی جهل و ظلمت نجات یابد و در مسیر نور و حکمت حرکت کند. در پایان مراسم، پرچم مقدس امامین عسکریین علیهما السلام، از طرف مسئولان عتبه عسکریه به حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر شیعه، تقدیم شد.

استقبال تولیت عتبه حسینیه و عتبه عباسیه از حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی

حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی، مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، در ادامه سفر معنوی خود به عتبات عالیات و پس از زیارت مرقدهای مطهر ائمه معصومین علیهم السلام در نجف اشرف، کاظمین و سامرا، ظهر چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ وارد شهر مقدس کربلا شدند .ایشان مورد استقبال و خوش آمدگویی گرم حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ عبدالمهدی کربلایی تولیت آستان مقدس حسینی و حجت‌الاسلام والمسلمین سید احمد صافی، تولیت آستان مقدس حضرت ابوالفضل العباس علیه‌السلام قرار گرفتند .در جریان این دیدارها، پرچم متبرک گنبد مطهر حضرت سیدالشهداء علیه‌السلام و پرچم گنبد مطهر حضرت ابوالفضل العباس علیه‌السلام به محضر حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی اهدا شد. معظم‌له نیز ضمن تقدیر و تشکر از این ابراز محبت و کرامت، بیان داشتند: ما هر چه داریم، همه از عنایات اهل‌بیت علیهم‌السلام است؛ و هر خیری که به ما می‌رسد، در پرتو عنایات ویژه آن بزرگواران است.

تشرف حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی به حرم امام حسین و حضرت ابالفضل العباس سلام الله علیهما

سخنرانی حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در جمع مسئولین و خادمان آستان مقدس سیدالشهداء علیه‌السلام در کربلا

در سفر به عتبات عالیات حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی، طی مراسم با شکوهی که در جوار حرم حضرت اباعبدالله الحسین سلام الله علیه روز چهارشنبه ٢٤ اردیبهشت ١٤٠٤ برگزار شد، حضرت آیت‌اللّه العظمی جوادی آملی در جمع مسئولین و خادمان آستان مقدس حضرت امام حسین علیه السلام در شهر مقدس کربلا سخنرانی نمودند که مشروح آن در ادامه ذکر میگردد:

أعوذ باللّه من الشيطان الرجيم

بسم اللّه الرحمن الرحيم

«الحمد رب العالمين و صلي الله علي جميع الأنبياء و المرسلين و الأئمة الهداة المهديّين و فاطمة الزّهراء بهم نتولّي و من أعدائهم نتبرّء إلي اللّه».

مقدم شما بزرگان و بزرگواران و مسئولان محترم را گرامي ميداريم! شما علماي بزرگوار و مسئولان گرانقدر كه به حرم امن ولاى الهي بار يافتهايد، هم خدمات علمي داشته و داريد و هم خدمات جانبي و عملي. حق اصلي شما آن است كه بيش از ديگران و پيش از ديگران، از مائده گرم سيد و سالار شهيدان بهره ببريد و همان طوري كه خدمات ظاهري را زائران از دست شما ميگيرند، خدمات علمي و فرهنگي و عقيدتي و قرآني و روايي اهل بيت را هم از شما فرا بگيرند. اهل بيت عموماً و وجود مبارك سالار شهيدان خصوصاً، دو راه مانعة الخلو را براي هدايت جامعه بشري، فراسوي ما گذاشتند؛ فرمودند دو راه براي عالم شدن و محقق شدن اولاً و متحقق شدن براي ديگران ثانياً هست: يكي علم الدراسه و ديگري علم الوراثه.

علم الدراسه را حوزه هاي علميه و دانشگاه‌ها مسئولند؛ تحقيق علمي تدريس علمي بحث‌هاي علمي شبهه‌شناسي علمي پاسخ به شبهه‌هاي علمي و مانند آن‌ها. امام (صلوات الله عليه) فرمود: «علينا القاء الأصول و عليكم التفريع» يعني بر شما لازم است صاحبنظر بشويد، بر شما لازم است مجتهد بشويد، بر شما لازم است فرهنگ ديني را با استدلال ياد بگيريد و به جامعه منتقل كنيد يا با قلم يا با بيان. اين همان علم الدراسه است. مقلد ماندن هنر نيست، محقق شدن هنر است و محقق شدن، مخصوص محقق اردبيلي‌ها نيست مخصوص شيخ طوس ها نيست مخصوص شيخ انصاري‌ها نيست مخصوص شيخ بهايي ها نيست.

علم را وقف كسي نكرده اند اجتهاد را وقف كسي نكرده‌اند؛ ما حتماً بايد بكوشيم تا آنجا كه ممكن است مجتهد بشويم. خروجي عراق چه در حوزه نجف چه در حوزه هاي ديگر، هنوز هم كه هنوز است سرمايه علمي همه حوزه‌هاي علمي است.

اگر حوزه نجف کربلا کاظمین نتواند مثل مکاسب شیخ انصاري بنگارد مثل کفایه آخوند خراساني بنگارد مثل شرایع محقق بنگارد، معلوم می شود علم الدراسه اهل بیت را درست طي نکرد.

و اما علم الوراثه و ما ادراک ما علم الوراثه! علم الدراسه راه عادي دارد؛ مقدماتي دارد نتایجي دارد کتاب‌هایي دارد اساتیدي دارد؛ با درس و بحث و تلاش و کوشش، علم الدراسه حاصل می شود. انسان مي‌تواند شاگردي کند بعد استادیار بشود بعد استاد تمام بشود بعد محقق بشود بعد بشود مرجع؛ این ممکن است؛ اما علم الوراثه و ما ادراک ما علم الوراثه! علم الوراثه، راه درسي نیست راه تلاش و کوشش فکري نیست راه شنیدن از این و یاد گرفتن از آن نیست. فهناک کسب و هناک ارث، سنبینهما.

این حدیث نوراني که «ان العلماء ورثة الأنبیاء» جملة خبریة القیت بداعي الإنشاء یعني ایها العلماء یجب علیکم ان تتعلموا حتي تصیروا علماء! علم الدراسه با درس و بحث حاصل مي‌شود؛ اما علم الوراثه با پیوند نه با درس نه با بحث نه با کتاب نه با کتابت؛ علم الوراثه با پیوند عمیق هویتي حاصل مي‌شود و لا غیر!

براي روشن شدن فرق بین علم الدراسه و علم الوراثه، یک مَثل ذکر مي کنم.

اگر کسي خواست تجارت کند و از راه تجارت مالي به دست بیاورد، راهي دارد یعنی کسبي هست و تولیدي هست و سرمایه اي هست و کاري هست و کارگرها تا مي‌شود تاجر؛ اما اگر کسي فرزند یک سرمایه‌دار بود و این سرمایه به فرزند رسید، نمي‌شود از او سؤال کرد تو چه کار کردي که سرمایه دار شدي! این میگوید من با او پیوند داشتم. کم فرق بین علم الدراسه و علم الوراثه! یک وقت است کسي میخواهد تاجر بشود و فلان مال را کسب بکند، این راه دارد؛ اما اگر کسي فرزند یک تاجر بود فرزند یک سرمایه‌داربود، پدر مُرد و فرزند، مالک شد، نمي‌شود از او سؤال کرد تو چه کار کردي که مال گیرت آمد! این مي‌گوید من به او وابسته بودم من به او مرتبط بودم، مال به من رسید.

بنابراین دو راه هست: یکي راه کسب که با تجارت است و یکي راه ارث. مال کسبي با مال ارثي فرق دارد؛ علم ارثي با علم کسبي فرق دارد. کسي مي‌خواهد سالیان متمادي درس بخواند، بعد اجتهاد پیدا کند، این راهش هست یا تند یا کُند؛ ولي اگر کسي خواست علم الوراثه حسین بن علي نصیبش بشود که «ان العلماء ورثة الأنبیاء»، این به درس و بحث نیست، این از سحرخیزي و نماز شب شروع مي‌شود از طهارت شروع میشود از طهارت روح شروع مي‌شود، از اینکه از این من و ما بازي از این مریدبازي از این آقایي بازي از این القاب بازي از این اوضاع نجات پیدا کند شروع مي‌شود؛ باید ربطي با حسین بن علي پیدا کند تا از او ارث ببرد. «ان العلماء ورثة الأنبیاء» یعني «یجب علیکم ان ترثوا الأنبیاء»؛ هذه جملة خبریة القیت بداعي الإنشاء.

از بهترین زیارت‌هاي سید و سالار شهیدان، زیارت «وارث» است! گرچه همه زیار هایي که درباره حضرت رسیده است گران‌سنگ است؛ اما زیارت «وارث» مي‌گوید تو پیوندي با آدم داري پیوندي با ابراهیم داري پیوندی با نوح داری پیوندي با عیسي داري پیوندي با موسي داري پیوندي با پیغمبر داري. همه مخصوصاً شما بزرگواران و کرامان که در مشهد و در محضر ذات مقدس حسین بن علي هستید، از آن علم الوراثه استفاده کنید، ما هم از شما بهره بگیریم.

غرض آن است که شما سرمایه دارید، غرض آن است که حجت خدا بر شما تمام است، غرض آن است که دو راه براي شما باز است: هم علم الدراسه هم علم الوراثه. انسان گاهي مي‌تواند در کنار مزار یک غیر سید بایستد و بگوید: «السلام علیک یابن رسول الله» و لیس هذا الا وراثة العلم که «ان العلماء ورثة الأنبیاء». من ولد من غیر هاشمي فلیس هاشمیا، لکن یمکن أن یتبرک و یقال بغیر الهاشمي: «السلام علیک یابن رسول الله»! حیث انه ابونا. ذات اقدس اله به ما فرمود شما فرزندان ابراهیم خلیل هستید: ﴿ملة ابیکم ابراهیم هو سماکم المسلمین من قبل﴾ شما پیغمبرزاده اید یعني مي‌توانید از علم الوراثه، بهره فراوان ببرید. این تعارف نیست این جمله‌هاي خبریه اي است که به داعي انشاء القا شده است. اگر خدا به ما بگوید شما پیغمبرزاده اید، یعني چه؟ یعني بکوشید علم الوراثه پیدا کنید. شما ابراهیم‌زاده‌اید: ﴿ملة ابیکم﴾؛ شما پسر ابراهیم خلیل هستید.

بنابراین ممکن است مراکز ما، گذشته از علم الدراسه، علم الوراثه هم داشته باشند. این علم الوراثه براي شما بزرگاني که در کنار حرم هستید، مقدور است و بیشتر از دیگران بهره میبرید.

ضمن تکریم و اجلال شما بزرگان و بزرگواران و حق‌شناسي از زحمات شما و تودیع از حرم سید و سالار جهانیان، در پایان، به این جمله بسنده کنیم که شما بزرگید و بزرگوارید، قدر خود را بدانید، تا ما بیش از گذشته از شما بهره ببریم؛ هم از خدمات علمي شما در علم الدراسه و هم از هدایت هاي معنوي شما در علم الوراثه بهره ببریم، تا زائران حرم اهل بیت هم از علم الدراسه استفاده کنند هم از علم الوراثه. علم الوراثه، اثرش بیش از علم الدراسه است.

«السلام علیکم و رحمة اللّه و برکاته»

سخنرانی آیت اللّه العظمی جوادی آملی در جمع مسئولین و خادمان آستان مقدس حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام در کربلا

در سفر به عتبات عالیات حضرت آیت اللّه العظمی جوادی آملی، طی مراسم با شکوهی که در جوار حرم مطهر حضرت ابوالفضل العباس روز پنج شنبه ۲۵اردیبهشت ۱٤۰٤ برگزار شد، حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در جمع مسئولین و خادمان آستان مقدس حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام در شهر مقدس کربلا سخنرانی نمودند که مشروح آن در ادامه ذکر میگردد:

أعوذ باللّه من الشيطان الرجيم

بسم اللّه الرحمن الرحيم

«الحمدلله رب العالمين و الصلاة علي جميع الأنبياء و المرسلين و الأئمة الهداة المهديين و فاطمة الزهراء بهم نتولّي و من أعدائهم نتبرّء إلي الله».

مقدم شما دانشوران و خدمت‌گزاران بزرگ و بزرگواران عتبه عباسيه را گرامي ميداريم!

گزارش جامع علمي و عملي كه اين بزرگوار ارائه كرده اند، اميدواريم مقبول پروردگار از نظر قرب الهي و مؤثر در جامعه انساني اسلامي از نظر تعليمي و تبليغي باشد! اميدواريم آينده، بهتر از گذشته، مقبول پروردگار باشد! محور بحث در اين‌جا آن است كه چه كسي باقي است و چه چيزي باقي است (يک) و راز و رمز پايداري و ناموري چيست (دو). خداي سبحان كه ازلي است از نظر گذشته و ابدي است از نظر آينده كه مجموع ازل و ابد، به نام سرمد است، پايدار مطلق است. از اين خداي سرمد، وحي نازل شد، رسالت آمد، ولايت آمد، امامت آمد كه برترين كتاب و بالاترين كتاب، قرآن كريم است. خدا كه متكلم است، كلام خود را و كاتب تكويني اين كتاب است، كتاب خود را به اين وصف ستوده است كه فرمود قرآن هم مصدّق كتابهاي تورات و انجيل و صحف سابق است و هم مهيمن بر آن‌هاست؛ يعني تمام كتاب‌هاي آسماني حق‌اند؛ لكن امضايي كه پاي همه كتابهاي آسماني است، امضاي قرآن كريم است: ﴿مصدقا لما بين يديه من الكتاب و مهيمنا عليه﴾ هيمنه، سيطره، سلطنت، ناموري و نامداري، از آن قرآن كريم است. اگر اهل بيت(عليهم آلاف التحية و الثناء) مصدق انبيا و رهبران گذشتهاند (يک) و مهيمن بر انبيا و رسل گذشته هستند (دو)، چون قرآن ناطق و قرآن متحركاند. شما بزرگان و بزرگواران كه خدمتگزار اعتاب مقدس اهل بيت عموماً و وجود مبارک علي بن ابي طالب و حسين بن علي و عباس بن علي(عليهم افضل صلوات المصلين) خصوصاً هستيد، بايد هيمنه علمي داشته باشيد هيمنه فكري داشته باشيد و از بارگاه ملكوتي اين ذوات قدسي، به دست شما علم صائب و عمل صالح به جهان منتشر شود.

خداي سبحان درباره قرآن چه گفت و درباره قرآن‌مدارها چه گفت؟ قال سبحانه و تعالي: ﴿ص و القرآن ذي الذكر﴾ «أي أقسم بالقرآن» كه «لا ذكر الا هو، لا مذكور الا هو، لا ذاكر الا هو، لا بقاء الا هو، إذ المراد من الذكر ليس هو الذكر اللفظي». ما می گوييم فلان نامور است، فلان نامبردار است، فلان مانا است؛ قرآن نامبردار است، قرآن نامدار است؛ ذات اقدس اله با واو قسم سوگند ياد كرد: سوگند به اين كتاب مانا. اين كتاب تنها براي تعليم امور عادي (يک)، تربيت افراد عادي (دو) و تنظيم امور فردي و اجتماعي

(دو) نيامده است. اينكه ميبينيد علي و اولاد مانا هستند، تنها براي مسائل اجتماعي و فرهنگي عادي نيست. «قال سبحانه و تعالي في سورة «ص» بعد ان صدّر تلك السوره بالقسم بأن قال: ﴿ص و القرآن ذي الذكر﴾، ثم «منه السلام و اليه السلام» قال: ﴿واذكر عبادنا ابراهيم و اسحق و يعقوب اولى الأيدي و الأبصار إنا اخلصناهم بخالصة ذكرى الدار إنهم عندنا لمن المصطفين الأخيار﴾ «قال سبحانه و تعالي لرسوله اذكر هؤلاء؛ لم؟ لأن لهم سمعاً لأن لهم بصرا لأن لهم يدا. ما معنى ذلک؟ قال: ﴿و اذكر عبادنا﴾؛ لم؟ ﴿إنّا اخلصناهم﴾، لم؟ ﴿اولي الأيدي و الأبصار﴾؛ لأن لهم بصرا لأن لهم يدا. ما المراد من اليد و البصر؟ اليد التي لا تكون هي العليا في الأمور اللعلمية و التفسيرية و التحقيقية و العين التي لا تري الآيات الإلهي، ليست يدا و عينا يفتخر بها النبي. قال سبحانه و تعالي الابراهيم له يد، الابراهيم له بصر، لأنه يقطع الاصنام و يهدمها. اليد التي لا تهدم الصنم و الوثن ليس يدا. ﴿و اذكر عبادنا ابراهيم و اسحق و يعقوب﴾، لم؟ لأنهم ﴿اولى الأيدي و الأبصار﴾. حيث إن الذي يقطع الصنم يقطع الوثن يقطع الشرک يقطع الكفر، فهو يد. الذي لا يكون له هذه الأوصاف، فلا يد له فلا بقاء له فلا ذكر له. كل واحد نحب ان يكون لنا يد، إما بالكتاب التحقيقي العلمي و إما بالعمل الصالح. الذين جاهدوا في سبيل الله في حشد الشعب، الذين جاهدوا في سبيل الله في حرب الصدام، الذين جاهدوا في سبيل الله كذا و كذا حتي انتهي الي قمر بني هاشم (صلوات الله عليهم اجمعين) فهؤلاء اولوا اليد. عباس بن علي صاحب يد، يعقوب صاحب يد، اسحق صاحب يد، ابراهيم صاحب يد بود. من فعل هذه الأمور فله يد و سمع؛ كالعباس، كحسين بن علي، كعلي بن ابي طالب(عليهم افضل صلوات المصلين). اكنون روشن شد كه ما در بارگاه چه كساني هستيم؟ اينكه مى بينيد ما در و ديوار حرم را مى بوسيم براى همين جهت است؛ اينكه ما در بارگاه آنها اين قدر سر ميساييم براي همين جهت است! او كه دستش را داد و دست ندارد، قرآن ميگويد او دست دارد و ما كه دست داريم، دست نداريم! قرآن به كه ميگويد او دست دارد؟ به من ميگويد يا به عباس؟ لذا خضوع ما خشوع ما عرض ارادت ما در پيشگاه آنهاست؛ آنها دست دارند ما نداريم آنها چشم دارند ما نداريم. اگر اعمايي خواست وارد حرم بشود، جز آن است كه به بصير نيازمند است و اگر مقطوع اليدي بخواهد وارد حرم بشود، جز آن است كه نيازمند است به صاحب دست؟ قرآن كريم برخي از بزرگان انبياي سلف را ذكر كرد پشت سر وجود مبارک ابراهيم و ذات اقدس اله به ما

شناسنامه داد فرمود شما شرف داريد بزرگزاده‌ايد ابراهيم زاده ايد، دست داشته باشيد؛ نه بيگانه را راه بدهيد نه به حريم كسي تعدي كنيد. چرا دست نداريد؟ چرا بيگانه را راه داديد؟ چرا بيگانه را دوست داريد؟ فرمود: ﴿ملة ابيكم﴾؛ شما بزرگزاده ايد ابراهيم زاده ايد. صريح قرآن كريم است فرمود شما بزرگزاده‌ايد ابراهيم زاد ايد پسران ابراهيم هستيد فرزندان ابراهيم هستيد: ﴿ملة أبيكم ابراهيم هو سماكم المسلمين من قبل﴾ شما چرا به شناسنامه تان نگاه نميكنيد؟ چرا ارزشي براي خودتان قائل نيستيد؟ شما بزرگزاده‌ايد فرزندان ابراهيم خليل هستيد خليلي هستيد ابراهيمي هستيد؛ با نار درگير هستيد با بيگانه درگير هستيد با هر چه بد است درگير هستيد.

اگر ميبينيد ما كه به اين حرم ميرسيم در و ديوار را ميبوسيم، براي اينكه اين حرفها براي آن‌هاست. اين حرفها را شما كجا مي‌شنويد؟ اين رسالت‌ها را شما كجا مي‌شنويد؟ وقتي به اين‌جا رسيديم، خضوع مي‌كنيم، كاملاً در و ديوار را مي‌بوسيم! جامعه اسلامي به معناي اعم در شرق و غرب، خاور دور و نزديک، باختر دور و نزديک، فرزندان ابراهيم خليلند و بايد ابراهيمي فكر كنند و خليلي بينديشند! آتش روشن نكنند (يک)، آتش روشن شده را خاموش كنند (دو)؛ بت پرستي نكنند (يک)، بت پرستان را سر جايشان بنشانند (دو). اگر مي‌بينيد انسان در بارگاه اهل بيت اين طور خضوع ميكند، چون اين‌ها قرآن ناطقند و همين حرفها را با عمل ثابت كردند؛ قرآن، با قول و لفظ بيان كرد و علي و اولاد علي، با جانشان با خونشان و با بيان و بنانشان ثابت كردند. در پايان ضمن تقدير و سپاس و تشكر از مسئولان گرانقدر و گرانسنگ عتبه عباسيه و از همه شما بزرگواران و علما و دانشوران و دانشمندان و دانشدوستان، ذكرى از آخرين فداكاري قمر بنيهاشم را به عرضتان برسانيم و خداحافظي كنيم.

فرات شطّي است در شمال شرقي كربلا ميريزد و آب فرات آب اندكي نيست كه هر كس بتواند از هر جايش آب بگيرد. بخش كوچكي كه شيب نرمي دارد به نام شريعه است؛ شريعه يعني مورد الشاربه يعني جايي كه شيب نرم دارد (يک)، تند و تيز نيست (دو) و رفتنش ممكن است (سه)؛ اينجا را مي‌گويند شريعه. از اين بخش شريعه عده زيادي از امويان پاسداري مي‌كردند كه مبادا كسي آب بردارد و آن ذات مقدس الهي كه توانست تمام اين خطرها را در تنگ‌ترين و تاريک‌ترين و ضعيف‌ترين موقعيت بشكافد و وارد شريعه بشود، عباس بن علي بود. همه ما شنيدهايم كه وجود مبارک عباس بن علي دستش را زير آب برد، خب تشنه است، اگر يک مقدار آب مي‌نوشيد اينكه بد نبود. چه كسي آن‌جا بود كه بفهمد عباس بن علي چرا آب را روي آب ريخت و آب ننوشيد، تشنه رفت و تشنه برگشت؟ «فذكر عطش الحسين» چه كسي آن‌جا بود؟ كسي نقل كرد؟ خود عباس بن علي كه بعد شهيد شد! اين را بعدها وجود مبارک امام (صلوات الله عليه) كه عالم بالغيب است بإذن الله، فرمود كه آن لحظهاي كه عباس آب را گرفت، گفت برادرم تشنه است و آن لحظه چون «ذكر عطش الحسين»، آب را روي آب ريخت. اين ميشود عباس!

توسل به اينها اثر دارد تبرک به اينها اثر دارد درخواست از اينها اثر دارد، مجراي غيباند، البته همه اينها بنده خدا هستند. غرض آن است كه ما به بارگاهي سر ميساييم كه فلک و ملک در آنجا

خاضع‌اند. شما «هنيئا لكم»! بزرگاني هستيد كه خدمتگزار اين عتبه‌ايد، «طوبي لكم و هنيئا لكم»! اميدواريم ذات اقدس اله جامعه اسلامي را در شرق و غرب، در آسيا و اروپا و قاره‌هاي ديگر كه بيدارند بيدارتر بفرمايد! قرآن و عترت را در دلهاي اين‌ها شكوفاتر بفرمايد! استكبار جهاني را منكوب و مخذول بفرمايد! كشورهاي اسلامي را پيروزمند و شكوفا قرار بدهد! تا جامعه اسلامي منتظر ظهور منجي حقيقي باشند و المهدي الموجود الموعود(عليه آلاف التحية و الثناء) ظهور كند و ما عتبه بوس آن ذات مقدس باشيم!

«غفر الله لنا و لكم و السلام عليكم و رحمة الله و بركاته»

آیین ایّام

نگاهی به مناسبت‌ها

عید سعید غدیر

ولایت رهبری ، دژ استوار امنیت و مایه یأس دشمنان

آنچه دشمن را ناامید و دوست را خوشحال می‌کند، ولایت رهبر است؛ جامعه بی رهبر مانند بوسنی و هرزگوین می‌شود. دشمنی که بر بوسنی و هرزگوین در قلب اروپا رحم نکرد. مستحب است در روز عید غدیر مؤمنان در برخوردها بگویند: «الحمدللّه الذی جعلنا من المتمسّکین بولایة أمیرالمؤمنین والأئمة(علیهم السلام)»؛ زیرا مهم‌ترین مسأله، رهبری است. «کتاب شمیم ولایت، ص ۱۲۹»

احیای غدیر در گرو پاسداری از نظام و ولایت

احیا و زنده نگهداشتن غدیر به این است که ما قدر نظام اسلامی را بدانیم و با جان و مال خود از آن پاسداری کنیم و در سایه ولایت و زعامت امام‌گونه مقام معظم رهبری به سوی نظام کامل و تمام‌عیار اسلامی حرکت کنیم و در این مسیر الهی با هر انحرافی با صلابت مبارزه کنیم. «کتاب شمیم ولایت، ص ۱۳۰»

کمال دین ، تجلی پیوند قرآن و عترت

خدای سبحان کمال دین و تمام نعمت را در سایه ولایت اهل بیت(علیهم السلام) می‌داند؛ دینی که ولایت دارد، کامل و خداپسند است. از این رو پس از اکمال دین و اتمام نعمت فرمود: « و رضیت لکم الإسلام دیناً » دین در نزد خدا همان اسلام است؛ « إنّ الدین عند اللّه الإسلام ». اسلام کامل و تام آن است که دارای ولایت باشد. اسلام بی ولایت و قرآن بدون عترت مورد طمع بیگانگان است، زیرا بیگانگان می توانند با آن بازی کنند، امّا اگر دین متولّی و متدینان والی داشته باشند، بیگانگان ناامید هستند. «کتاب شمیم ولایت، ص ۱۳۱»

بیانات عاشورایی حضرت علامه جوادی آملی

تمام حقائق انبیاء در وجود مقدس حسین بن علی جمع است

حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی در تاریخ چهارشنبه ٤ مرداد ١٤٠٢ در شب تاسوعای حسینی با حضور عزاداران حسینی در محل حسینیه معظم له در شهرستان دماوند به سخنرانی پرداختند. آیت الله العظمی جوادی آملی در این مراسم پس از عرض تسلیت ایام سوگواری آن ذوات قدسی و آرزوی قبولی عزاداری همه مردم در این ایام، بیان داشتند: دعای «أعظَمَ اللّهُ أُجورَنا بِمُصابِنا بِالحُسَینِ و جَعَلَنا و إیّاکُم مِنَ الطّالِبینَ بِثارِه»، این دعا گذشته از اعلام ولایت پذیری نسبت به حسین بن علی (علیه السلام) از ذات اقدس اله مسالت می کنیم آن توفیق را به ما مرحمت کند تا خونبهای حسین بن علی را بگیریم یعنی این مسئولیت را از ذات اقدس اله می خواهیم.

ایشان بیان داشتند: ما اول باید حسین بن علی را بشناسیم، تا آن وقت بفهمیم خونبهای حسین بن علی چیست! خونبهای حسین بن علی، قرآن کریم است، هم حسین بن علی شخصیت جهانی است و هم قرآن کریم جهانی است. معظم له بیان داشتند: هر چند حضور ما در مراسم عزاداری، گذشته از اینکه ثواب فراوان برای ما و گذشتگان و آیندگان ما دارد و گذشته از اینکه با واسطه ائمه اطهار علیهم السلام، حوائج خودمان را از خداوند می‌گیریم، اما مسئولیتی هم بر گردن ما می گذارد و آن این است که از خداوند می‌خواهیم تا آن توفیق را به ما بدهد تا ما به این مسئولیت عمل کنیم و به آن درجه‌ای برسیم که خونبهای حسین بن علی را بگیریم، این معنای بلندی است!

عبرت و عبره رمز قیام حسینی

میان عبرت و عَبره باید تمایز گذاشت. برخی تصور می کنند عاشورا برای عبرت است نه برای عَبره. اما سالار شهیدان فرمود من برای دو چیز شهید شدم؛ هم برای عبرت و هم برای عَبره! عبرت گرفتن به آن عزاداری می‌گویند که حرکت کند، پویا باشد، از جهل به علم و از جهالت به هدایت، از کُندروی به اعتدال و از بیراهه رفتن به استقامت عبور کند، این را می‌گویند «عبرت».

برگزاری مراسم عزاداری امام حسین دفاتر مرجعیت

در ایام سوگواری سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام مراسم عزاداری در دفاتر مرجعیت با حضور آیات، علما و فضلا برگزار گردید.

دفتر قم

دفتر آمل

تهران-شهرری

برگزاری مراسم اربعین حسینی و دهه آخر صفر

در ایام اربعین حسینی مراسم عزاداری سید و سالار شهیدان در دفاتر مرجعیت با حضور اساتید ، علما و فضلای گرامی برگزار گردید.

دفتر قم

دفتر آمل

دفتر یزد

خونبهای حسین بن علی قرآن کریم است

خونبهای حسین بن علی قرآن کریم است.اگر ما در عالم بخواهیم کتابی معرفی کنیم که شناسنامه حضرت آدم تا خاتم باشد، سنت و سیره و تاریخ و روش و پیام آنها را بیان کند، هیچ کتابی جز قرآن کریم نداریم، لذا همه افراد بشر، مسیحی ها، کلیمی ها، خلیلی ها و تمام انسان ها موظف هستند از کیان قرآن کریم که شرف و هویت و شناسنامه همه انسان هاست حفاظت کنند و در مقابل هتک حرمت قرآن کریم و بی ادبی نسبت به این کتاب مقدس بایستند.

در زیارت وارث می خوانیم که «السلام علیک یا وارث آدم صفوه الله، السلام علیک یا نوح نبی الله» تا پیامبر خاتم؛ یعنی تمام حقائیق انبیاء از آدم تا خاتم در وجود مقدس حسین بن علی جمع است، در زیارت وارث می گوییم که تو به جای آنها نشسته ای، البته همه اهل بیت علیهم السلام نور واحد هستند و همه آنها وارث انبیای الهی هستند و همه آنها جهانی هستند، اما این توفیق و روزی نصیب حسین بن علی شد که با دست او ظهور پیدا کرد. پس اگر کسی به حسین بن علی نگاه کند، به تمام انبیاء و اولیاء نگاه کرده است. زیارت وارث به ما می گوید که حسین بن علی یک امام نیست، بلکه او نه تنها به جای پیغمبر اسلام که به جای کل انبیاء عالم نشسته است. لذا علاقه به وجود مبارک حسین بن علی در تمامی ادیان و فرق وجود دارد و همه باید از حرم امن این وجود شریف محافظت کنیم و این مراسم ها و عزاداری ها را محترم بشماریم.

فروغ فتوا

پاسخ‌های مرجعیّت به استفتائات

اربعین حسینی

زیارت اربعین از برجسته ترین وظایف شیعیان

در جریان زیارت هم این چنین است؛ آن طوری که مرحوم صدوق (رضوان الله علیه) در کتاب شریف توحید از وجود مبارک حضرت امیر (سلام الله علیه) نقل کرد، فرمود: «قَد قَامَتِ الصَّلاةُ» یعنی چه؟ ما «حَی عَلَی الصَّلاة»، «حَی عَلَی الفَلاَح»، اینها را می فهمیم؛ اما «قَد قَامَتِ الصَّلاةُ» یعنی چه؟ فرمود: «حَانَ وَقتُ الزِّیارَة»؛ #زیارتنامه_خدا نماز است. بنده اگر بخواهد به حضور پروردگار بار یابد و خدا را زیارت کند، زیارت خدا نماز است.

پس زیارت از «زیارت الله» شروع می شود که انسان با او گفتگو می کند، حرف خودش را می زند، خواسته خودش را در بین می گذارد، هر چه دارد در قنوت و غیر قنوت می تواند با خدا در میان بگذارد، این زیارت خداست. زیارت انبیای الهی و ائمه معصومین در تلو همین زیارت الهی معنا پیدا می کند، انسان به حضور آنها مشرّف می شود. اینکه زیارت از قُرب و بُعد یکسان است، از نظر معنا گرچه درجات آن فرق می کند، برای همین است. در جریان زمان و زمین، قُرب زمینی معیار است؛ اگر کسی توانست در زیارت اربعین به کربلا مشرّف شود، فوز و فیض بیشتری دارد و اگر آن توفیق نصیب او نشد، زیارت از دور معقول و ممکن است، زیرا آنها دور و نزدیک حضور دارند. اگر زیارت خانه خدا و پیامبر در تلو زیارت ذات اقدس الهی است و زیارت خدای سبحان قُرب و بُعدی ندارد، زیارت این خاندان هم به برکت توحید، قُرب و بُعدی ندارد. بنابراین این زیارت اربعین و سایر زیارت ها، در هر زمان و زمینی جا دارد، برای اینکه آنها در هر زمان و زمینی به اذن خدای سبحان حاضر هستند.

«منبع: درس اخلاق ، ۱۳۹۳/۰۹/۲۰»

استفتائات عزاداری

قصر و اتمام زائران کربلا

پرسش: تخییر زائران در اقامه نماز چهار رکعتی بین قصر و اتمام در کربلای مقدسه، آیا محدوده تخییر، کربلای قدیم است یا شامل حدود اداری آن شهر مقدس است؟ و موضوع قداست تربت کربلا و حدود شرعی تربت، آیا منوط به توسعه شهری است و حدود شرعی هم بر حدود اداری و عرفی آن شهر غلبه دارد؟

آیا حرم حسینی شامل حدود استان کربلاء مقدسه است؟ و حدود تخییر در اقامه نماز چهار رکعتی بین قصر و تمام کل آن استان را در بر می گیرد؟

پاسخ:

الف.مسافر میتواند در حرم امام حسین سلام الله علیه ـ آنچه حرم شمرده می شود؛ نه رواق و صحن ـ نمازش را شکسته یا تمام بجا آورد و این تخییر استمراری است و فقط در حرم است.

ب.حرم حسینی در بحث نماز و تربت برای شفا گرفتن احکام خاصی دارد و در نماز حکم آن در پاسخ قبلی گذشت. در تربت هم هرچه به قبر شریف نزدیک تر باشد، افضل است.

«کتاب استفتائات صفحه ۹۹ پرسش ۱۵۱»

خلاف قانون در عزاداری‌ها و عزاداری موهن

پرسش ۱. در روستایی طی یک سنت دیرینه هر ساله شب عاشورا تابوتی منتسب به امام حسین c در حسینیه این روستا با ویژگی‌های زیر تشییع می‌شود :

۱ .سازمان تبلیغات اسلامی شهرستان بیان کرده‌اند که حمل تابوت منتسب به معصومین منع قانونی دارد، آیا خلاف قانون، خلاف شرع هم است؟

۲ .حمل تابوت منتسب به امام حسین علیه السلام در حسینیه به صورتی انجام می‌شود که پای شبه نعش رو به جلو و سر آن عقب افتاده است در صورتی که در فقه شیعه، در تشییع جنازه، سر جنازه رو به جلو و پای آن باید عقب باشد، آیا حمل تابوت منتسب به امام حسین c به این شکل شرعاً جایز است؟

۳ .در هنگام حمل تابوت منتسب به حسین بن علیc ، تابوت به واسطه تشییع‌کنندگان با حرکات پا، بالا و پایین می‌شود آیا بازی با تابوت به این شکل جایز است؟

٤ .وقتی از برگزارکنندگان این مراسم سؤال می‌شود که چرا تابوت را برعکس به طوری که پا رو به جلو و سر عقب است تشییع می‌کنید، گفته می‌شود که ابا عبدالله c هنگام دفن، به همین شکل تشییع شده است! تا اهل حرم و بچه‌ها بدن بی‌سر را نبینند. آیا این موضوع سند تاریخی دارد و شرعاً جایز است؟

پاسخ: ۱. تخلف از قانون جمهوری اسلامی جایز نیست.

۲ .تشییع نمادین، موضوعی است که در منابعی ثبت نشده است.

۳ .شیوه عزاداری نباید به گونه‌ای باشد که موجب وهن اسلام یا تشیّع شود.

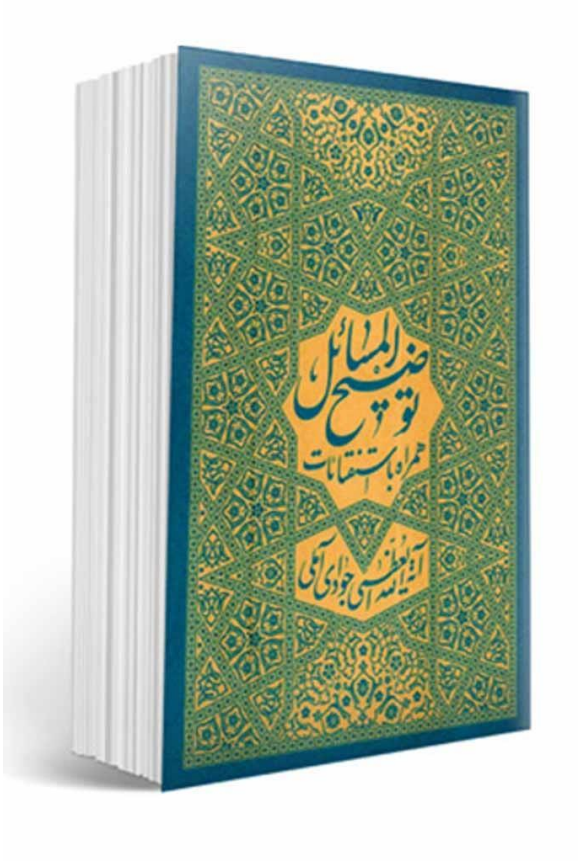
٤ .امر یادشده ثابت نیست؛ بلکه مشهور این است که اهل بیت علیهم السلام در هنگام دفن سید الشهدا c حضور نداشته و فقط امام علی بن الحسین علیهما السلام حضور داشته و بدن شریف سید الشهدا را به خاک سپردند.

ابزار موسیقی در عزاداری‌ها

پرسش ۲. ۱. استفاده از آلات موسیقی مثل اُرگ و مانند آن در مجالس اهل بیت v اعم از جشن و عزا، چه حکمی دارد؟

۲ .در دسته‌های عزاداری، تعزیه‌خوانی (شبیه‌خوانی) مرسوم شده است که از آلت نی استفاده می‌شود و استفاده از این آلت نی و مانند آن مورد سؤال است نه استماع (شنیدن) آن. آیا اساساً استعمال نی در مجالس اهل بیت جایز است؟

پاسخ: ۱. اگر آلات موسیقی، از آلات مشترک بین حلال و حرام باشد و در جهت حلال استفاده شود، مانعی ندارد.

۲ . استعمال نی اگر مخصوص مجالس گناه نباشد و مایه وَهن عزاداری و مکان آن نشود و نیز راه ورود ابزار و آلات موسیقی حرام به عزاداری نشود، مانعی ندارد. البته سزاوار است که اقامهٔ عزای اهل بیت v پیراسته از این گونه ابزار باشد.

«کتاب استفتائات ج ۱ ، ص ٦۰۰»

بازتاب آفتاب

حضرت استاد دامت برکاته از منظر اهل نظر

حضرت آیت الله جوادی آملی در بیان مدیریت حوزه‌های علمیه کشور

نسل امروز دانشگاه و حوزه نیازمند استوانه‌ای چون آیت اللّه جوادی آملی است

آیت اللّه اعرافی مدیر حوزه علمیه سراسر کشور گفت: آیت اللّه جوادی آملی صاحب فکری بکر و اندیشه‌های بلند در عصر ما بودند و در انقلاب اسلامی از ارکان مهم انقلاب اسلامی به شمار می‌آمدند و ما امروز بیش از هر زمان نیازمندیم که به سنت علمی، فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی چنین بزرگانی بیشتر تکیه کنیم و از محضرشان بهره ببریم. نسل امروز دانشگاه و حوزه نیازمند است که به این استوانه های بزرگ تکیه بزنند.

به گزارش خبرگزاری شفقنا آیت اللّه اعرافی در مراسم بزرگداشت آیت‌اللّه جوادی آملی که عصر در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی اظهار کرد: درباره خداوند به عنوان موجود و کمال مطلق گفته شده است آنجا که وجود هستی به بی حدی برسد، در آنجا همه چیز جمع خواهد بود و همه کمالاتی که احیاناً در سایر مراتب هستی از هم جداست و اجتماع ناپذیر است، در ساحت کمال مطلق و وجود بی‌نهایت جمع خواهد بود؛ آن همه اوصاف به ظاهر متضاد و ناسازگار در ساحت کبریای مطلق همه جمع خواهد شد و آن همه شکوه خواهد آفرید، اما این امر در سایر مراتب وجود و هستی هم مصداق پیدا می کند.

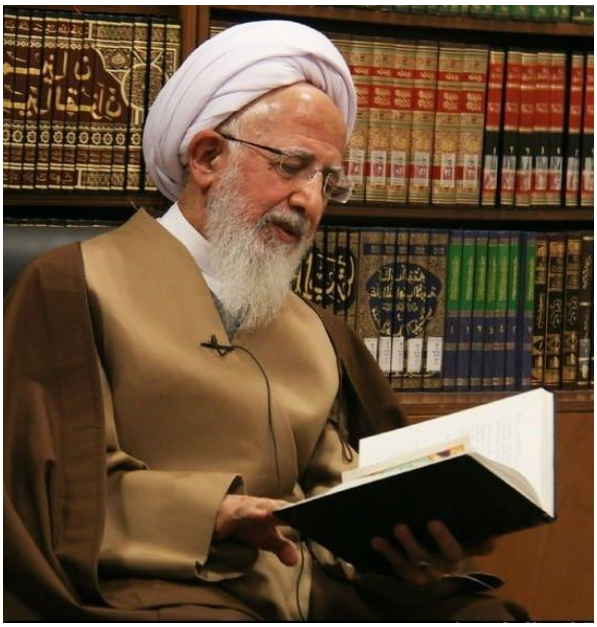
وی ادامه داد: در مراتب هستی این تضادها بسیار رخ می‌نماید و البته متضادها منشأ حرکت به سمت کمال خواهد بود، اما هر چه یک وجود در مراتب هستی اوج بگیرد و به بالاتر پر کشد، خواهیم دید که جمع اضداد در آنجا میسر می شود و اجتماع اضداد به شکل پرشکوهی تجلی پیدا می‌کند. درباره آن انسان کامل که امام علی(ع) باشد همه شنیدیم که در تو اضداد جمع شد. این قصه قانونی در انسان کامل است و هر چقدر انسان در مراتب هستی پر کشد و به قله های بلندتر برسد، ازلال در او به شکل بسیار پرشکوهی خود را جمع و متجلی می‌کند. مدیر حوزه علمیه سراسر کشور گفت: حضرت استاد آیت اللّه العظمی جوادی آملی از جمع دوگانه‌های به ظاهر متضاد در سطحی بسیار وسیع برخوردارند و این نکته موجب آن شده است که اکنون شما مفاخر، در نکوداشت این مفخره بزرگ مفاخر جمع شوید.

او به گوشه هایی از جامعیت آیت اللّه جوادی آملی در چند بند اشاره و خاطرنشان کرد: اول جامعیت پایه های اصلی علوم حوزوی؛ همه می‌دانید که در حوزه دامنه وسیعی از علوم مورد تدریس قرار می‌گیرد؛ اما شاخه‌های اصلی علوم حوزوی چندتاست. فقه، فلسفه، تفسیر، عرفان و در کنار آن‌ها کلام، رجال و دانش‌ها و علوم ادبی؛ کسی که می‌خواهد در شاخه‌های اصلی این علوم به قله برسد، باید عمری ۶۰ ساله را هزینه کند تا در یکی از آن‌ها به قله‌ها برسد؛ حضرت استاد در همه این شاخه‌های علوم اسلامی به قله رسیدند؛ اجتماع همه شاخه‌های اصلی علوم حوزوی آن هم در حد صاحب نظری و قله، بسیار دشوار و در حد محال است و معدود افرادی در آن‌ها به قله می‌رسند و حضرت استاد در همه آنها به قله رسیدند.

اعرافی ادامه داد: در فقه اصول نگارش تقریرات مهم مرجع بزرگ و استاد عظیم الشأن فقه و تدریس چند دهه خارج و رسیدن به مقام مرجعیت نشانه‌هایی از این است که در شاخه فقه اصول، استاد در قله قرار دارند. و در حوزه علوم عقلی، فلسفه و منطق

اینکه سه دوره اسفار تدریس کردند که در قرن های اخیر شاید کم نظیر باشد و شاگردان کم شمار ایشان و فضای قم و حوزه ای که از اندیشه حکمی، فلسفی و عقلی ایشان سرشار است؛ نشانه‌هایی

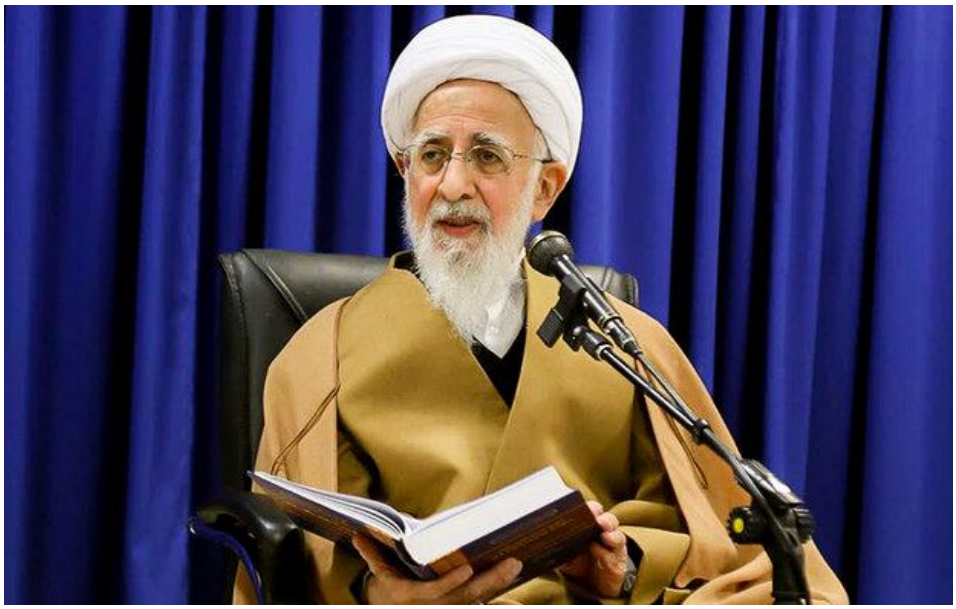
از این است که استاد در قله صاحب نظری فلسفه سیر کردند و به فضل خداوند بعد از بیش از نیم قرن، همچنان در این قله شاگرد می‌پرورانند و اندیشه تولید می‌کنند.

وی آیت اللّه جوادی آملی را در حوزه تفسیر سرآمد عصر و زمانه دانست و بیان کرد: آیت اللّه جوادی آملی سرآمد عصر و زمانه ما به شمار می‌آیند که در تفسیر ترتیبی و موضوعی بیش از ۵۰ اثر از ایشان منتشر شده است و ۶۰ سال بر کرسی تدریس تفسیر تکیه زده‌اند و آن همه شاگرد تربیت کردند و این مفخره بزرگ دیگر و بُعد سوم تفسیری و جامعیت ایشان را نشان می دهد. وی گفت: در کنار این موارد، در حوزه عرفان که از همه آنها پیچیدگی بیشتری دارد، تحقیقاً از نوابغ حوزه‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز علمی به شمار می آیند و در آینده‌ها آثار مهمی در حوزه عرفان از ایشان منتشر خواهد شد.

وی با بیان اینکه آیت اللّه جوادی آملی در علوم ادبی، ادیبی توانا و در حوزه علوم عربی، لغت عرب و ادبیات عرب و هم در ادب فارسی و حوزه کلام به شمار می آیند، اظهار کرد: این چهار حوزه‌ای است که هرکدام شخصیتی باید قرنی کار کند تا به این قله برسد، و استاد در آن واحد در همه این پنج شاخصه اصلی علوم اسلامی در رتبه صاحب نظری قرار دارند. آیت اللّه جوادی آملی از یک جامعیت علمی فراحوزه‌ای برخوردار هستند چرا که ایشان با اندیشه توانایی خود کاملاً به سمت دانش‌ها و فلسفه غربی ناظر بوده‌اند و در حوزه الهیات، دین شناسی، کلام جدید و فلسفه دین و انبوه معارفی که در غرب در حوزه‌های عقلی و فلسفی تولید شده است، به شکل‌های گوناگون و در قالب مکاتب گوناگون به آن‌ها هم ورود عالمانه کرده‌اند.

مدیر حوزه علمیه سراسر کشور ادامه داد: سنت‌های علمی آیت‌اللّه جوادی آملی در حوزه دانشی نیز جمع‌های گوناگون دارد که به برخی اشاره می کنم؛ محور اول، جامعیت حوزه‌های دانشی در قلمروی علوم اسلامی در ۵ شاخه و مطالعات تطبیقی با اندیشه‌های غربی است و محور دیگر جمعی که ایشان در سنن علمی خود دارند. جمع بین تحقیق و تتبع کار دشواری است. به حق استاد جوادی آملی در اوج، این دو را جمع کردند، امروز هم شاید در عالم فلسفه و عرفان کمتر کسی را داشته باشیم که از این تتبع بی نظیر و احاطه بر متون کهن و سنتی ما برخوردار باشد.

وی با اشاره به اینکه ظرافت آیت اللّه جوادی آملی در فهم کلمات اسفار و سایر کتب فلسفی، کلامی، عرفانی و منطقی مثال زدنی است، تصریح کرد: ما بزرگانی داشتیم که این تتبع و احاطه را داشتند، ولی وقتی به تحلیل رسیده کم می آوردند و برعکس احاطه آیت اللّه جوادی آملی بر تحلیل بی نظیر است.

استاد هر روز بحث نو و تطبیقی داشت. شهید مطهری هم به همین شکل بودند، اما به گمان من در حوزه احاطه بر متون فلسفی عرفانی، استاد جوادی آملی دست بالاتری دارند و در عین حال در تحلیل، تحقیق و مباحثات تطبیقی سرآمد بودند.

وی گفت: جمع نگاه عقلی و نقلی کار دشواری است، در آیت اللّه جوادی آملی این جمع در اوج تجلی کرده است. جمع تدریس، تحقیق و نگارش امری است که همیشه به سادگی میسر نیست، استاد بیش از ۶۰ سال هست که روزی تدریس، نگارش و شاگرد پروری شان قطع نشده است. در حوزه‌های دانشی ایشان نیز این جمع بسیار متجلی است. تفسیر ایشان نیز آیه به آیه است و علاوه بر آن ایشان نظام مند به آیات قرآن نگاه می‌کنند.

آیت اللّه اعرافی به بُعد اخلاقی و معنوی آیت اللّه جوادی آملی نیز اشاره و خاطرنشان کرد: آیت اللّه جوادی آملی همه ابعاد اخلاقی و معنوی یک جامعیت دارند. همزمان با اینکه در ادب فردی و روابط میان فردی سرآمد هستند، در روابط اجتماعی و انسانی فرهیخته و متخلق هستند و اخلاق فردی و اجتماعی در وجود ایشان جمع است.

استادان بسیاری داریم که اخلاق معنوی و فردی آنان ممتاز است اما از نظر اخلاق اجتماعی احیاناً کاستی هایی دارند؛ اما آیت اللّه جوادی آملی این چنین نبودند و نیستند. وی افزود: آیت اللّه جوادی آملی در کلاس درس به آرامی پاسخ سوال شاگردان را می‌دادند. این مهربانی همراه با ابهت و شکوه شخصیت است. نگاه تمدنی و بین المللی، قلم جذاب، خطبه و خطابه شیرین و جذاب کم پیدا می شود، اما استاد سرآمد همه این موارد هستند.

آیت اللّه اعرافی در پایان گفت: آیت اللّه جوادی آملی صاحب فکری بکر و اندیشه های بلند در عصر ما بودند و در انقلاب اسلامی از ارکان مهم انقلاب اسلامی به شمار می آمدند و ما امروز بیش از هر زمان نیازمندیم که به سنت علمی، فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی چنین بزرگانی بیشتر تکیه کنیم و از محضرشان بهره ببریم. نسل امروز دانشگاه و حوزه نیازمند است که به این استوانه های بزرگ تکیه بزند.

جامعیت علمی و آشنایی فراحوزوی، شرط تأثیرگذاری پژوهشگران

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی اسراء: آیت‌اللّه اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در آیین گرامیداشت «هفته پژوهش و فناوری» که امروز سه‌شنبه ۲۵ آذرماه ۱۴۰۴ در سالن همایش بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اسراء برگزار شد، به تبیین جایگاه پژوهش‌های حوزوی و نقش پژوهشگران در تعالی علمی و اجتماعی کشور پرداخت. مدیر حوزه‌های علمیه کشور با اشاره به جامعیت علمی و عمق اندیشه حضرت آیت‌اللّه جوادی آملی، تصریح کرد: ایشان در علوم پایه اسلامی، شامل فلسفه، عرفان، کلام، تفسیر، فقه و اصول، حدیث و ادبیات عرب، از مهارتی کم‌نظیر برخوردارند و این جامعیت، زمینه‌ساز تولید نظریه‌ها و نظام‌سازی‌های کلان در اندیشه اسلامی است.

چراغ های شهر

گزارشی از فعالیّت دفاتر معظم له دامت برکاته

گزارش تصویری دفاتر مرجعیت

بزرگداشت قائد شهید امت حضرت آیت اللّه العظمی امام خامنه‌ای در دفتر قم

سلسله جلسات بازخوانی تحقیقی تفسیر تسنیم دفتر مشهد در حرم رضوی

سلسله جلسات زندگی به رنگ خدا- دفتر یزد

نشست علمی راهکارهای نهادینه‌سازی فرهنگ دینی
با حضور اساتید حوزه و دانشگاه و مسوولان شهرستان آمل

تکریم طلاب خبرنگار و فعال رسانه شهرستان آمل

ساحت اندیشه

مقالات مرتبط با دیدگاه های حضرت استاد دامت برکاته

مقالات علمی مبتنی بر آراء حضرت استاد

بسم الله الرحمن الرحیم

تبیین«قاعده معروف» در طلاق با تأکید بر آرای آیت الله جوادی آملی (دامت برکاته)[٦]

قرآن کریم یکی از عوامل تحکیم بنیان خانواده را حسن معاشرت زوجین با یکدیگر می‌داند؛ حتی در بحث طلاق با این که به دلیل ناسازگاری زوجین، امکان ادامه زندگی مشترک وجود ندارد، امر به رعایت معروف کرده است، ولی جامعه امروزی در بسیاری موارد، از مصادیق معروف در طلاق فاصله گرفته است. این پژوهش به روش توصیفی و تحلیلی، با هدف تبیین "قاعده معروف در طلاق"نوشته شده و برای رسیدن به این هدف به بیان معنای معروف، مبانی و مصادیق معروف در طلاق و نیز راهکارهای نهادینه سازی آن در طلاق با تأکید بر آرای آیت اللّه جوادی آملی پرداخته است. قاعده معروف در طلاق مصادیق متعددی دارد. که از جمله مهمترین آنها عبارتند از: پرداخت مهریه و عدم تصرف در آن، تأمین نفقه در طلاق رجعی، دادن نفقه به زن شیرده و پرداخت مهرالمتعه، عدم رجوع به قصد اضرار. خدای سبحان برای نهادینه سازی این مصادیق، راهکارهایی را به صورت انذار و تبشیر بیان کرده است.

نظام معاشرتی اسلام در خانواده از یک سو بر مبانی انسان شناختی استوار است و از سوی دیگر ناظر به اهدافی است که اسلام برای تشکیل خانواده در نظر گرفته است. از این رو برای تنظیم روابط بین همسران به رابطه در پرتو «معاشرت به معروف» تأکید می‌کند و حتی در زمان گسست رابطه زوجیت، تأکید بر رهایی به معروف دارد.

علی رغم تلاش های صورت پذیرفته درباره تبیین"قاعده معروف" در نهاد خانواده، اثر مستقلی درباره این قاعده، در طلاق نوشته نشده است. در حالی که یکی از معضلات امروز جامعه، فاصله گرفتن از این قاعده در امر طلاق است که زمینه ساز مشکلات زیادی در جامعه شده و آسیب های جبران ناپذیری را به جا گذاشته است؛ با تبیین دقیق این قاعده در بحث طلاق، می‌توان تا حدی جلوی آسیب ها را گرفت. به همین جهت سوال اصلی این تحقیق این است که قرآن چگونه این قاعده را درامر طلاق تبین کرده است؟

از این رو در این پژوهش سعی شده است، با روش توصیفی و تحلیلی، به تبیین «قاعده معروف» در طلاق با بیان مبانی، مصادیق و راهکارهای نهادیه‌سازی آن بپردازد و از آن جا که آیت اللّه جوادی آملی مفسری اندیشمند در این زمینه است و به بهترین وجه این قاعده را در بحث طلاق مطرح کرده است و مباحث این نوشتار، با تأکید بر اندیشه‌های این بزرگوار نوشته شده است که پس از فحص و بررسی های علمی نتایج زیر حاصل گردید:

١-از دیدگاه آیت الله جوادی آملی معروف در طلاق به معنای رفتاری مطابق با عقل و نقل است و به همین جهت دایره آن محدود به واجبات نسیت بلکه مستحبات را هم در بر می گیرد. بر اساس تعریفی که ایشان از معروف دارند، معروف با تنبیه به جهت اصلاح ناسازگاری ندارد .

٢-معروف در طلاق مصادیق متعددی دارد از جمله: تأمین نفقه زن در طلاق رجعی، دادن مهریه کامل به زن، دادن کالایی غیر از مهریه به زن، عدم خواستگاری مرد بیگانه از زن در ایام عده، تأمین نفقه زن شیر ده عدم عضل و غیره

٣-طلاق امروزه از بسیاری موارد با فرهنگ قرآن سازگاری ندارد و دوری افراد جامعه از فرهنگ قرآن سبب شده است که بی عدالتی هایی در این زمینه صورت پذیرد و مردان با استفاده از حق طلاق، آسیب‌های جبران ناپذیری را برای زنان به وجود آورند، در حالی که رعایت قاعده معروف در طلاق مانع از سوء استفاده از حق طلاق می شود.

٤-رعایت «اصل معاشرت به معروف» در طلاق رجعی، اخلاق متعالی را ببه وجود می‌آورد که زمینه ساز رجوع مجدد مرد به زندگی و جلوگیری از فروپاشی خانواده می‌شود. زیرا معاشرت اینگونه تضمین کننده مودّت و رحمت در بین زوجین خواهد بود که از ارکان اصلی حفظ نظام خانواده هستند.

٥-قرآن کریم برای اجرای این قاعده در طلاق راهکارهایی را به صورت انذار و تشبیر بیان کرده است که با توجه به آن‌ها زمینه اجرای این قاعده مهیا می شود. از مهم‌ترین این راهکارها اشاره به آثار سوء عدم رعایت معروف و نیز توجه دادن به رابطه حقیقی بین زوجین بر اساس میثاق غلیظ است.

[٦] زهرا مهر علی نسب ، فاطمه نخعی فرد

زمان آغاز دروس آیت الله العظمی جوادی آملی
در سال تحصیلی جدید

دروس خارج فقه و اخلاق حضرت آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در سال تحصیلی ۱۴۰۵، از روز شنبه چهارم مهر ماه به صورت حضوری در مسجد اعظم قم برگزار می‌شود.

برنامه دروس:

- درس خارج فقه (کتاب حدود و دیات)
از شنبه تا سه‌شنبه ـ ساعت ۹ صبح
- درس اخلاق (ادامه حکمت‌های نهج‌البلاغه)
چهارشنبه‌ها ـ ساعت ۹ صبح

پخش زنده دروس معظم له:

سایت تلویزیون اینترنتی اسراء به آدرس tv.esra.ir

- صوت و متن جلسات درس معظم له، طبق روال گذشته در سایت ESRA.IR و کانال دروس حضرت استاد در شبکه های اجتماعی ایتا، تلگرام و سروش در دسترس خواهد بود.

ارتباط با ما

دفتر مرکزی ـ قم: ۰۲۵۳۷۷۴۴۷۶۹ ـ ۰۲۵۳۷۸۳۹۲۸۳

دفتر تهران ـ خیابان فلسطین: ۰۲۱۸۸۹۲۴۲۱۷ ـ ۰۲۱۸۸۹۲۴۲۱۶

دفتر تهران ـ میدان هروی: ۰۲۱۲۶۷۵۵۰۸۸ ـ ۰۲۱۲۶۷۵۹۰۸۸

دفتر تهران ـ میدان شهداء: ۰۲۱۳۳۳۳۱۹۱۶

دفتر تهران ـ شهرری: ۰۲۱۵۵۹۷۲۵۲۸

دفتر خراسان رضوی ـ مشهد: ۰۵۱۳۲۲۹۹۳۲۰

دفتر فارس ـ شیراز: ۰۷۱۳۲۲۳۲۷۴۷

دفتر آذربایجان شرقی ـ تبریز : ۰۴۱۳۵۲۳۷۴۷۲

دفتر مازندران ـ آمل: ۰۱۱۴۴۱۵۴۷۵۰

دفتر یزد تلفن: ۰۳۵۳۶۳۰۹۹۲۶ ـ ۰۳۵۳۶۳۰۹۹۲۵

https://javadi.esra.ir

@daftar_ayatollah_javadi_amoli